

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029

GMINA MIASTO OLEŚNICA

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W OLEŚNICY

Spis treści

Wprowadzenie	3
Metodologia prac nad <i>Strategią</i>	5
1. Część diagnostyczna	9
1.1. Ogólna charakterystyka Miasta Oleśnicy	9
1.2. Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w mieście Oleśnica.....	11
1.2.1. Potencjał demograficzny	11
1.2.2. Sytuacja gospodarcza	16
1.2.3. Analiza finansowa dla Miasta Oleśnicy	20
1.2.4. Analiza polityki mieszkaniowej.....	28
1.2.5. Analiza rynku pracy i bezrobocia.....	31
1.2.6. Charakterystyka systemu edukacji.....	37
1.2.7. Analiza lokalnego systemu ochrony zdrowia	40
1.2.8. Infrastruktura	43
1.2.9. Potencjał społeczności lokalnej.....	45
1.2.10. Potencjał sektora ekonomii społecznej i zdolność do realizacji usług społecznych	48
1.3. Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej	52
1.3.1. Analiza na podstawie danych.....	52
1.3.2. Analiza na podstawie ocen ekspertów.....	66
1.4. Analiza problemów społecznych	70
1.4.1. Identyfikacja problemów społecznych.....	70
1.4.2. Uszczegółowienie i hierarchizacja problemów społecznych.....	76
1.4.3. Grupy dotknięte problemami społecznymi.....	80
1.4.4. Przyczyny i skutki problemów społecznych	80
1.5. Analiza interesariuszy.....	82
1.6. Prognoza zmian	85
2. Analiza strategiczna.....	88
3. Część programowa	90
3.1. Kluczowe założenia, wizja i misja <i>Strategii</i>	90
3.2. Cele strategiczne	92
3.3. Usługi społeczne realizowane w ramach <i>Strategii</i>	94
3.4. Kierunki działań i zadania	95

3.5. Sposób realizacji <i>Strategii</i> , ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań.....	98
3.6. Zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.....	119
3.7. Zgodność <i>Strategii</i> z dokumentami wyższej rangi	121
3.8. Monitoring i ewaluacja.....	129
Wnioski i rekomendacje	130

Wprowadzenie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029 jest strategią rozwiązywania problemów społecznych dla gminy – Gminy Miasta Oleśnicy, zgodnie z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej¹.

Zgodnie z art. 17 ust 1 ustawy z 12 dnia marca 2004 roku o pomocy społecznej² do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka. Celem ustawodawcy, który podjęło Miasto Oleśnica, jest stworzenie spójnego systemu planowania strategicznego w sferze społecznej.

Ze względu na szeroki zakres rozumienia sfery społecznej, a co za tym idzie problemów społecznych, odwołując się do rozumienia strategii zaprezentowanego w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej³, kluczowym obszarem analizy uczyniono obszar działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przy wskazaniu zakresu realizacji usług społecznych zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych⁴.

Miasto Oleśnica podjęło się przygotowania i realizacji niniejszej *Strategii* nie tylko w związku z prawnym wymogiem, ale przede wszystkim ze względu na chęć działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, poprawy warunków ich życia i wzmocnienie aktywności lokalnej. *Strategia*, dzięki profesjonalnej diagnozie problemów społecznych i zaplanowaniu działań na rzecz rozwiązania kluczowych problemów przyczyni się do poprawy jakości życia w Mieście Oleśnicy.

---

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

⁴ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

Dokument składa się z trzech zasadniczych części: diagnozy sytuacji społecznej w Mieście Oleśnicy, analizy strategicznej oraz części programowej, w której określono wizję i misję Miasta Oleśnicy w sferze rozwiązywania problemów społecznych, cele strategiczne, kierunki działań i zadania przewidziane do realizacji na lata 2023-2029.

Metodologia prac nad *Strategią*

Prawną podstawę tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych wyznacza ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej⁵. Zgodnie z art. 16b ust 2 strategia zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Zgodnie z ustawą, strategia, opracowana przez gminę i powiat, określa także usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych⁶, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁷, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Podkreślić należy, że ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej⁸ zwraca również uwagę na obowiązek współpracy administracji publicznej, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ważnym aspektem działań prowadzonych w ramach niniejszej *Strategii* będzie włączenie wszystkich podmiotów, chcących działać na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, w realizację zaplanowanych zadań.

Prace nad *Strategią* oraz układ dokumentu zaplanowano wykorzystując informacje z projektu *STRATEGOR. Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze*

---

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

⁶ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

⁷ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, w tym przy wykorzystaniu podręcznika *Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny*⁹.

Prace nad *Strategią* realizował zespół roboczy pod kierunkiem Zastępczyni Burmistrza Miasta Oleśnicy Edyty Małys-Niczypor oraz Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy Janusza Marszałka. W skład zespołu weszli przedstawiciele instytucji i organizacji zajmujący się rozwiązywaniem problemów społecznych w Mieście Oleśnicy, a także przedstawiciele instytucji powiatu oleśnickiego: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowego Urzędu Pracy. Wsparcia merytorycznego w opracowaniu *Strategii* udzieliło Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego.

Opracowując *Strategię* przyjęto model partnerski, zakładający szeroki udział instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz lokalnej społeczności w pracach nad dokumentem. Kluczowa rola w przygotowaniu oraz realizacji *Strategii* należy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Dokument opracowany został w II połowie 2022 roku. W czasie prac nad nim wykorzystano szerokie spektrum dostępnych danych źródłowych, materiałów, raportów i dokumentów. Etapy prac obejmowały:

- ustalenie zakresu analizy,
- zebranie oraz dokonanie analizy danych, informacji i materiałów dotyczących sytuacji społeczno-ekonomicznej w Mieście Oleśnicy, stanu i skuteczności pomocy społecznej oraz występowania problemów społecznych,
- przeprowadzenie badania ankietowego,
- opracowanie diagnozy, analizy strategicznej i części programowej,
- opracowanie dokumentu,
- konsultacje społeczne dokumentu,
- przygotowanie kompletnego dokumentu i przyjęcie go przez Radę Miasta Oleśnicy.

---

⁹ *Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny*, Wydanie II, Fundacja Polskiej Akademii Nauk, Lublin 2021.

Proces badawczy przeprowadzono w oparciu o metodę triangulacji metodologicznej – wykorzystano różne teorie, perspektywy, metody i narzędzia badawcze, aby jak najlepiej przeanalizować sytuację społeczno-ekonomiczną i problemy społeczne w Mieście Oleśnicy.

W diagnozie uwzględniono analizę sytuacji społeczno-ekonomicznej w Mieście Oleśnicy, rozpoznanie problemów społecznych oraz ocenę zasobów służących zaspokojeniu potrzeb społecznych. Dokonano jej bazując na danych, informacjach i materiałach dostarczonych przez instytucje Miasta Oleśnicy, a także na danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnicy i Głównego Urzędu Statystycznego. Zakres czasowy analizy obejmował lata 2017-2021. W ramach diagnozy dokonano również analizy interesariuszy i opracowano prognozę zmian. Analizę strategiczną opracowano przy wykorzystaniu metody SWOT. W ramach części programowej opracowano kluczowe założenia, wizję i misję *Strategii*, opracowano cele strategiczne, kierunki działań i zadania. Dla każdego zadania przygotowano matrycę wskazującą na zakres działań, beneficjentów, harmonogram realizacji, źródła finansowania, realizatorów, niezbędne zasoby oraz wskaźniki realizacji zadania. Dokonano również analiz zgodności *Strategii* z dokumentami strategicznymi wyższej rangi, opisano monitoring i ewaluację dokumentu.

W ramach prac nad *Strategią* przeprowadzono ankietę dotyczącą warunków życia w Mieście Oleśnicy, kluczowych problemów społecznych i pomysłów na ich rozwiązywanie wśród ekspertów i osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. Przeprowadzono trzy spotkania konsultacyjne: 27 września oraz 5 i 14 października 2022 roku. Realizowano również bieżącą wymianę informacji dotyczącą planowanych kierunków działań i zadań z organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi wykorzystując komunikację mailową.

Dokument przyjmuje horyzont czasowy na lata 2023-2029. Zastępuje *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2016-2022*, której ewaluacja przyczyniła się do określenia celów i zadań nowego dokumentu.

Podkreślić należy, że *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* stanowi nadrzędny dokument w sferze społecznej, a jej uszczegółowienie stanowią przyjmowane systematycznie, w krótszym horyzoncie czasowym programy działań i inne dokumenty. Tworzy to spójny systemu planowania strategicznego w sferze społecznej oparty o *Strategię* oraz następujące dokumenty:

- *Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,*
- *Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024,*
- *Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Oleśnicy na lata 2022-2024,*
- *Program „Oleśnicka Karta Dużej Rodziny”,*
- *Program wsparcia rodzin z dziećmi z ciąży mnogiej,*
- *Program „Oleśnica Weteranom” – Oleśnicka Karta Weterana,*
- *coroczny Program współpracy Gminy Miasta Oleśnicy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.*

Planowość działań w sferze społecznej zakłada, że programy działań będą przyjmowane również w następnych latach tak, aby zapewnić ciągłość planowania strategicznego i realizację wytyczonych przez niniejszą *Strategię* celów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029 odwołuje się do głównych założeń, wartości i zasad pomocy społecznej. Do głównych wartości zaliczyć należy wartości sformułowane w Konstytucji RP, a więc przede wszystkim subsydiarność, sprawiedliwość społeczną i wiążącą się z nią solidarność społeczną¹⁰. Przy rozwiązywaniu problemów społecznych oznacza to stwarzanie równych szans, przywracanie samodzielności, a gdy nie jest to możliwe zapewnianie opieki i godnej egzystencji, wdrażanie idei braterstwa, równości oraz współodpowiedzialności społecznej za jednostki i rodziny, a także wspieranie działań organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Za istotne wartości należy również przyjąć godność, wolność i równość. Godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona są obowiązkiem władz publicznych. Wolność człowieka obejmuje jego prawo do decydowania o własnym losie oraz korzystania ze wsparcia społecznego, natomiast wyrazem równości jest równość wobec prawa, równość szans, ale też zakaz dyskryminacji. Realizacja celów i zadań *Strategii* winna prowadzić do realizacji założenia głównego pomocy społecznej, a więc umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

---

¹⁰ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483, ze zm.

1. Część diagnostyczna

1.1. Ogólna charakterystyka Miasta Oleśnicy

Gmina miejska Oleśnica leży w Województwie Dolnośląskim, w aglomeracji wrocławskiej, około 30 km na północny-wschód od Wrocławia. Miasto zalicza się do subregionalnych ośrodków równoważenia – wraz z sąsiednimi gminami tworzy tzw. subregion oleśnicki.

Ryc. 1. Położenie miasta Oleśnica

Źródło: Invest in Oleśnica, <https://www.olesnica.pl/invest-in-olesnica/lokalizacja-olesnica-dla-inwestorow>.

Miasto jest siedzibą Powiatu Oleśnickiego. Powiat Oleśnicki tworzy łącznie osiem gmin, w tym Gmina Miejska Oleśnica, gminy wiejskie: Oleśnica, Dobroszyce, Dziadowa Kłoda oraz gminy miejsko-wiejskie: Twardogóra, Międzybórz, Syców i Bierutów.

Ryc. 2. Gmina miejska Oleśnica na tle gmin Powiatu Oleśnickiego
Źródło: Baza danych Samorząd w Polsce 2022, <http://www.gminy.pl/powiaty/18.html>.

Miasto Oleśnica zajmuje niecałe 21 km kw., zamieszkuje je ponad 36 tysięcy osób. Jest nowoczesnym, europejskim ośrodkiem miejskim z wieloma udogodnieniami dla mieszkańców, ale także dla inwestorów.

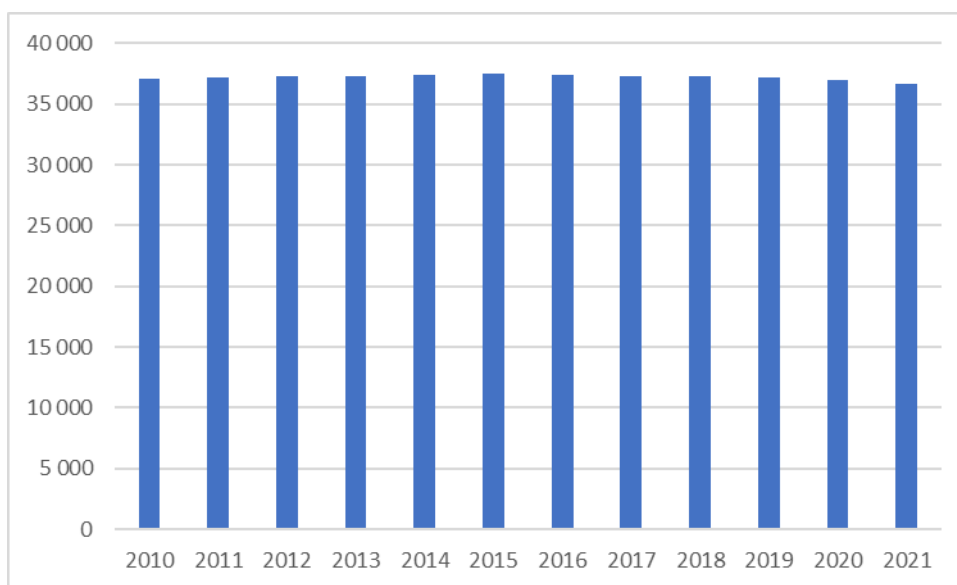
1.2. Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w mieście Oleśnica

1.2.1. Potencjał demograficzny

Potencjał demograficzny gminy to jeden z kluczowych czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy. Społeczność gminy tworzą jej mieszkańcy. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Miasto Oleśnica liczyło 36 683 mieszkańców.

Gęstość zaludnienia w roku 2021 wynosiła 1 750 osób na 1km², na przestrzeni ostatnich 5 lat obserwujemy niewielki spadek gęstości zaludnienia, z 1 780 osób na 1km² w roku 2017.

Liczba ludności w ostatnich dziesięciu latach utrzymuje się na względnie stałym poziomie – od 2015 roku obserwujemy nieznaczny spadek liczby ludności (ryc. 3.). Wskaźnik zmiany liczby ludności na 1000 mieszkańców w roku 2021 wyniósł -8,0 i był najniższy w ostatnich pięciu latach (najwyższy wskaźnik: -1,6 odnotowano w 2008 roku).

Ryc. 3. Ludność według miejsca zamieszkania

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

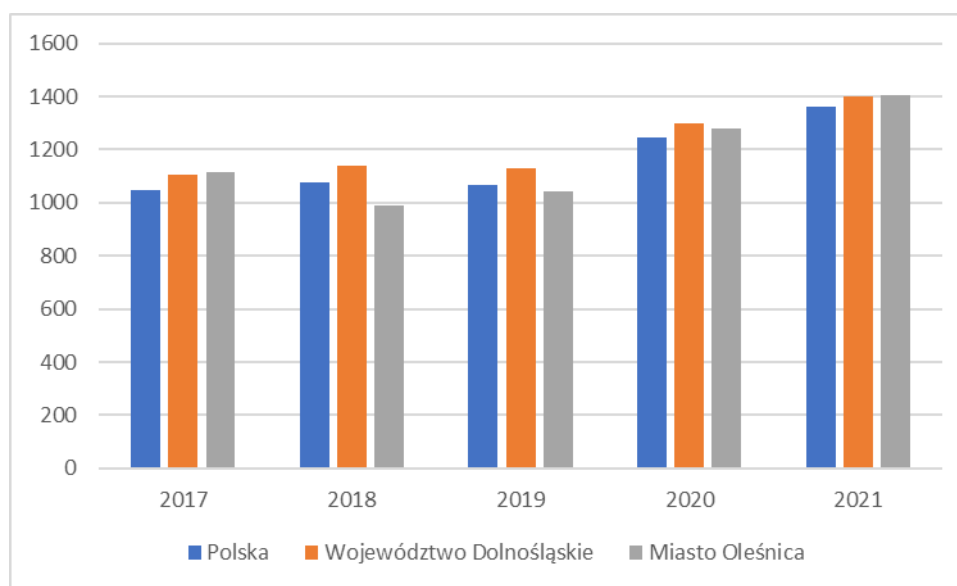
Spadek liczby ludności wynika z dwóch zjawisk, które obserwujemy w ostatnich pięciu latach – ujemnego przyrostu naturalnego, a więc przewagi zgonów nad urodzeniami oraz ujemnego salda migracji, a więc przewagi wymeldowań nad zameldowaniami nowych mieszkańców, osiedlających się na terenie Miasta (tabela 1.). Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2021 roku średnio w Polsce wyniósł -4,93, zaś w Województwie Dolnośląskim -5,52, co wskazuje, że trendy dla Miasta Oleśnicy są podobne jak dla kraju i województwa.

Tabela 1. Ruch naturalny i migracje w Mieście Oleśnicy

Wyszczególnienie:	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,66	9,62	9,93	9,38	9,22
Zgony na 1000 ludności	11,14	9,89	10,44	12,77	14,07
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,48	-0,27	-0,51	-3,40	-4,84
Zameldowania ogółem	360	417	462	346	377
Wymeldowania ogółem	405	465	554	411	516
Saldo migracji	-45	-48	-92	-65	-139
Saldo migracji na 1000 ludności	-1,2	-1,3	-2,5	-1,8	-3,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Uwagę zwrócić należy jednak na fakt, że współczynnik liczby zgonów, a więc zgony ogółem na 100 tys. osób w 2021 roku w Mieście Oleśnicy był wyższy niż średnio w kraju i Województwie Dolnośląskim. Wskaźnik ten w roku 2020 i 2021 znacząco wzrósł, co z jednej strony wiąże się ze starzeniem się społeczeństwa, z drugiej zaś jest efektem pandemii Covid-19 i ograniczeń w dostępie do ochrony zdrowia w związku z pandemią (ryc. 4.).

Ryc. 4. Zgony ogółem na 100 tys. osób

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

W latach 2017-2021 kobiety stanowiły 52-53% mieszkańców Miasta. Współczynnik feminizacji wynosił w tych latach 110-111.

Współczynnik małżeństw i współczynnik rozwodów (wskazany dla całego powiatu, ze względu na brak danych dla Oleśnicy) nie odbiegają od średnich dla Województwa Dolnośląskiego i kraju. W 2021 roku w Mieście Oleśnicy zawarto 162 małżeństwa, co daje

4,4 małżeństwa na 1000 ludności. Na terenie Powiatu Oleśnickiego odnotowano 1,6 rozwodów na 1000 ludności (tabela 2.).

Tabela 2. Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności

Małżeństwa na 1000 ludności	2017	2018	2019	2020	2021
Polska	5,0	5,0	4,8	3,8	4,4
Województwo Dolnośląskie	4,8	4,9	4,8	3,7	4,4
Miasto Oleśnica	4,8	4,4	4,7	3,7	4,4
Rozwody na 1000 ludności	2017	2018	2019	2020	2021
Polska	1,7	1,6	1,7	1,3	1,6
Województwo Dolnośląskie	2,1	1,9	2,1	1,7	1,7
Powiat Oleśnicki	1,9	2,0	2,0	1,8	1,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

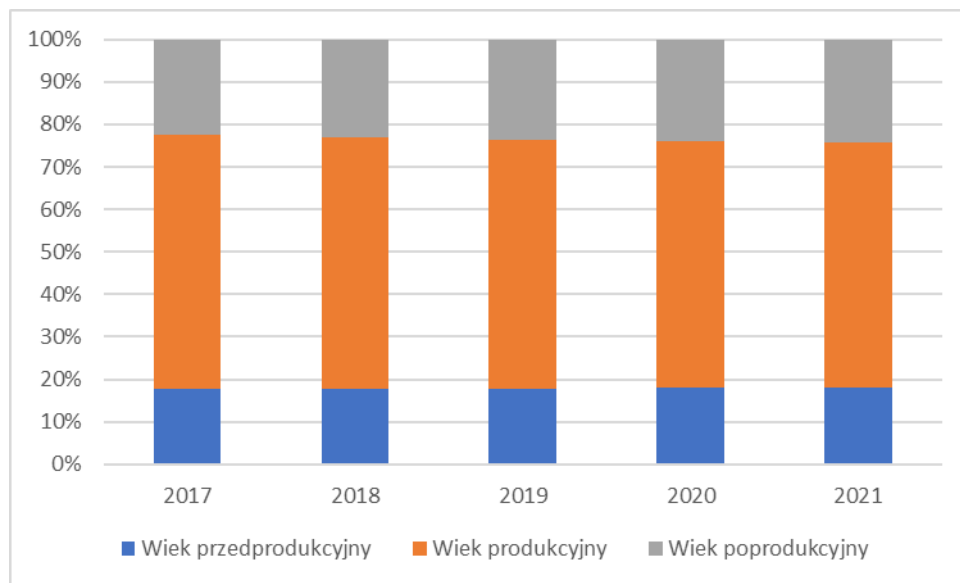
Analiza struktury ludności Miasta według wieku wskazuje, że społeczność Oleśnicy starzeje się. W młodszych kategoriach wiekowych widać spadek liczby ludności (za wyjątkiem kategorii 10-14 lat), wzrost liczby ludności obserwowany jest w kategoriach 40-54 lata, 70-79 lat oraz 85 i więcej lat (tabela 3.).

Tabela 3. Ludność Miasta Oleśnicy wg grup wieku

Wyszczególnienie:	2017	2018	2019	2020	2021
0-4	1 871	1 883	1 857	1 853	1 808
5-9	2 075	1 964	1 949	1 905	1 888
10-14	1 716	1 841	1 898	1 929	1 970
15-19	1 593	1 588	1 562	1 585	1 583
20-24	1 901	1 780	1 707	1 675	1 632
25-29	2 465	2 370	2 294	2 161	2 059
30-34	3 013	2 937	2 816	2 700	2 570
35-39	3 293	3 303	3 244	3 231	3 121
40-44	2 873	2 964	3 018	3 021	3 089
45-49	2 430	2 465	2 525	2 588	2 657
50-54	2 105	2 088	2 143	2 242	2 262
55-59	2 411	2 261	2 162	2 073	2 035
60-64	2 506	2 567	2 524	2 453	2 352
65-69	2 536	2 436	2 428	2 435	2 399
70-74	1 686	1 891	2 075	2 186	2 221
75-79	1 188	1 184	1 158	1 144	1 238
80-84	940	954	967	973	935
85 i więcej	698	766	815	825	864

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

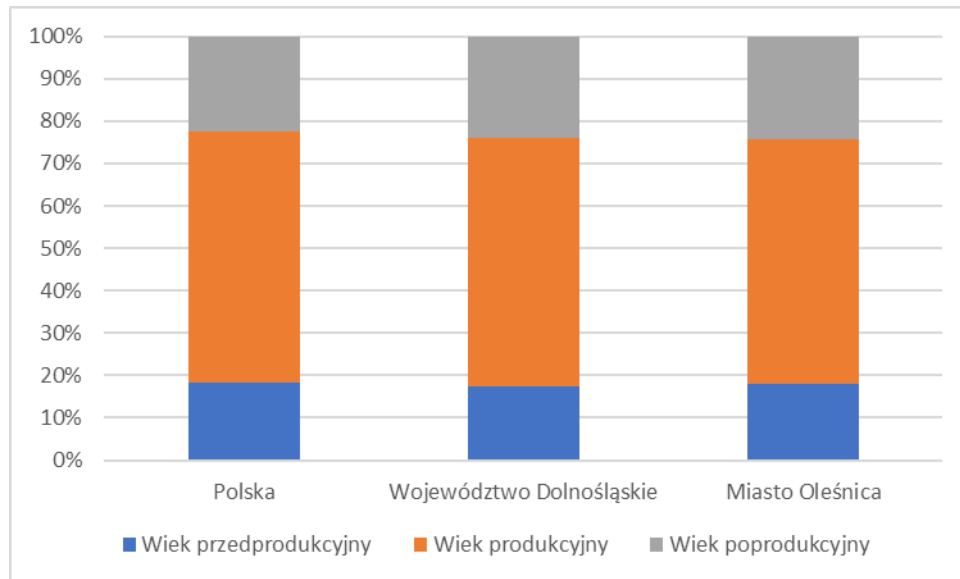
Z perspektywy demograficznej niezwykle istotna jest struktura ludności według ekonomicznych grup wieku. Analizując dane dla lat 2017-2021 zauważamy utrzymywanie się na względnie stałym poziomie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności, nieznaczny spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym oraz niewielki wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (ryc. 5.).

Ryc. 5. Ludność Miasta Oleśnicy wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Miasto Oleśnica cechuje się bardzo podobną strukturą ludności co całe Województwo Dolnośląskie oraz Polska (ryc. 6.). Nieznacznie większy jest w Oleśnicy udział ludności w wieku poprodukcyjnym, a mniejszy w wieku produkcyjnym, jednak tendencja zmian jest podobna do krajowej i wojewódzkiej. Widać więc, że społeczność Miasta Oleśnicy się starzeje i będzie starzała się nadal, gdyż liczne roczniki w wieku 50+ będą systematycznie wchodziły w wiek senioralny.

Ryc. 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogóle ludności w roku 2021
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Fakt starzenia się społeczności Miasta Oleśnicy wykazuje wzrost wskaźników obciążenia demograficznego. Rośnie liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym, a za ten wzrost odpowiada głównie wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Wzrost widać w przypadku wskaźników liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym, na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wskaźnika obciążenia demograficznego osobami starszymi (tabela 4.).

Tabela 4. Wskaźniki obciążenia demograficznego

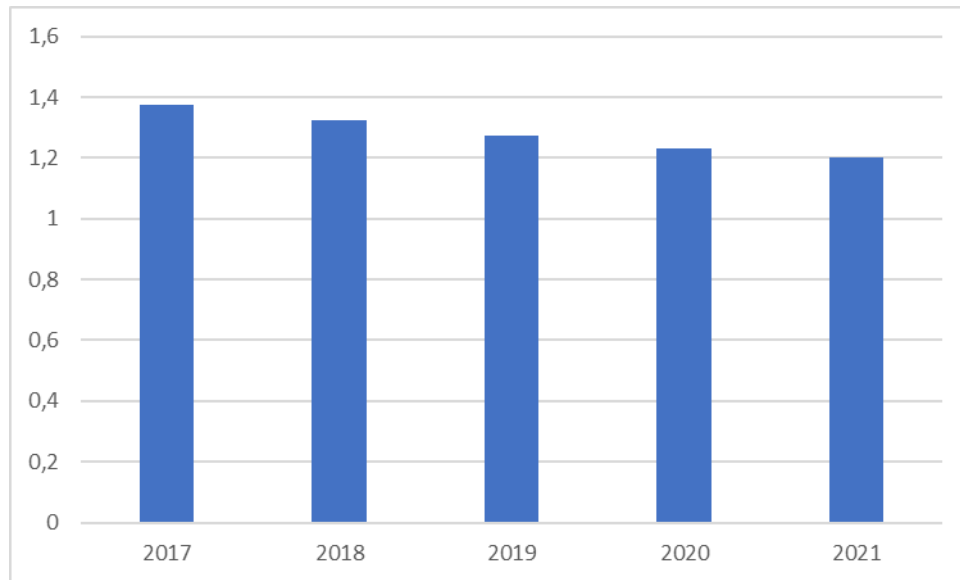
Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020	2021
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,6	69,6	71,4	72,4	73,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	127,4	130,5	132,8	133,7	134,2
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	37,9	39,4	40,7	41,4	42,1
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	28,7	29,7	31,0	31,9	32,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Maleje również tzw. potencjał pielęgnacyjny, a więc liczba kobiet w wieku 45–64 lata w stosunku do liczby kobiet w wieku 65+. W 2021 roku na jedną kobietę w wieku 65+ przypadało 1,2 kobiety w wieku 45-64 lata, a więc w takim wieku, w którym najczęściej

kobiety podejmują się zadań o charakterze opiekuńczym. W 2017 roku tych wskaźnik ten osiągnął poziom 1,4 (ryc. 7.). Podkreślić jednocześnie należy, że coraz częściej zadania opiekuńcze wykonują znacznie starsze kobiety – ze względu na wydłużanie się trwania życia często opiekunkami dla swoich rodziców lub/i mężów są kobiety w wieku 65+.

Ryc. 7. Potencjał pielęgnacyjny w Mieście Oleśnicy: liczba kobiet w wieku 45–64 lata w stosunku do liczby kobiet w wieku 65+

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Miasto Oleśnica cechuje się stabilną liczbą ludności, a tendencje demograficzne są podobne do tendencji Województwie Dolnośląskim i całym kraju. Społeczność Miasta starzeje się, co wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na usługi wspierające seniorów i stanowi znaczące wyzwanie dla instytucji pomocy społecznej.

1.2.2. Sytuacja gospodarcza

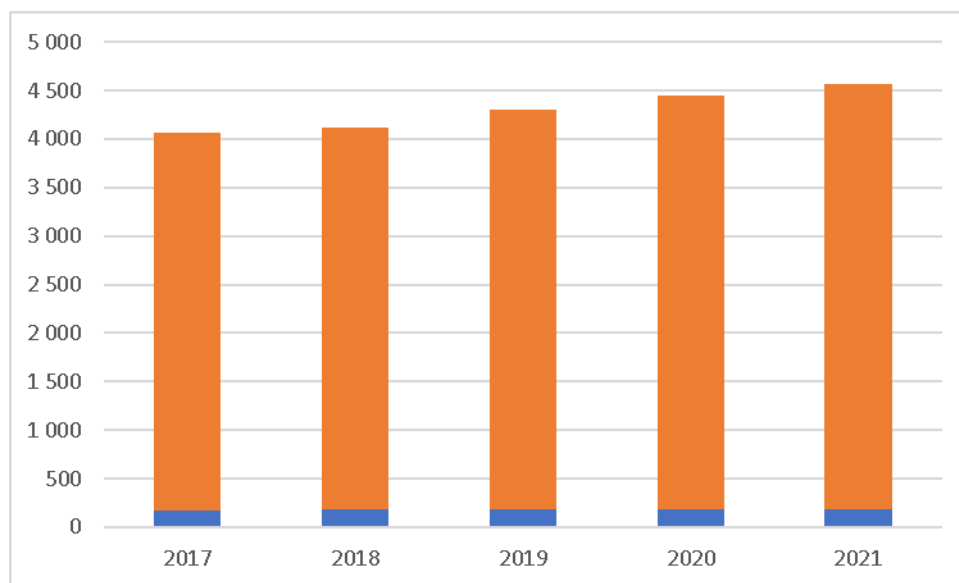
Z perspektywy występowania problemów społecznych i możliwości ich rozwiązywania istotne znaczenie ma kondycja gospodarcza oraz rozwój ekonomiczny w wymiarze lokalnym.

Oleśnica jest miastem dobrym do inwestowania i rozwijania działalności gospodarczej ze względu na korzystne położenie geograficzne (przynależność Miasta do aglomeracji wrocławskiej), korzystną dostępność komunikacyjną, dobrze rozwiniętą infrastrukturę miejską, wyodrębnione i uzbrojone tereny inwestycyjne (m.in. przy ul. Strefowej), preferencje podatkowe uchwalone przez władze gminne dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,

znaczący udział sektora prywatnego, w tym kapitału zagranicznego w lokalnej gospodarce oraz dobrze rozwiniętą sieć handlu i usług¹¹.

Podkreślić należy, że Gmina Miasto Oleśnica należy do obszarów zurbanizowanych – ze względu na to, że gmina obejmuje wyłącznie Miasto Oleśnicę wskaźnik urbanizacji określający procentowy udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności w gminie wynosi 100%.

Analizę sytuacji gospodarczej w Mieście Oleśnicy przeprowadzić należy opierając się na wskaźnikach dotyczących gospodarki i rozwoju przedsiębiorczości. Na dzień 31 grudnia 2021 roku w Oleśnicy funkcjonowało 4 617 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 179 z sektora publicznego i 4 394 z sektora prywatnego. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w ostatnich latach systematycznie rośnie, co wynika ze wzrostu liczby podmiotów prywatnych (ryc. 8.).

Ryc. 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Mieście Oleśnicy

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Aktywność podmiotów gospodarczych scharakteryzować należy opierając się na wskaźnikach dotyczących podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, działających w Mieście Oleśnicy (tabela 5.). Liczba tych podmiotów rośnie (co wskazano na ryc. 8.), rośnie również liczba tych podmiotów na 10 tys. ludności – z 1 094 w 2017 roku do 1 259 w roku 2021. Wskazuje to na fakt, że wzrost liczby podmiotów nie

¹¹ Invest In Oleśnica, <https://www.olesnica.pl/invest-in-olesnica/warto-inwestowac-w-olesnicy>.

wynika ze wzrostu liczby ludności Miasta, ale wiąże się z rozwojem przedsiębiorczości. Wskazuje na to również dynamicznie rosnący wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 1 000 osób w wieku produkcyjnym. To pozytywny aspekt w związku z rosnącym współczynnikiem obciążenia demograficznego (zob. tabela 4., rozdz. 1.2.1.).

Tabela 5. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej funkcjonujących w Mieście Oleśnicy

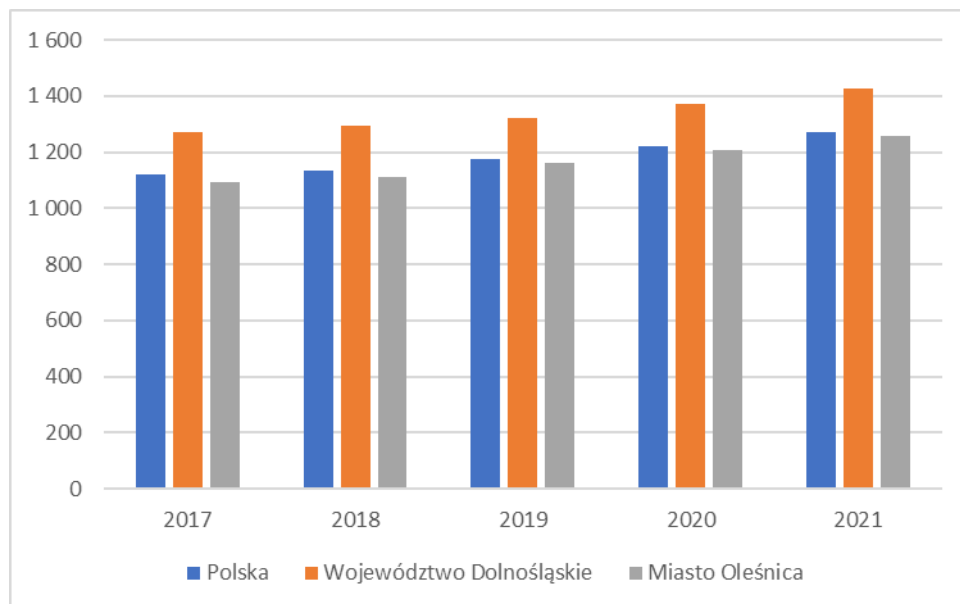
Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020	2021
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 094	1 111	1 164	1 209	1 259
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	183,3	188,5	199,5	208,5	218,4
Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 49 osób na 10 tys. mieszkańców	7,5	7,5	7,5	7,6	8,2
Udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	96,3	96,4	96,4	96,5	96,6
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	740	762	794	815	839
Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem	67,6	68,5	68,2	67,4	66,6
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	90	87	98	81	82
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	74	71	41	40	49
Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	1 622,5	1 606,7	1 591,1	1 598,8	1 646,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Działające podmioty gospodarcze należą do podmiotów małych – w 2021 roku 96,6% tych podmiotów zatrudniało do 9 osób. Dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2021 roku działalność gospodarczą prowadziło 3 076 osób fizycznych, a wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców wzrósł do 839. Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych utrzymuje się na względnie stałym poziomie i w 2021 roku wyniósł 66,6. Nowo rejestrowane podmioty przeważają nad jednostkami wykreślanymi z rejestru REGON. Liczba nowo rejestrowanych podmiotów w latach 2020 i 2021 spadła w porównaniu z latami 2017-2019, co wiązać się może z pandemią Covid-19 i trudnością oszacowania ryzyka podejmowania działalności gospodarczej w związku z ograniczeniami związanymi z pandemią. Od 2019 roku obserwujemy z kolei znaczny spadek

liczby podmiotów kończących działalność. Wskazać należy jednocześnie na dużą liczbę instytucji otoczenia biznesu przypadających na 10 tys. przedsiębiorstw – w 2021 roku było to aż 1 646 podmiotów, podczas gdy średnio w kraju - 848, a w Województwie Dolnośląskim - 1 385.

Analiza liczby podmiotów gospodarczych w Mieście Oleśnicy, na tle Województwa Dolnośląskiego i kraju wskazuje, że tendencje rozwojowe gospodarki są podobne. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. ludności jest podobna do średniej krajowej i nieco niższa niż średnia dla Województwa Dolnośląskiego (ryc. 9.). Nieco niższa, szczególnie w 2021 roku, jest liczba nowo rejestrowanych podmiotów na 10 tys. mieszkańców – 82 podmioty, podczas gdy średnio w kraju 97, a w Województwie Dolnośląskim aż 106.

Ryc. 9. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analiza struktury sektorowej gospodarki może być przeprowadzona w oparciu o liczebność podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Największa liczba podmiotów gospodarczych w Oleśnicy prowadzi działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych, budownictwa, działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Niewielka liczba podmiotów prowadzi działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, co wskazuje na zurbanizowanie obszaru Miasta (tabela 6.).

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej funkcjonujące w Mieście Oleśnicy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności	2017	2018	2019	2020	2021
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	45	44	44	44	43
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	1
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	302	286	296	298	311
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	8	8	8	8
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	12	11	10	10	12
Sekcja F – Budownictwo	515	532	576	622	644
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	914	891	915	917	896
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	189	198	205	208	219
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	90	92	94	94	96
Sekcja J – Informacja i komunikacja	135	145	155	169	188
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	148	142	138	143	141
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	514	523	550	572	619
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	375	395	416	427	449
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	106	113	120	131	145
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	13	12	13	13	14
Sekcja P – Edukacja	142	146	152	158	162
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	219	232	237	248	262
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	79	79	85	85	83
Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	274	282	298	312	311
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Podsumowując wskazać należy na znaczący potencjał gospodarczy Oleśnicy oraz atrakcyjność inwestycyjną Miasta, co przełoży się może na dalszy rozwój gospodarczy, a tym samym wzrost zatrudnienia, spadek bezrobocia i wzrost dochodów mieszkańców.

1.2.3. Analiza finansowa dla Miasta Oleśnicy

Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej wymaga również przeprowadzenia analizy finansowej gminy, w zakresie wykazania zdolności do wykonywania zadań i zaspokajania potrzeb mieszkańców. W tym zakresie ważna jest równowaga budżetowa, która decyduje o samodzielności finansowej gminy. W 2021 roku dochody Miasta wyniosły 211 008 942,55 zł, zaś wydatki 214 316 072,14 zł. Zadłużenie Miasta na koniec roku 2021 wynosiło 21 000 000 zł,

co stanowi 9,95% zrealizowanych w tym roku dochodów. Kwota 21 000 000 zł to zadłużenie z tytułu emisji obligacji przeznaczonych na finansowanie zadań inwestycyjnych¹².

Szczegółową analizę dochodów i wydatków przeprowadzono dla lat 2017-2021, a wyniki przedstawiono w tabelach 7. i 8. Analiza dochodów i wydatków ogółem wskazuje, że w latach 2017-2019 dochody przewyższały wydatki, zaś od roku 2020 mamy do czynienia z wyższymi wydatkami. W latach 2017-2021 dochody własne wynosiły – zależnie od roku – od 52 do 63% dochodów ogółem. Dochód na 1 mieszkańca najwyższy był w roku 2019 i wyniósł 5 821,09 zł. Udział podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych w dochodach gminy najwyższy był w 2018 roku, gdy wyniósł 25,9%, podobnie jak udział podatku od nieruchomości w dochodach gminy (11,5%) (tabela 7.).

Tabela 7. Informacje dotyczące dochodów budżetowych dla Miasta Oleśnicy

Dochody:	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody ogółem	150 179 255,23	165 492 664,23	216 364 215,42	190 795 606,96	211 008 942,55
Dochody własne	82 769 904,61	91 290 552,20	135 857 036,58	101 764 983,24	110 201 188,02
Dochody na 1 mieszkańca	4 021,19	4 434,78	5 821,09	5 141,49	5 740,65
Dochody własne gminy na 1 mieszkańca	2 216,24	2 446,35	3 655,12	2 742,33	2 998,10
Dochody w dziale 852 - Pomoc społeczna	6 897 620,30	8 529 252,02	4 875 764,60	5 220 013,09	4 306 138,18
Dochody w dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	165 659,39	0,00	0,00	0,00	0,00
Dochody w dziale 855 - Rodzina	29 473 502,49	29 709 096,11	39 290 527,03	49 823 611,58	49 499 856,92
Udział podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych w dochodach gminy	23,4%	25,9%	22,1%	22,5%	25,0%
Udział podatku od nieruchomości w dochodach gminy	11,1%	11,5%	8,8%	9,6%	8,9%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Wydatki Miasta Oleśnicy systematycznie rosną, rosną również – choć nie tak znacząco – wydatki o charakterze inwestycyjnym majątkowym. Wynosiły one – zależnie od roku – od 14 do 18% wydatków ogółem. Rosną oczywiście również wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca – w 2021 roku wydatki te wyniosły 5 830,62 zł (tabela 8.).

¹² Raport o stanie Gminy Miasta Oleśnicy za 2021 rok, Oleśnica 2022.

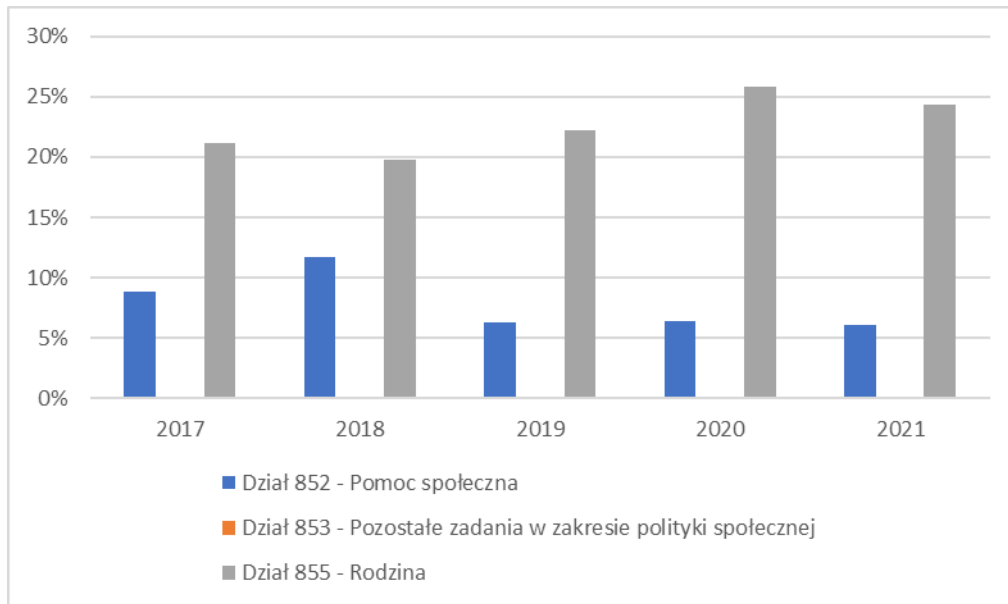
Tabela 8. Informacje dotyczące wydatków budżetowych dla Miasta Oleśnicy

Wydatki:	2017	2018	2019	2020	2021
Wydatki ogółem	146 663 980,42	160 333 684,43	187 071 895,86	201 405 303,80	214 316 072,14
Wydatki majątkowe inwestycyjne	23 881 146,10	28 206 020,13	27 581 837,18	29 953 355,18	30 927 668,86
Wydatki na 1 mieszkańca	3 927,06	4 296,53	5 033,01	5 427,40	5 830,62
Wydatki w dziale 852 - Pomoc społeczna	13 038	18 844	11 832	12 809	13 057
w tym:	445,90	663,34	448,39	638,62	473,15
- Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 577 481,81	2 410 201,44	2 420 042,19	2 643 879,13	2 594 784,93
Wydatki w dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	170 659,39	5 000,00	5 000,00	6 000,00	6 000,00
Wydatki w dziale 855 – Rodzina	31 028	31 751	41 466	52 002	52 076
w tym:	883,58	522,92	721,24	316,87	937,53
- Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	28 230 651,22	28 377 520,00	37 673 715,46	48 064 745,31	47 491 305,89

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analizując działy 852 - Pomoc społeczna, 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz dział 855 – Rodzina podkreślić należy, że najwyższe dochody Miasto Oleśnica uzyskało w dziale 855 – Rodzina, co wiąże się z uzyskiwaniem dotacji z budżetu państwa na wypłatę świadczenia wychowawczego w ramach programu Rodzina 500+. We wskazanych działach uzyskane dochody nie pozwalały na pokrycie wszystkich wydatków. Najwyższe wydatki: 52 076 937,53 zł w 2021 roku, dotyczyły działu 855 – Rodzina, a 91% tych środków było rozdysponowanych na świadczenia na rzecz osób fizycznych. Wydatki w dziale 852 – Pomoc społeczna wyniosły w 2021 roku 13 057 473,15 zł, z czego 20% przeznaczone zostało na świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Analizując udział wydatków na działy związane z pomocą społeczną i wsparciem rodziny w wydatkach Miasta Oleśnicy wskazać należy na spadek udziału wydatków na zadania związane z pomocą społeczną – w 2021 roku udział środków na te zadania w budżecie wyniósł 6,1%. Wzrastał natomiast udział wydatków na dział Rodzina do 25,8% w 2020 roku, po czym w roku 2021 spadł do poziomu 24,3%. Udział wydatków na w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej to zaledwie 0,003% (ryc. 10.).

Ryc. 10. Udział wydatków na działy związane z pomocą społeczną i rodziną w ogóle wydatków Miasta Oleśnicy w latach 2017-2021

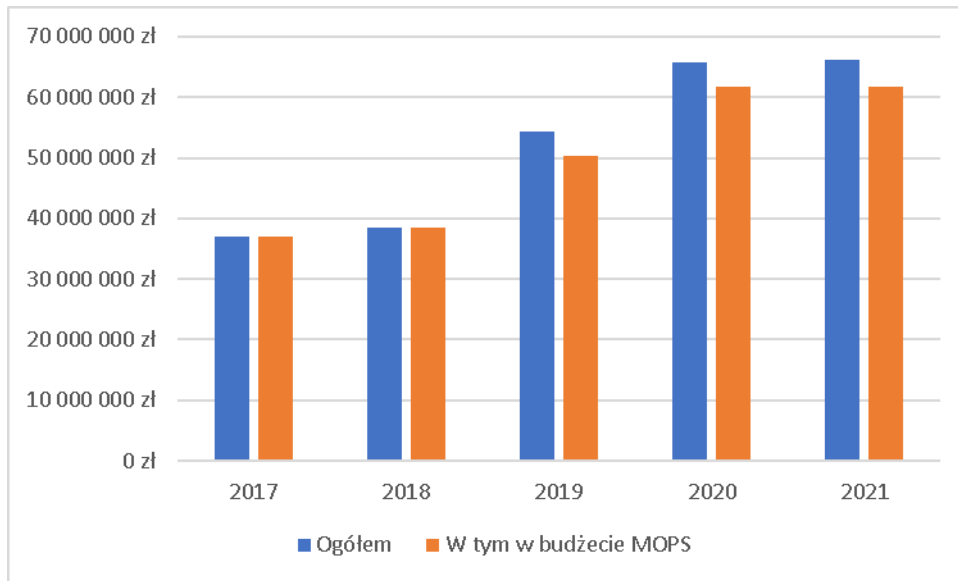
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Wydatki na działania związane z rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym z pomocą społeczną i wsparciem rodziny należy przeanalizować sięgając do Oceny Zasobów Pomocy Społecznej przygotowywanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Środki tam wykazane na zadania związane z pomocą społeczną i wsparciem rodziny to przede wszystkim wydatki w dziale 855 - Rodzina oraz dziale 852 - Pomoc społeczna, ale również w działach: 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 851 – Ochrona zdrowia oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

W roku 2021 wydatki wyniosły łącznie 66 195 469,00 zł, co stanowiło 32,3% ogółu wydatków Miasta Oleśnicy. Wydatki na zadania związane z pomocą społeczną i wsparciem rodziny dynamicznie rosną (ryc. 11.). Szczegółowe wydatki dla lat 2017-2021 zestawiono w tabeli 9. 93,2% środków pozostawało w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (ryc. 11.).

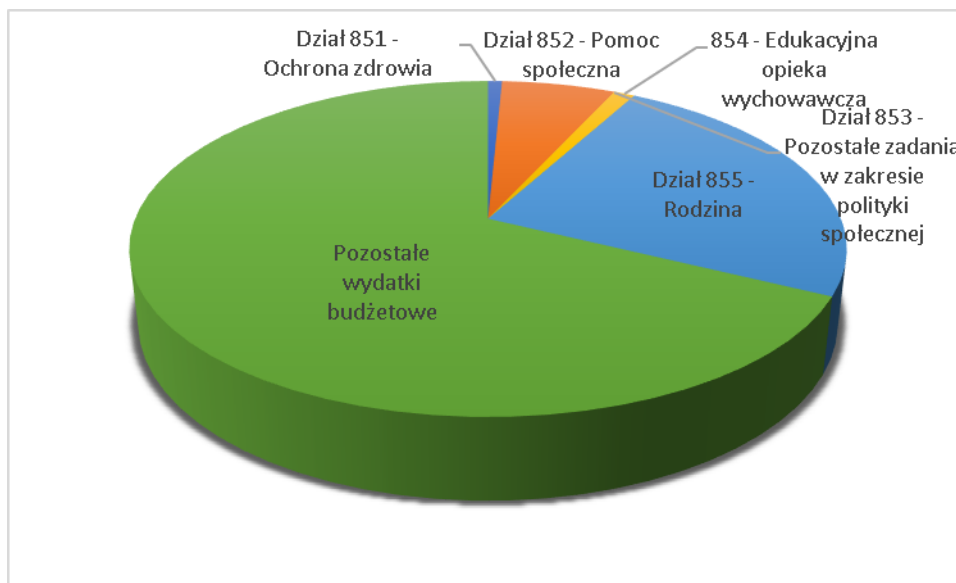
W 2021 roku największy udział w ogólnym budżecie Miasta Oleśnicy, podobnie jak w latach poprzednich miały wydatki w dziale 855 – Rodzina, które stanowiły 24,3% ogólnych wydatków budżetowych. Wydatki w dziale 852 - Pomoc społeczna stanowiły 6,1% ogółu wydatków (ryc. 12.).

Ryc. 11. Wysokość wydatków Miasta Oleśnicy na zadania związane z pomocą społeczną i wsparciem rodziny

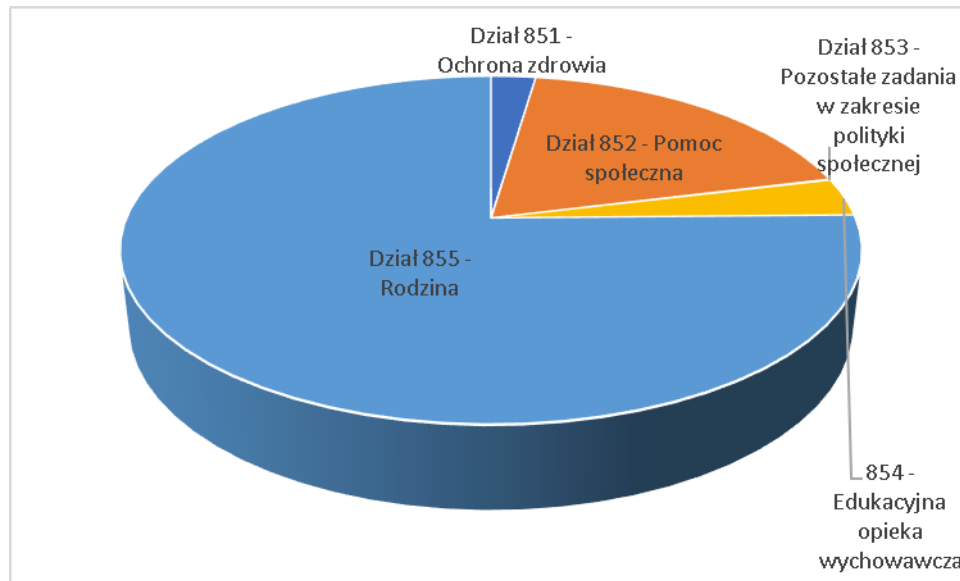
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017-2021, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Ryc. 12. Udział wydatków na działy związane z pomocą społeczną i rodziną w ogóle wydatków Miasta Oleśnicy w 2021 roku

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017-2021, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Analizując budżet przeznaczony na zadania z zakresu pomocy społecznej i wsparcia rodziny podkreślić należy, że główny udział mają tu wydatki z działu 855 – Rodzina, które stanowiły w 2021 roku 75,3% ogółu wydatków. Wydatki w dziale 852 - Pomoc społeczna stanowiły 18,8% (ryc. 13.).

Ryc. 13. Udział wydatków na konkretne działy w ogóle wydatków związanych z pomocą społeczną i wsparciem rodziny w 2021 roku

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017-2021, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Analiza danych dotyczących wydatków w dziale 851 – Ochrona zdrowia wskazuje na wzrost w 2019 roku wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz wyodrębnienie od 2019 roku wydatków na przeciwdziałanie narkomanii. Wyższe środki w większym zakresie pozwalają na realizację wsparcia dla osób uzależnionych oraz działalność profilaktyczną.

Wydatki w dziale 852 – Pomoc społeczna wykazują wzrost środków corocznie przeznaczanych na domy pomocy społecznej, a więc instytucje całodobowego pobytu dla osób, które z powodu wieku, chorób lub niepełnosprawności nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Obserwujemy także znaczący wzrost środków na ośrodki wsparcia wspierające osoby potrzebujące w środowisku i usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze. Wzrost wydatków w zakresie ośrodków wsparcia wynika z otrzymania dotacji z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację 6 projektów oraz projektów realizowanych w ramach Programu Wieloletniego Senior+. To zjawisko pozytywne, bowiem działania takie wspierają funkcjonowanie osób w naturalnym środowisku i opóźniają, bądź nawet przeciwdziałają konieczności umieszczenia w placówkach całodobowego pobytu. Wzrost wydatków na usługi opiekuńcze wynika z obejmowania usługami większej liczby osób, co pociągnęło za sobą wzrost liczby opiekunów. Konieczne było również dostosowanie wynagrodzeń do obowiązującego poziomu płacy minimalnej.

Zwrócić należy uwagę na spadek wydatków na zasiłki stałe, przysługujące osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli ich dochód

jest niższy od kryterium dochodowego, zaś wzrost wydatków na pokrywane ze środków Miasta zasiłki okresowe i celowe, przysługujące w związku z wystąpieniem problemów społecznych (np. długotrwałej choroby, niepełnosprawności czy bezrobocia) u osób, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Odnotować należy wzrost wydatków na pomoc w zakresie dożywiania, co wynika ze zmiany metodologii wyliczania kosztów posiłku, wzrostu cen żywności i wynagrodzeń (w związku ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia).

Rosną również koszty funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, co z jednej strony wiąże się ze wzrostem kosztów utrzymania Ośrodka, z drugiej zaś z poszerzania jego zadań.

W przypadku działu 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatki na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych pozostają na stałym poziomie. Jest to pomoc finansowa dla Powiatu Oleśnickiego z przeznaczeniem na działalność bieżącą warsztatu terapii zajęciowej prowadzonego w Dobroszycach.

Wydatki w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza utrzymują się na względnie stałym poziomie. MOPS realizuje wypłatę zasiłków szkolnych i od 2019 roku stypendiów szkolnych.

Wydatki w dziale 855 – Rodzina to największe wydatki w sferze pomocy społecznej i wsparcia rodziny. Głównym wydatkiem stanowi tu świadczenie wychowawcze, wypłacane w ramach programu Rodzina 500+. W 2021 roku wydatki na świadczenia wychowawcze wyniosły 37 732 971 zł, co stanowi aż 57,0% ogółu wydatków w zakresie pomocy społecznej i wsparcia rodziny. Podkreślić należy, że od 1 czerwca 2022 roku obsługa świadczenia wychowawczego przejęta została przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, stąd w 2022 roku, a następnie w 2023, nastąpi znacząca obniżka wydatków Miasta w dziale Rodzina (jak również nastąpi obniżka wpływów z budżetu państwa, w związku z brakiem finansowania tego zadania).

Odnotować należy systematyczny wzrost wydatków na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego – to również znacząca pozycja w budżecie – w 2021 roku na te świadczenia wydano 16,7% ogólnej ilości środków na pomoc społeczną i wsparcie rodziny. Wzrosły wydatki na żłobki oraz na rodziny zastępcze (tabela 9.).

Tabela 9. Wydatki w zakresie pomocy społecznej i wsparcia rodziny w Mieście Oleśnicy

Wydatki według działów:	2017	2018	2019	2020	2021
Dział 851 - Ochrona zdrowia					
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	326 957	283 892	867 191	762 183	827 742
Przeciwdziałanie narkomanii	0	0	42 180	36000	36000
Dział 852 - Pomoc społeczna					
Domy pomocy społecznej	1 037 257	1 022 986	1 224 309	1 348 357	1 456 204
Ośrodki wsparcia	263 988	524 656	1 777 560	1 531 203	1 506 481
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	17 182	15 201	11 970	14 480	24 910
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pom. społ. i uczestniczące w CIS	191 552	194 174	89 221	79 360	74 394
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	199 505	149 669	200 859	251 508	278 776
Dodatki mieszkaniowe	861 871	831 348	821 519	775 428	775 923
Zasiłki stałe	1 013 000	1 021 029	1 012 385	916 289	872 450
Ośrodki Pomocy Społecznej	2 722 650	3 239 321	3 931 961	4 756 474	4 916 202
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	80 824	111 520	163 580	132 449	291 690
Pomoc w zakresie dożywiania	234 128	245 061	244 733	544 895	521 540
Pozostała działalność z zakresu pomocy społecznej	64 649	597 558	2 354 350	2 459 196	2 338 902
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej					
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	0	0	5 000	6 000	6 000
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza					
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	144 252	135 792	139 659	132 919	130 565
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	0	0	78 530	70 000	72 450
855 - Rodzina					
Świadczenie wychowawcze	19 264 997	18 247 882	27 589 994	37 847 286	37 732 971
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ub. emeryt. i rent. z ub. społ.	9 948 407	9 920 612	9 990 196	10 211 495	11 085 735
Wspieranie rodziny	241 335	1 550 790	1 527 894	1 570 339	394 057
Tworzenie i funkcjonowanie żłobków i klubów dziecięcych	0	0	1 778 249	1 753 680	2 115 859
Rodziny zastępcze	136 148	391 292	443 266	466 181	538 785
Składki na ubezpieczeni zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	x	x	111 776	139 618	197 833
Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	191 924	0	0	0	0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017-2021, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Zmiany wydatków na wsparcie rodziny i działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych wiążą się ze zmianą klasyfikacji budżetowej tych wydatków.

Podsumowując, wskazać należy na rosnący budżet wydatków związanych z pomocą społeczną i wspieraniem rodziny oraz na wzrost wydatków finansowanych ze środków własnych Miasta Oleśnicy. W związku z kryzysem wywołanym pandemią Covid-19 oraz wojną w Ukrainie, rosnącą inflacją i ubożeniem gospodarstw domowych Miasto musi być przygotowane na konieczność świadczenia pomocy potrzebującym osobom i rodzinom. W tym kontekście istotna jest dbałość o zabezpieczenie określonych środków finansowych na zadania dotyczące pomocy społecznej i wsparcia rodziny.

1.2.4. Analiza polityki mieszkaniowej

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jest dla osób i rodzin jednym z kluczowych warunków zaspokojenia pozostałych potrzeb życiowych. W tym kontekście szczególnie ważne jest rozpatrzenie ilości i jakości zasobów mieszkaniowych w Mieście Oleśnicy oraz polityki mieszkaniowej prowadzonej przez Miasto.

Gęstość zaludnienia w Mieście wynosiła w 2021 roku 1 750 osób na 1km², podczas gdy we Wrocławiu 2 195 osób na 1km², co pozwala mieszkańcom Oleśnicy na korzystanie z komfortu życia w niedużym mieście na większej przestrzeni.

W 2020 roku na terenie Miasta odnotowano 2 872 budynki mieszkalne i 14 633 mieszkania. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań rośnie, rośnie również liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, choć wzrosty nie są znaczące i nie można mówić o wielkim boomie w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Przeciętne mieszkanie liczy niecałe 64 m² i jest zamieszkiwane przez mniej niż 3 osoby. Na jedną izbę przypadało w 2020 roku 0,71 osoby, co zapewnia względny komfort użytkowania mieszkania (tabela 10.).

Mieszkania w Mieście Oleśnicy są dobrze wyposażone w instalacje. Wiąże się to głównie z obecnością zabudowy miejskiej, wielorodzinnej. Niemalże wszystkie mieszkania mają dostęp do sieci wodociągowej i spłukiwanego ustępu, prawie 98% ma też łazienkę. Z centralnego ogrzewania korzystało w 2020 roku 88,2% mieszkań, a z gazu sieciowego 85,7% (tabela 11.).

W 2020 roku na terenie Powiatu Oleśnickiego sprzedano łącznie 607 lokali mieszkalnych, w tym 121 na rynku pierwotnym. Średnia cena lokalu mieszkalnego na terenie

Powiatu Oleśnickiego wyniosła w 2020 roku 218 991 zł, w tym 257 827 zł na rynku pierwotnym i 209 322 zł na rynku wtórnym¹³.

W 2020 roku na terenie Miasta w zasobach gminnych odnotowano 18 mieszkań niezamieszkałych (pustostanów).

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Oleśnicy – wskaźniki

Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020
Budynki mieszkalne	2 678	2 732	2 804	2 872
Mieszkania	14 023	14 198	14 389	14 633
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	63,2	63,5	63,7	63,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	23,8	24,2	24,7	25,3
Mieszkania na 1000 mieszkańców	376,0	381,2	387,4	395,7
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	3,58	3,59	3,58	3,58
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,66	2,62	2,58	2,53
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,74	0,73	0,72	0,71

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Tabela 11. Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań

Instalacje:	2017	2018	2019	2020
Wodociąg	99,9	99,9	99,9	99,9
Ustęp spłukiwany	99,0	99,0	99,0	99,1
Łazienka	97,7	97,7	97,8	97,8
Centralne ogrzewanie	87,6	87,8	88,0	88,2
Gaz sieciowy	87,8	87,4	87,2	85,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

W kontekście wysokich i stale rosnących cen nabycia lokali mieszkalnych istotne znaczenie ma wsparcie osób o niskich dochodach w dostępie do lokali mieszkalnych. W 2021 roku Miasto Oleśnica posiadało 1 245 mieszkań komunalnych, w tym 243 lokale mieszkalne. Liczba lokali komunalnych w latach 2018-2020 spadała z uwagi na sprzedaż lokali, na podstawie uchwał Rady Miasta Oleśnicy. Liczba mieszkań socjalnych w latach 2020-2021 spadła w porównaniu z latami 2018-2019. Dodać jednak należy, że w związku z Uchwałą Nr XXIV/272/2020 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie zasad

¹³ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>. Brak danych dla poziomu gmin.

wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Oleśnicy istnieje możliwość zawierania umów najmu lokali mieszkalnych na czas nieoznaczony z dotychczasowymi najemcami lokali socjalnych. W związku z tym wykazywana liczba lokali zajmowanych na podstawie umów na czas nieoznaczony i umów najmu socjalnego lokalu corocznie ulega zmianie. W roku 2022 planowany jest wzrost liczby mieszkań socjalnych. Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków Funduszu Dopał na budowę dwóch budynków mieszkalnych przy ul. Kopernika 13, w których ma powstało 28 mieszkań socjalnych. W 2021 roku wzrosła liczba osób oczekujących na lokale komunalne oraz socjalne. Zakład Budynków Komunalnych w Oleśnicy średni czas oczekiwania na lokal wyliczył na 3-4 lata. Corocznie kilka eksmisji przeprowadzanych jest bez wskazania lokalu socjalnego (tabela 12.). W 2020 roku zaległości w opłatach mieszkaniowych miało 615 lokali będących w zasobach Gminy.

Tabela 12. Informacje o mieszkaniach komunalnych i socjalnych w zasobach Miasta Oleśnicy

Wydatki:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych	1205	1123	1084	1012	1245
W tym liczba mieszkań socjalnych	220	255	257	241	243
Liczba rodzin oczekujących na lokale komunalne	57	60	56	52	94
Liczba rodzin oczekujących na lokale socjalne	70	69	64	58	68
Liczba eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego	1	6	4	1	3

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017-2021, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Gmina wspiera również posiadaczy mieszkań poprzez wypłatę dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych oraz dodatków osłonowych a także innych świadczeń, zgodnie z wprowadzanymi uregulowaniami prawnymi.

Ważnym aspektem realizacji polityki mieszkaniowej i wsparcia osób potrzebujących jest posiadanie w zasobie mieszkaniowym mieszkań chronionych. 30 września 2021 roku zakończona została 3-letnia realizacja projektu „Utworzenie i funkcjonowanie 9 mieszkań chronionych w Oleśnicy”, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany był na rzecz 28 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych. W ramach projektu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej utworzył, wyposażył i zapewnił

funkcjonowanie 9 mieszkań chronionych o powierzchni średnio 50 m², w tym osiem mieszkań 3-osobowych oraz jedno mieszkanie 4-osobowe. Wszyscy uczestnicy projektu zostali objęci kompleksowym wsparciem dostosowanym do indywidualnych potrzeb. Dodatkowo na rzecz każdego z uczestników świadczone były usługi wspierające. Ogółem w projekcie wzięło udział 34 uczestników (12 kobiet i 22 mężczyzn), w tym 27 osób z niepełnosprawnością. Obecnie działalność mieszkań chronionych jest nadal kontynuowana zgodnie z wymogami i założeniami projektu.

Miasto Oleśnica, poprzez działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, prowadzi politykę wsparcia osób w kryzysie bezdomności. Ośrodek zawiera umowy na pobyt osób bezdomnych w schroniskach dla bezdomnych, schroniskach z usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznych schroniskach (np. dla osób z chorobą HIV/AIDS). Udziela również osobom bezdomnym innej pomocy, wspierającej w pokonaniu trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy Ośrodka, we współpracy z Burmistrzem Miasta Oleśnicy, Społeczną Komisją Mieszkaniową oraz Zakładem Budynków Komunalnych, udzielają pomocy w otrzymaniu mieszkania socjalnego lub w uzyskaniu świadczenia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym. Podejmowane działania znacząco zmniejszają liczbę osób bezdomnych na terenie Miasta Oleśnicy. Na terenie Miasta Oleśnicy utworzony został system wsparcia dla osób pozbawionych schronienia i przebywających poza schroniskami czy noclegowniami w postaci ogrzewalni, prowadzonej na zlecenie Miasta przez Stowarzyszenie Służby Ratownicze w Oleśnicy. Ogrzewalnia działa w okresie jesienno-zimowym (1.10 – 30.04), cały rok natomiast czynna jest łaźnia dla osób bezdomnych.

1.2.5. Analiza rynku pracy i bezrobocia

Analiza lokalnego rynku pracy, aktywności zawodowej, zatrudnienia i bezrobocia pozwala na wykazanie aktywności zawodowej członków społeczności lokalnej, możliwości w zakresie podejmowania zatrudnienia oraz konieczności wsparcia osób bezrobotnych, a więc osób pozostających bez zatrudnienia, chętnych i gotowych do podjęcia pracy.

Wiele danych dotyczących rynku pracy nie jest dostępnych dla poziomu gmin, ale dla poziomu kraju i województw, jak dane Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) lub dla poziomu powiatów, jak wiele opracowań powiatowych urzędów pracy.

Wyniki BAEL wskazują, że 2021 roku na Dolnym Śląsku odnotować można 1 307 000 osób aktywnych zawodowo, w tym 1 234 000 osób w wieku produkcyjnym. 1 255 000 to osoby

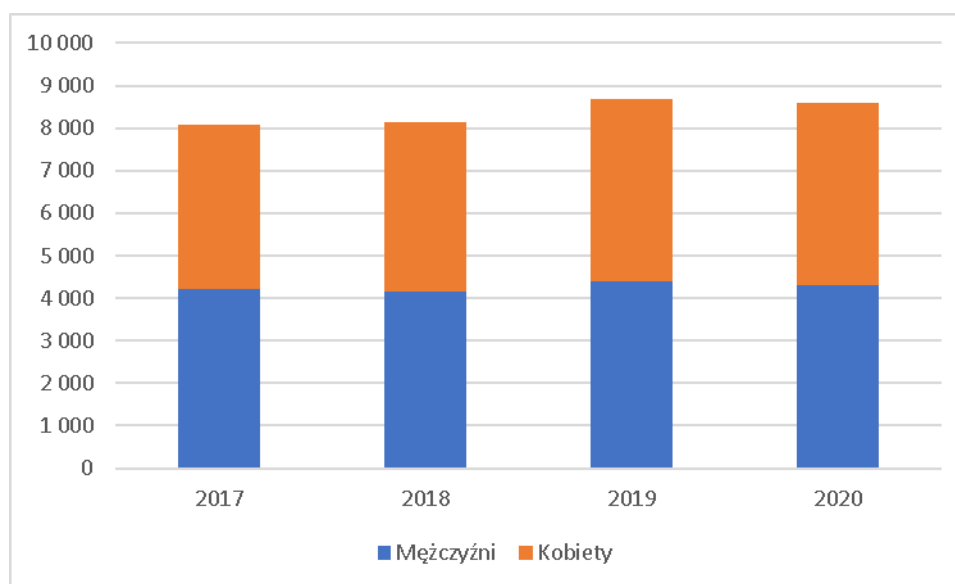

pracujące, zaś 52 000 to bezrobotni. Analiza osób biernych zawodowo w kategorii 15-74 lata wskazuje, że do głównych przyczyn bierności należą emerytura (419 000 osób), nauka (150 000), choroba i niepełnosprawność (95 000) oraz obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (60 000).

Współczynnik aktywności zawodowej dla osób w wieku produkcyjnym na Dolnym Śląsku wyniósł w 2021 roku 81,5% i w latach 2017-2021 systematycznie rósł, od 75,9% w 2017 roku. Współczynnik wyższy jest dla mężczyzn – 84,9%, niż dla kobiet – 77,7%.

Wskaźnik zatrudnienia w Województwie Dolnośląskim dla osób w wieku produkcyjnym w 2021 roku wyniósł 78,1% i również odnotował wzrost na przestrzeni ostatnich 5 lat (od 72,2% w 2017 roku). Wyższy jest wśród mężczyzn – 80,2%, niż kobiet – 75,2%.

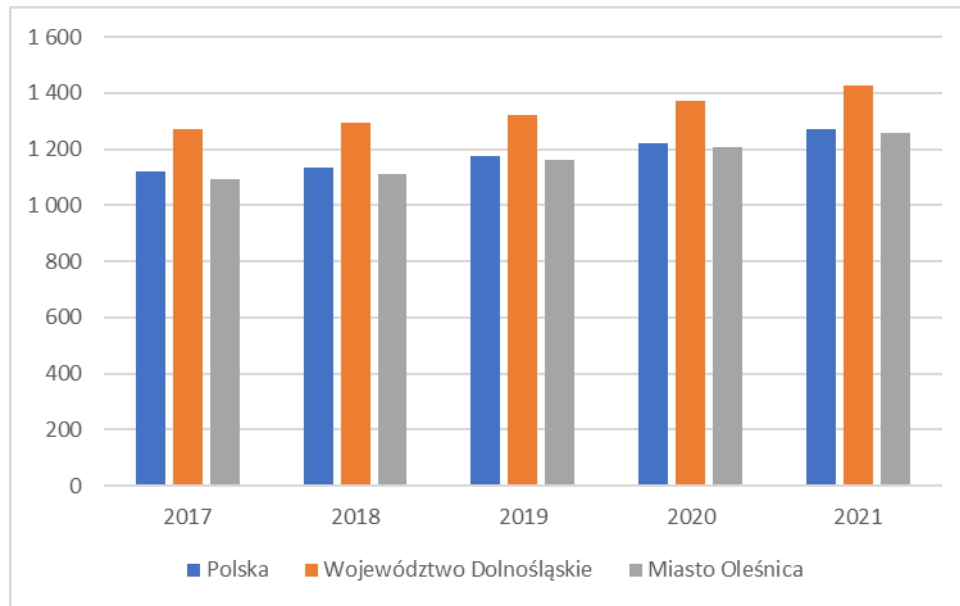
Zgodnie z danymi GUS w 2020 roku w Mieście Oleśnicy pracowało 8 580 osób, nieznacznie mniej niż w 2019 roku. 50,2% pracujących stanowili mężczyźni (ryc. 13.). Wskaźnik pracujących na 1000 ludności jest dla Miasta Oleśnicy niższy niż dla Polski i dla Województwa Dolnośląskiego, w którym jest on szczególnie wysoki (ryc. 14.). Nie oznacza to jednak braku zatrudnienia i miejsc pracy dla mieszkańców Oleśnicy – wielu z nich pracuje poza Oleśnicą, np. we Wrocławiu.

Ryc. 13. Pracujący w Mieście Oleśnicy wg płci*

* Dane nie obejmują pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych.

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

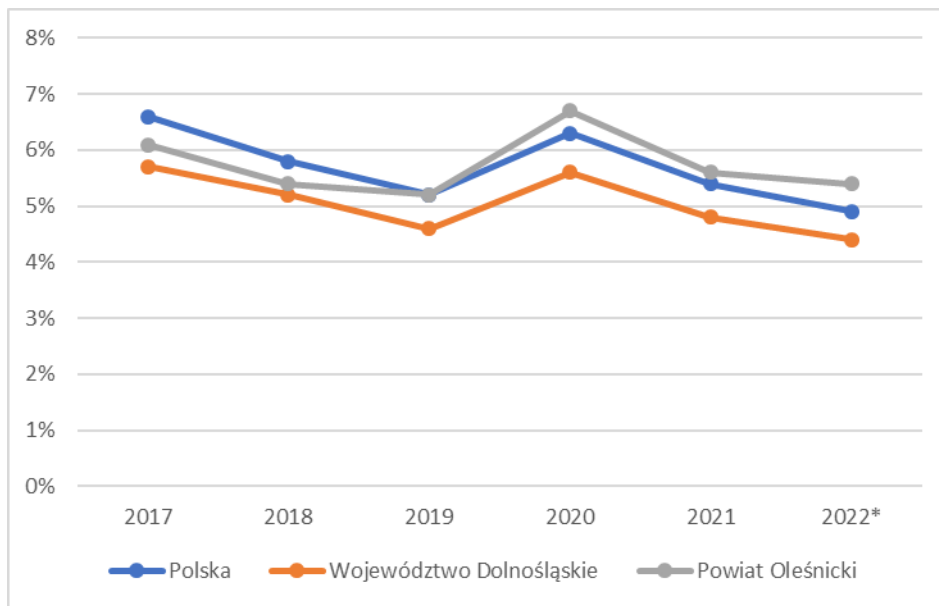
Ryc. 14. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym*

* Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Powiecie Oleśnickim w 2020 roku wyniosło 4 773,90 zł, podczas gdy średnia dla Województwa Dolnośląskiego wyniosła 5 693,69 zł, a dla Wrocławia 6 140,64 zł. Wynagrodzenia na terenie Powiatu są więc generalnie niższe niż średnio na Dolnym Śląsku i znacznie niższe niż we Wrocławiu.

Największym problemem społecznym związanym z rynkiem pracy jest bezrobocie, czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że osoby chętne i gotowe do pracy nie mają możliwości podjęcia zatrudnienia. Stopa bezrobocia rejestrowanego dla Powiatu Oleśnickiego na 30 czerwca 2022 roku wyniosła 5,4% i była nieco wyższa niż średnia dla kraju i Województwa Dolnośląskiego. W ostatnich latach stopa bezrobocia w powiecie utrzymuje się na poziomie nieco wyższym niż dla Województwa. W roku 2020 odnotowano wzrost bezrobocia, wiążący się z pandemią Covid-19, ale już od 2021 roku obserwujemy spadek bezrobocia (ryc. 15.).

Ryc. 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego

* Stan na 30.06.2022.

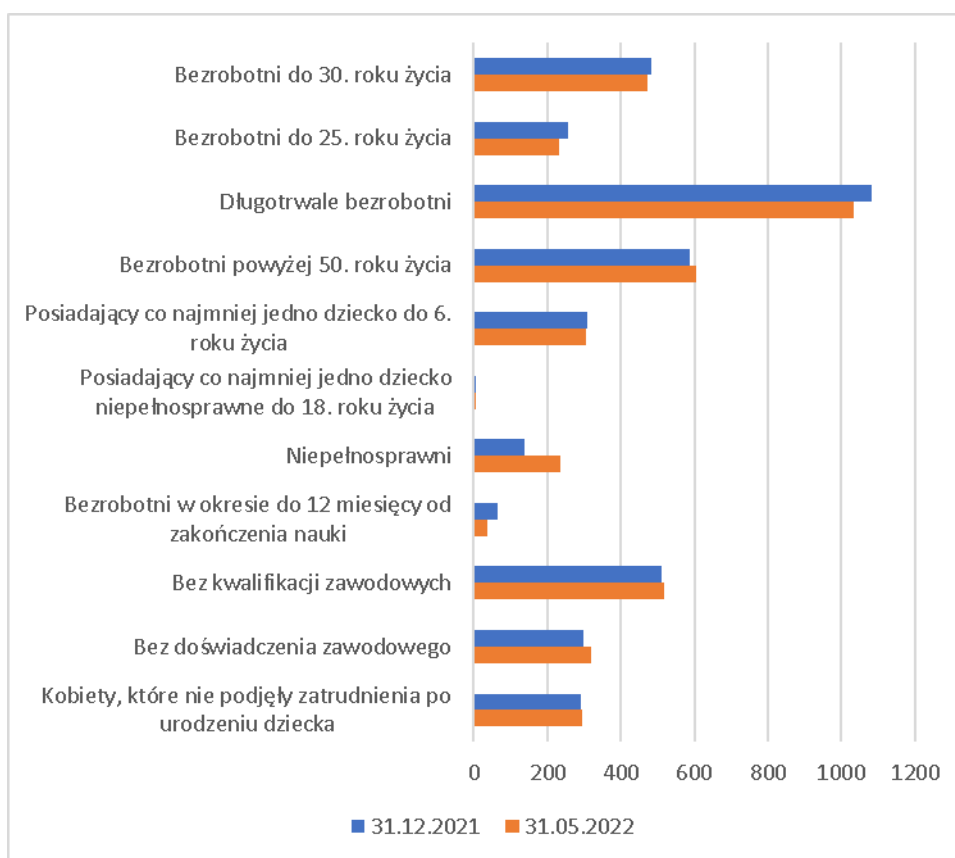
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnicy, <https://olesnica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnicy zarejestrowanych było 2 147 osób bezrobotnych, a na 31 maja 2022 roku – 2 149. Odpowiednio 25,2% i 24,9% bezrobotnych stanowiły osoby z Miasta Oleśnicy.

Wśród bezrobotnych z Powiatu Oleśnickiego nieco więcej jest kobiet – na dzień 31 grudnia 2021 roku stanowiły one 57,7% osób bezrobotnych. Aż 81,3% bezrobotnych należało do ustawowej kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród bezrobotnych z terenu Powiatu warto zwrócić uwagę na wybrane kategorie bezrobotnych, których cechy mogą utrudniać podjęcie zatrudnienia. Na dzień 31 grudnia 2021 roku aż 50,4% ogółu bezrobotnych stanowili bezrobotni długotrwale. Znaczące kategorie osób stanowili bezrobotni młodzi, do 30. roku życia oraz starsi, powyżej 50. roku życia – odpowiednio 22,4 i 27,3%. Wśród bezrobotnych znaczną liczbę stanowią osoby nieposiadające kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego – stanowili odpowiednio 23,8 i 13,8% bezrobotnych. Znaczący problem ze znalezieniem zatrudnienia mają osoby, w przypadku których kumulują się niekorzystne na rynku pracy cechy, np. młodzi bez kwalifikacji i doświadczenia czy starsi, długotrwale bezrobotni, bez kwalifikacji. Zwrócić należy uwagę na fakt, że 14,4% bezrobotnych stanowią osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do lat 6., a 13,5% kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Dane wskazują,

że w przypadku posiadania dzieci to przede wszystkim młode matki, które po urodzeniu dziecka nie wróciły do pracy, mają problem ze znalezieniem zatrudnienia (ryc. 16.).

Ryc. 16. Wybrane kategorie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnicy

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnicy, <https://olesnica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>.

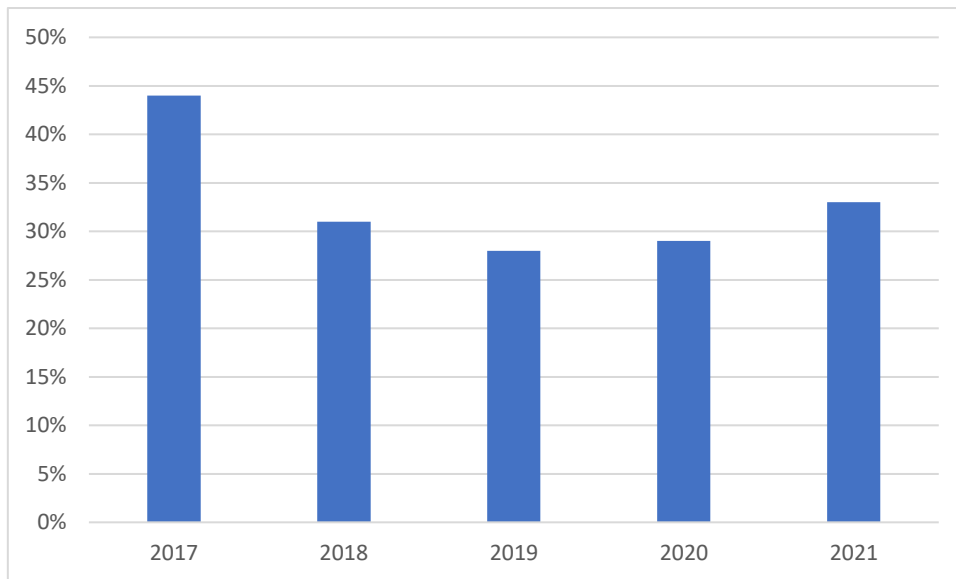
Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych dla Miasta Oleśnicy wskazują, że po znacznym wzroście liczby osób bezrobotnych w 2020 roku mamy do czynienia ze spadkiem liczby osób bezrobotnych. Na 31 maja 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnicy zarejestrowanych było 535 mieszkańców Miasta. Wśród bezrobotnych przeważają kobiety – stanowiły 57,4% bezrobotnych. Większość bezrobotnych – około 90% – to osoby, które wcześniej pracowały. Ponad 80% to bezrobotni, którzy nie posiadają prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Zwrócić należy również uwagę na liczbę osób z niepełnosprawnościami mających status bezrobotnych. Na 31 maja 2022 roku stanowiły one 14,0% bezrobotnych w ogóle. Osoby z niepełnosprawnościami częściej są bezrobotne i wymagają większego wsparcia w podjęciu zatrudnienia. Szczegółowe dane dotyczące osób bezrobotnych w Mieście Oleśnicy zestawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Informacje o osobach bezrobotnych z Miasta Oleśnicy

Bezrobotni:		31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.05. 2022
Razem		603	494	502	764	540	535
W tym kobiety		328	288	265	426	301	307
Ostatnio pracujący	Razem	559	449	468	721	500	476
	W tym kobiety	296	252	246	400	275	263
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	Razem	34	21	24	65	31	50
	W tym kobiety	22	14	15	41	18	31
Osoby zarejestrowane nie pos. prawa do zasiłku	Razem	484	398	396	598	464	461
	W tym kobiety	252	224	204	319	259	255
Osoby niepełnosprawne		80	83	73	92	86	75
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		12	15	18	20	17	9

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnicy, <https://olesnica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>.

Osoby bezrobotne, szczególnie nieposiadające prawa do zasiłku dla bezrobotnych, narażone są na ubóstwo i wykluczenie społeczne, stąd często korzystają ze wsparcia pomocy społecznej. Instytucje pomocy społecznej i rynku pracy współdziałają wówczas w procesie aktywizacji osób bezrobotnych. O zasięgu bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej świadczy wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Wskaźnik ten do roku w latach 2017-2019 malał, natomiast od 2020 roku obserwujemy wzrost jego wartości (ryc. 17). Wskazuje to na fakt, że bezrobocie jest znaczącym problemem społecznym w Mieście Oleśnicy.

Ryc. 17. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Położenie w obszarze aglomeracyjnym Wrocławia ma dobry wpływ na rynek pracy w Mieście Oleśnicy. Mieszkańcy mogą podejmować pracę na terenie Miasta, ale również poza nim, m.in. we Wrocławiu. Sytuację na rynku pracy należy ocenić jako dobrą, jednak zwrócić należy uwagę na występowanie zjawiska bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego i znaczną liczbę osób bezrobotnych wymagających wsparcia pomocy społecznej.

1.2.6. Charakterystyka systemu edukacji

Oferta edukacyjna Miasta Oleśnicy obejmuje przedszkola i szkoły podstawowe. Na terenie Miasta działa 5 przedszkoli publicznych prowadzonych przez Miasto, jedno publiczne przedszkole prowadzone przez osobę fizyczną, 13 przedszkoli niepublicznych i 3 placówki realizujące inne formy wychowania przedszkolnego. Funkcjonuje 8 szkół podstawowych – 7 prowadzonych przez Miasto i jedna szkoła niepubliczna. Przedszkole Nr 2 i Szkoła Podstawowa nr 6 funkcjonują jako zespół szkolno-przedszkolny.

W publicznych placówkach przedszkolnych w roku szkolnym 2020/2021 i 2021/2022 uczyło się łącznie 844 dzieci, w tym odpowiednio 8 i 12 z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinią o potrzebie wczesnego wspomaganie. W przypadku szkół podstawowych w roku 2020/2021 do placówek publicznych uczęszczało 3 566 dzieci, w tym 75 z orzeczeniami, zaś w roku 2021/2022 3 596 dzieci, w tym 93 z orzeczeniami. Najwięcej uczniów uczęszczało do Szkoły Podstawowej nr 6 (tabela 14.).

Tabela 14. Liczba uczniów ogółem i uczniów wymagających kształcenia specjalnego w publicznych placówkach edukacyjnych Miasta Oleśnicy

Szkoła/przedszkole	Rok szkolny 2020/2021 Stan na 30.09.2020			Rok szkolny 2021/2022 Stan na 30.09.2020		
	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Liczba uczniów z opinią o potrzebie wspomagania rozwoju	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Liczba uczniów z opinią o potrzebie wspomagania rozwoju
Przedszkole nr 1	116	0	0	117	0	0
Przedszkole nr 2	189	3	0	199	5	2
Przedszkole nr 3	152	0	0	146	0	0
Przedszkole nr 4	125	1	0	122	0	0
Przedszkole nr 6	171	2	0	169	4	0
Przedszkole Publiczne „Zielone Ogrody”	91	1	1	91	1	0
Szkoła Podstawowa nr 1	344	10	0	361	15	0
Szkoła Podstawowa nr 2	595	8	0	561	6	0
Szkoła Podstawowa nr 3	526	10	0	552	17	0
Szkoła Podstawowa nr 4	574	9	0	597	14	0
Szkoła Podstawowa nr 6	858	24	0	824	22	0
Szkoła Podstawowa nr 7	430	11	0	442	16	0
Szkoła Podstawowa nr 8	239	3	0	259	3	0

Źródło: Zespół Oświaty Samorządowej

Z wyników naboru do szkół i przedszkoli wynika, że potrzeby edukacyjne dzieci, które są mieszkańcami Miasta Oleśnicy są zaspokajane w pełni. Trzy szkoły publiczne pracują w systemie zmianowym, który dotyczy uczniów edukacji wczesnoszkolnej.

Szkoły, dla których organem prowadzącym jest Miasto Oleśnica, nie mają dostępu do Internetu w technologii LTE, jednak prędkość Internetu, którą dysponują przekracza 30 Mb/s.

Dostępność do edukacji przedszkolnej można ocenić posiłkując się wskaźnikami dotyczącymi korzystania z przedszkoli. W roku 2020 na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat do przedszkoli uczęszczało w Mieście Oleśnicy 890 dzieci, zaś w Województwie Dolnośląskim 888, a w Polsce 872. Na 1000 dzieci w wieku 6 lat do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało w Mieście Oleśnicy 997,3 dzieci, podczas gdy w Województwie Dolnośląskim 996,2, a w Polsce 990,7. Miasto Oleśnica odnotowuje więc nieco wyższe wskaźniki niż średnia krajowa i wojewódzka.

W Oleśnicy mieści się również Szkoła Podstawowa Gminy Oleśnica, która jest prowadzona przez Gminę Oleśnicę. Ofertę szkół ponadpodstawowych zapewnia Powiat Oleśnicki. Młodzież może uczyć się w następujących placówkach na terenie Miasta Oleśnicy:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Oleśnicy;
- II Liceum Ogólnokształcące im. Ks. Jana Twardowskiego w Oleśnicy;
- Zespół Szkół Zawodowych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Oleśnicy.

Dodatkowo Powiat oferuje możliwość edukacji w innych szkołach na swoim terenie, m.in. w Sycowie, Twardogórze, Bierutowie czy Międzyborzu. Uczniowie korzystają również ze szkół we Wrocławiu.

Na terenie Miasta działa prowadzony przez Powiat Oleśnicki Zespół Placówek Specjalnych w Oleśnicy, w skład którego wchodzi:

- Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Oleśnicy;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Sybiraków w Oleśnicy: Przedszkole Specjalne Nr 5 dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, z niepełnosprawnościami sprzężonymi i z autyzmem, Szkoła Podstawowa Nr 5 w Oleśnicy; Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia Nr 2 w Oleśnicy; Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Oleśnicy oraz internat. Dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami mogą tu skorzystać z profesjonalnej opieki, edukacji i wsparcia.

W Mieście Oleśnicy funkcjonuje także Państwowa Szkoła Muzyczna I st., dla której organem prowadzącym jest Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w Warszawie oraz Społeczne Ognisko Muzyczne.

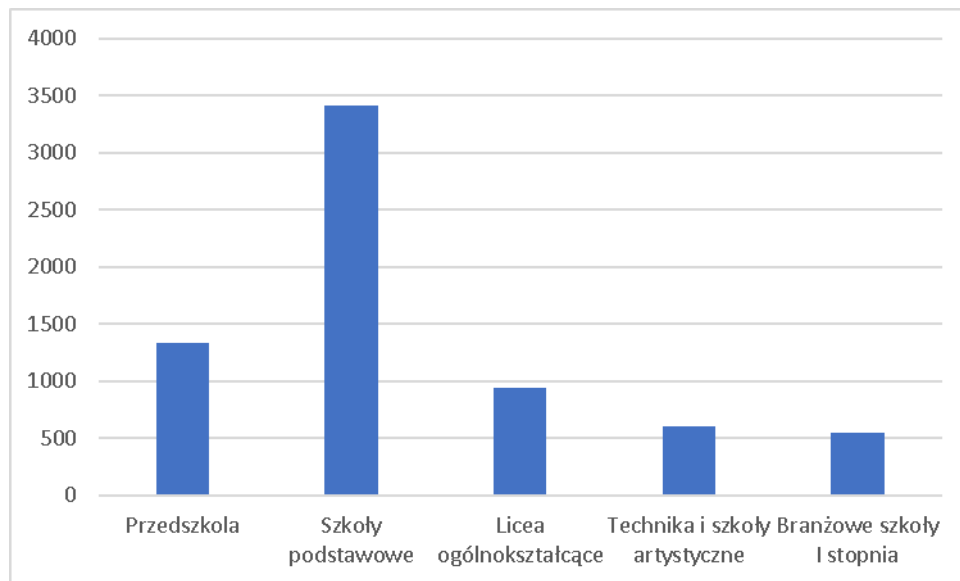
Ofertę edukacyjną w Oleśnicy uzupełniają Powiatowe Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy z Młodzieżowym Domem Kultury, Powiatowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli i Filią Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej oraz Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, mający placówki w Oleśnicy i Sycowie.

Dodatkowo działają również szkoły niepubliczne dla młodzieży i dorosłych, m.in. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Oleśnicy, Liceum dla Dorosłych i Szkoła Policealna „EUROCONSULTING” czy Policealne Studium Zawodowe „ALFA”.

Wskazując na liczbę dzieci i młodzieży w określonych typach jednostek edukacyjnych na terenie Miasta Oleśnicy podkreślić należy, że największa liczebnie grupa uczęszcza do szkół podstawowych, a następnie do przedszkoli. Młodzież najczęściej uczęszcza do liceów

ogólnokształcących, ale zwrócić należy również uwagę na spore liczebnie grupy uczniów techników i szkół artystycznych oraz szkół branżowych I stopnia (ryc. 18.).

Ryc. 18. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli i szkół na terenie Miasta Oleśnicy (bez placówek kształcenia specjalnego)

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analiza infrastruktury oświatowej wskazuje na znaczące nasycenie lokalnego rynku infrastrukturą oświatową. Infrastruktura oświatowa jest zróżnicowana pod względem poziomów i kierunków kształcenia, bliskość dużego ośrodka szkolnego i akademickiego, jakim jest Wrocław, dodatkowo poszerza ofertę i zwiększa możliwości kształcenia w wybranym przez uczniów czy studentów kierunku.

1.2.7. Analiza lokalnego systemu ochrony zdrowia

Opiekę szpitalną mieszkańcom Miasta Oleśnicy zapewnia Szpital w Oleśnicy, który wraz ze Szpitalem w Sycowie tworzy Powiatowy Zespół Szpitali z siedzibą w Oleśnicy, który prowadzi również poradnie ambulatoryjne specjalistyczne.

Miasto Oleśnica zapewnia mieszkańcom dostęp do ambulatoryjnej opieki zdrowotnej prowadząc Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Oleśnicy. W ramach Zespołu działają Przychodnia Rejonowo – Specjalistyczna nr 1, Przychodnia Rejonowa nr 2, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Boguszytach oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Ligocie Polskiej. Przychodnie zapewniają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarzy specjalistów.

Na terenie Oleśnicy działają również podmioty niepubliczne zapewniające podstawową opiekę zdrowotną, opiekę specjalistyczną i leczenie w warunkach domowych.

Kontrakt z NFZ mają następujące podmioty:

- Centrum Medyczne "Hipokrates" s.c. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Centrum Medyczne MASTERMED;
- EMC INSTYTUT MEDYCZNY SPÓŁKA AKCYJNA;
- MEDICUS Alicja Nowak-Podemska
- Brygida Elias "OKULUS" Centrum Okulistyczno-Optyczne;
- Gabinet Okulistyczny i Punkt Optyczny Marzena Stępińska;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej GAJA Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością;
- Ośrodek Medycyny Paliatywnej i Hospicyjnej Będkowo El Zein Spółka Jawna;
- Poradnia dla Dzieci i Młodzieży. Psychoterapia i Rozwój;
- Zakład Rehabilitacji Leczniczej Fundacji na rzecz Profilaktyki i Rehabilitacji Dzieci z Wadami Postawy i Uszkodzeniami Narządów Ruchu;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARKA”;
- NZOZ SAN-MED¹⁴.

Z opieki stomatologicznej w ramach NFZ mieszkańcy mogą skorzystać w 18 miejscach.

Na terenie Miasta działa również 15 aptek, w których mieszkańcy mogą zaopatrzyć się w leki i inne wyroby medyczne¹⁵.

Wskaźniki dotyczące opieki medycznej wskazują na zapewniony dostęp do opieki medycznej. W Mieście Oleśnicy funkcjonuje 6 przychodni na 10 tys. ludności, dokładnie tyle, co średnio w kraju i o jedną więcej niż średnio w Województwie Dolnośląskim. Liczba porad lekarskich znacząco spadła w 2018 roku, a następnie – po wzroście w 2019 roku - znów obniżyła się w roku 2020 – co należy wiązać z pandemią Covid-19. W 2021 roku liczba udzielanych porad wzrosła, ale nie osiągnęła danych dla roku 2019. Liczba personelu medycznego – lekarzy, pielęgniarek i położnych ogółem na 10 tys. ludności w Powiecie Oleśnickim rośnie, ale maleje, gdy analizujemy personel według podstawowego miejsca pracy.

---

¹⁴ Narodowy Fundusz Zdrowia, <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/>.

¹⁵ Narodowy Fundusz Zdrowia, <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/>.

Podmioty opieki zdrowotnej w Mieście Oleśnicy są więc dla wielu lekarzy, pielęgniarek i położnych miejscem dodatkowego zatrudnienia (tabela 15.).

Tabela 15. Wskaźniki dotyczące opieki medycznej

Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020	2021
Przychodnie na 10 tys. ludności	6	6	6	6	6
Liczba porad lekarskich ambulatoryjnych ogółem	431 418	284 411	353 825	289 651	319 325
W tym w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	271 909	147 758	217 428	186 974	200 934
Ludność na aptekę ogólnodostępną	2 331	2 483	2 321	2 465	2 446
Lekarze ogółem na 10 tys. ludności w powiecie oleśnickim	28,2	26,0	25,8	30,2	-
Lekarze pracujący wg podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności w powiecie oleśnickim	10,5	10,2	9,3	9,1	-
Pielęgniarki i położne na 10 tys. ludności w powiecie oleśnickim	38,3	42,0	40,8	46,2	-
Pielęgniarki i położne wg podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności w powiecie oleśnickim	32,1	32,9	32,3	27,6	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Dostęp do lokalnego systemu ochrony zdrowia i skuteczność leczenia mają wpływ na liczbę zgonów. Wskaźnik zgonów niemowląt w latach 2020-2021, mimo pandemii Covid-19, był znacznie niższy niż w latach 2018-2019, co jest zdecydowanie pozytywnym zjawiskiem. Jednocześnie w Powiecie Oleśnickim w latach 2020-2021 obserwujemy znaczący wzrost wskaźników dotyczących zgonów, co wiąże się z pandemią Covid-19 – zarówno ze zgonami związanymi z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, jak i z ograniczonym dostępem do opieki zdrowotnej. We wskaźnikach dla roku 2020 zauważalny jest wzrost zgonów z powodu nowotworów i chorób układu krążenia (tabela 16.).

Tabela 16. Wskaźniki dotyczące zgonów

Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020	2021
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych w Mieście Oleśnicy	2,51	11,14	5,42	2,87	2,95
Zgony osób w wieku do 65 lat na 1000 ludności w tej grupie wiekowej w Powiecie Oleśnickim	3,0	3,4	3,1	3,7	3,5
Zgony ogółem na 1000 urodzeń żywych w Powiecie Oleśnickim	93,6	94,1	96,6	124,5	139,5
Zgony ogółem na 100 tys. osób w Powiecie Oleśnickim	979,1	981,0	983,3	1 193,5	1 271,7
Zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności	278,0	286,8	282,0	301,9	-
Zgony osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	433,4	400,8	372,6	423,9	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

1.2.8. Infrastruktura

Infrastrukturę gminną tworzą różnego rodzaju urządzenia i instytucje usługowe niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy.

Odnośnie infrastruktury drogowej Miasto Oleśnica jest właścicielem 75 km dróg gminnych oraz 20 km dróg wewnętrznych, w zarząd przejęło również 4 km dróg powiatowych. Sumarycznie Miasto zarządza 99 km dróg. Obowiązki zarządu dróg przekazane są jednostce organizacyjnej – Sekcji Dróg Miejskich. Poza tym w granicach Miasta swój przebieg mają: drogi krajowe o długości 2 km, zarządzane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, drogi wojewódzkie o długości 2 km zarządzane przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei oraz drogi powiatowe o długości 29 km zarządzane przez Zarząd Dróg Powiatowych¹⁶. Miasto realizuje systematyczne działania na rzecz remontów dróg, budowy i remontów chodników oraz ścieżek rowerowych oraz budowy parkingów. Od 2020 roku funkcjonuje system Oleśnickiego Roweru Miejskiego, na który składa się sieć 8 stacji rowerowych. Na terenie Miasta Oleśnicy funkcjonuje komunikacja miejska (cztery linie autobusowe), komunikacja autobusowa łącząca Oleśnicę z innymi miastami, w tym Wrocławiem oraz komunikacja kolejowa – na terenie Miasta zlokalizowane są dwie stacje: Oleśnica i Oleśnica Rataje.

Mieszkańcy Miasta Oleśnicy mieszkają w zasobach mieszkaniowych dobrze wyposażonych w infrastrukturę techniczną. Z wodociągu korzysta 99,9% mieszkańców, a z kanalizacji 96,5%. Ponad 90% budynków podłączonych jest do wodociągów, a ponad

¹⁶ Raport o stanie Gminy Miasta Oleśnicy za 2021 rok, Oleśnica 2022, s. 35.

85% do kanalizacji. 97,8% mieszkań ma łazienkę, jeszcze więcej ustęp spłukiwany. Ponad 85% mieszkań wyposażonych jest w gaz sieciowy i centralne ogrzewanie (tabela 17.).

Istotny element infrastruktury stanowi również infrastruktura społeczna. Na terenie Miasta Oleśnicy działa 14 żłobków, w tym Żłobek Miejski prowadzony przez Miasto Oleśnicę. W 2021 roku do żłobków uczęszczało 573 dzieci, jednak nie wszystkie potrzeby w tym zakresie były zaspokojone (brakowało 63 miejsc). Miasto Oleśnica prowadzi 5 przedszkoli i 7 szkół podstawowych. Działa też jedno publiczne przedszkole i 3 niepubliczne oraz jedna niepubliczna szkoła podstawowa. Infrastrukturę edukacyjną w Mieście Oleśnicy ma też Powiat Oleśnicki (szczegółowe informacje w rozdziale 1.2.6.).

Instytucje zapewniające dostęp do kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku to Oleśnicka Biblioteka Publiczna, Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki oraz Oleśnicki Kompleks Rekreacyjny Atol Spółka z o.o. Powiat z kolei prowadzi Powiatowe Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy, w którego skład wchodzi Młodzieżowy Dom Kultury. Wskaźniki dotyczące infrastruktury społecznej zestawiono w tabeli 18.

Tabela 17. Wskaźniki dotyczące infrastruktury technicznej

Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020
Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności	99,9	99,9	99,9	99,9
Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	96,7	96,3	96,4	96,5
Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	87,8	87,3	87,1	85,8
Budynki mieszkalne podłączone wodociągu - w % ogółu budynków mieszkalnych	90,0	90,8	92,4	92,5
Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji - w % ogółu budynków mieszkalnych	86,5	87,2	88,7	88,3
Mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany - w % ogółu mieszkań	99,0	99,0	99,0	99,1
Mieszkania wyposażone w łazienkę - w % ogółu mieszkań	97,7	97,7	97,8	97,8
Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie - w % ogółu mieszkań	87,6	87,8	88,0	88,2
Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy - w % ogółu mieszkań	87,8	87,4	87,2	85,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Tabela 18. Wskaźniki dotyczące infrastruktury społecznej

Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba domów i ośrodków kultury, klubów, świetlic	2	2	2	2	2
Liczba domów i ośrodków kultury, klubów, świetlic na 10 000 mieszkańców	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Liczba placówek bibliotecznych	2	2	2	2	2
Liczba placówek bibliotecznych na 10 000 mieszkańców	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Pracownicy bibliotek	21	21	18	18	16
Księgozbiór bibliotek	67 498	68 012	69 098	67 359	69 152
Muzea łącznie z oddziałami	0	0	1	1	1
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	1 809,6	1 826,2	1 860,4	1 821,5	1 885,1
Czytelnicy bibliotek publicznych	8 136	8 391	8 796	5 376	5 162
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	218	225	237	145	140

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

1.2.9. Potencjał społeczności lokalnej

Istotnym elementem życia społecznego jest aktywność obywatelska, realizowana w ramach grup nieformalnych oraz w ramach organizacji pozarządowych, m.in. fundacji, stowarzyszeń, ochotniczych straży pożarnych, klubów sportowych, a także innych podmiotów np. kościołów i związków wyznaniowych.

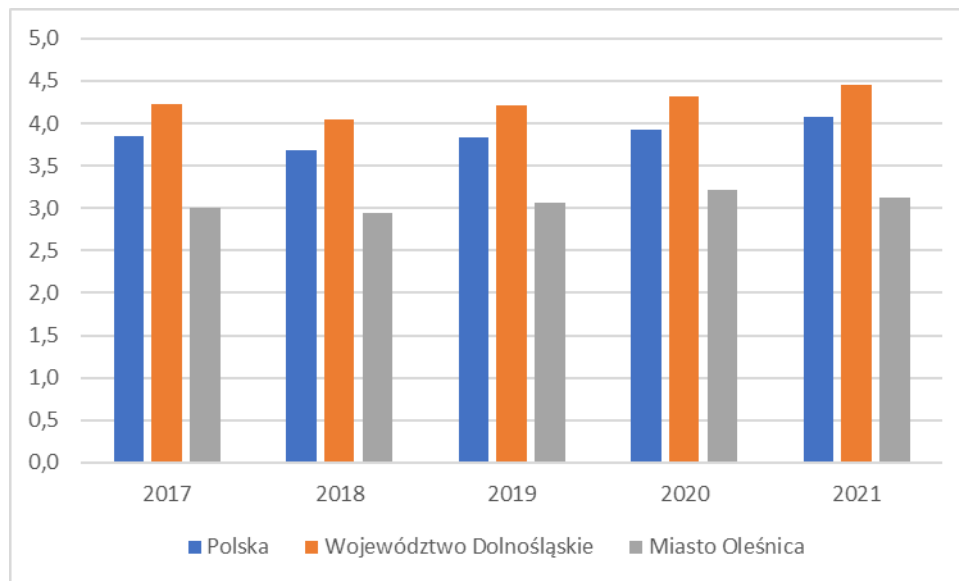
Według rejestru REGON na terenie Miasta Oleśnicy w 2021 roku funkcjonowało 91 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 24 fundacje. Liczba podmiotów pozarządowych jest względnie stała w ostatnich latach (tabela 19.). Krajowy Rejestr Sądowy w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i ZOZ na dzień 30 września 2022 roku wskazuje na 104 podmioty.

Tabela 19. Wskaźniki dotyczące sektora pozarządowego wg rejestru REGON

Wskaźniki:	2017	2018	2019	2020	2021
Fundacje	24	23	26	27	24
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	88	87	88	92	91
Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	0,21	0,19	0,24	0,11	0,05
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3,00	2,95	3,07	3,22	3,13

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców jest w Mieście Oleśnicy nieco niższa niż średnia krajowa i wojewódzka – taka sytuacja utrzymuje się w latach 2017-2022 (ryc. 19.).

Ryc. 19. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Miasto aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi. W Mieście funkcjonuje Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym pożytku publicznego i współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi. Działa również Miejska Rada Sportu, która jest organem opiniodawczym i doradczym organów Gminy w zakresie kultury fizycznej i sportu. W skład obu rad wchodzi przedstawiciele sektora pozarządowego. Przedstawiciel organizacji pozarządowych jest także członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego przez Burmistrza Oleśnicy. Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁷ Rada Miasta Oleśnicy corocznie uchwała program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 wskazanej ustawy. Celem programu jest budowanie partnerstwa pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianiu aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Miasto Oleśnica współpracuje z organizacjami pozarządowymi w różnych wymiarach, w tym zleca realizację zadań publicznych podmiotom trzeciego sektora. W roku 2021 na realizację zadań publicznych objętych niniejszym programem współpracy przeznaczono środki finansowe w wysokości 1 891 578,65 zł. Ogłoszono 16 konkursów oraz 21 naborów w trybie pozakonkursowym, na realizację zadań

¹⁷ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

publicznych, w których wzięto udział 50 organizacji pozarządowych¹⁸. Przykładem współpracy z organizacjami pozarządowymi jest także aktywny udział ich przedstawicieli w pracach nad powstaniem niniejszego dokumentu.

Aktywność społeczna przejawia się również w zaangażowaniu w wolontariat. Również pomoc społeczna prowadzi działania przy udziale wolontariuszy. W 2022 roku MOPS zawarł umowy na wolontariat z:

- 8 wolontariuszami pracującymi na rzecz uchodźców z Ukrainy (pomoc przy segregacji i wydawaniu darów);
- 2 wolontariuszami pracującymi w Dziennym Domu Senior+ (praca z osobami starszymi, w tym prowadzenie warsztatów);
- 2 wolontariuszami pracującymi w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego (praca z dziećmi i młodzieżą, w tym prowadzenie zajęć).
- 4 wolontariuszami w ramach akcji "Wspieraj seniora" (pomoc osobom starszym w czynnościach życia codziennego, np. robienie zakupów, wyprowadzanie psa).

Aktywizacji społeczności lokalnej służą również imprezy organizowane przez podmioty kultury prowadzone przez samorząd terytorialny. Liczbę organizowanych imprez oraz uczestników zestawiono w tabelach 20. i 21. Wskazać należy, że liczba organizowanych imprez jest bardzo duża, co umożliwia osobom zainteresowanym kulturą skorzystanie z dogodnej dla siebie oferty.

Tabela 20. Imprezy organizowane przez podmioty kultury

Imprezy:	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	236	196	146	141	149
Wystawy ogółem	58	37	35	14	30
Festiwale i przeglądy artystyczne	10	10	9	3	3
Koncerty	56	47	46	12	19
Prelekcje, spotkania, wykłady	71	62	16	1	1
Imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	4	4	2	0	0
Konkursy	9	7	5	3	4
Pokazy teatralne	18	19	14	12	19
Konferencje	0	1	1	0	0
Interdyscyplinarne	0	0	0	12	22
Warsztaty	10	9	18	84	51

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

¹⁸ Raport o stanie Gminy Miasta Oleśnicy za 2021 rok, Oleśnica 2022, s. 68

Tabela 21. Uczestnicy imprez organizowanych przez podmioty kultury

Uczestnicy:	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	37 975	41 925	37 370	14 240	17 013
Wystawy ogółem	5 085	5 970	5 510	6 850	6 900
Festiwale i przeglądy artystyczne	10 255	11 550	11 135	1 090	2 560
Koncerty	12 630	14 295	13 810	1 810	2 300
Prelekcje, spotkania, wykłady	3 690	2 850	1 275	50	20
Imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	315	320	400	0	0
Konkursy	1 005	530	290	142	290
Pokazy teatralne	3 495	4 870	2 820	1 160	2 620
Konferencje	0	240	150	0	0
Interdyscyplinarne	0	0	0	1 850	1 360
Warsztaty	1 500	1 300	1 980	1 288	963

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

1.2.10. Potencjał sektora ekonomii społecznej i zdolność do realizacji usług społecznych

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej¹⁹ ekonomia społeczna to „działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowaną w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym”. Do podmiotów ekonomii społecznej należą:

- spółdzielnie socjalne,
- warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej,
- centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej,
- spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej,
- organizacje pozarządowe, definiowane zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²⁰, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa

¹⁹ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, Dz.U. z 2022 r. poz. 1812.

²⁰ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,

- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie²¹, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Na terenie Miasta Oleśnicy funkcjonują liczne organizacje pozarządowe (dane liczbowe zaprezentowano w rozdziale 1.2.9.), które realizują również działania mieszczące się w zakresie ekonomii społecznej – głównie świadczenie usług społecznych. Organizacje pozarządowe realizują działania samodzielnie, jak i we współpracy z Miastem Oleśnicą.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej działa Klub Integracji Społecznej, który należy do podmiotów ekonomii społecznej, w tym podmiotów ekonomii solidarnej. Podmioty ekonomii solidarnej to podmioty, których podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Klub Integracji Społecznej prowadzi działalność w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, w tym bezrobotnych. Nabór do KIS odbywa się w trybie ciągłym.

Baza Przedsiębiorstw Społecznych Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej nie wykazuje przedsiębiorstw społecznych na terenie Miasta Oleśnicy, wskazuje, że na terenie Powiatu Oleśnickiego funkcjonuje tylko jedno przedsiębiorstwo społeczne – Spółdzielnia Socjalna Pasja, mająca siedzibę w Międzyborzu.

Miasto Oleśnica współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Kluczową formą współpracy jest zlecenie realizacji zadań publicznych, ale Miasto realizuje również współpracę w innych formach, w tym udostępniane organizacjom pozarządowym „Centrum spotkań organizacji pozarządowych”, mieszczące się przy ul. Brzozowej 12 b, lokalu przy

---

²¹ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1599, tekst jednolity.

ul. Rynek 26 w Oleśnicy oraz w miarę możliwości innych pomieszczeń będących w dyspozycji Miasta. W programie współpracy Miasto Oleśnica wskazuje na priorytetowe zadania publiczne, odnosząc się do zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²². W 2022 roku były to zadania z zakresu: pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, ochrony i promocji zdrowia, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego²³. W ostatnich latach najwięcej zadań publicznych realizowanych było w sferze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, jednak organizacje pozarządowe realizowały również zadania z pozostałych wskazanych obszarów.

Potencjału rozwoju sektora ekonomii społecznej można upatrywać w ekonomizacji działań organizacji pozarządowych oraz tworzeniu nowych podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, w tym przedsiębiorstw społecznych. Podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, mogą być włączone w realizację usług społecznych, z zakresu wskazanego ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych²⁴. Analiza dotychczasowych obszarów współpracy i działań realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz Miasto Oleśnicę wskazuje, że podmioty ekonomii społecznej mogą przede wszystkim być włączone w działania w zakresie:

- wspierania rodziny,
- pomocy społecznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- edukacji publicznej,
- kultury,
- kultury fizycznej i turystyki,

---

²² Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

²³ Uchwała Nr XXXV/372/2021 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie „Programu współpracy Gminy Miasta Oleśnicy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022”.

²⁴ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

- pobudzania aktywności obywatelskiej.

Po analizie możliwości rozwoju podmiotów ekonomii społecznej wspieranej przez Miasto Oleśnicę uznano, że zasadne jest dalsze kontynuowanie i rozwój działalności przez Klub Integracji Społecznej oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi zgodnie z corocznie przyjmowanymi programami współpracy.

1.3. Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej

1.3.1. Analiza na podstawie danych

Ustawa o pomocy społecznej²⁵ wskazuje, że pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ustawa nakłada na gminę określone zadania w zakresie pomocy społecznej – zadania własne (w tym o charakterze obowiązkowym) oraz zadania zlecone z zakresu administracji samorządowej. Każda gmina ma obowiązek utworzenia i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej – instytucji realizującej zadania pomocy społecznej i powołanej do diagnozowania i rozwiązywania problemów społecznych. Dodatkowo zadania z tego zakresu realizują także inne podmioty publiczne, a także organizacje pozarządowe. Podkreślić należy, że działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych realizuje również samorząd powiatowy, wojewódzki i administracja rządowa.

Głównym podmiotem realizującym zadania pomocy społecznej w Mieście Oleśnicy jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS). W strukturach MOPS znajdują się Mieszkania Chronione, Dzienny Dom Senior+, Klub Integracji Społecznej, Kuchnia ze stołówką mieszczące się w obiekcie Centrum Usług Społecznych, a także placówki wsparcia dziennego: Świetlica Środowiskowa „Bratnia Dłoń” i Klub Młodzieżowy „Mikser”. Dodatkowo, Miasto Oleśnica jest organem prowadzącym dla Środowiskowego Domu Samopomocy. Na terenie Miasta ma również siedzibę Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a na terenie Powiatu Oleśnickiego działają jeszcze Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Bierutowie i Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Ostrowinie z filią w Jemielnej.

W 2021 roku w miejskich instytucjach pomocy społecznej zatrudnionych było 107 osób, z czego 98 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Zwrócić należy uwagę, że pracownicy MOPS realizują pracę w wielu komórkach organizacyjnych. W MOPS zatrudnionych było 25 pracowników socjalnych oraz 6 asystentów rodziny.

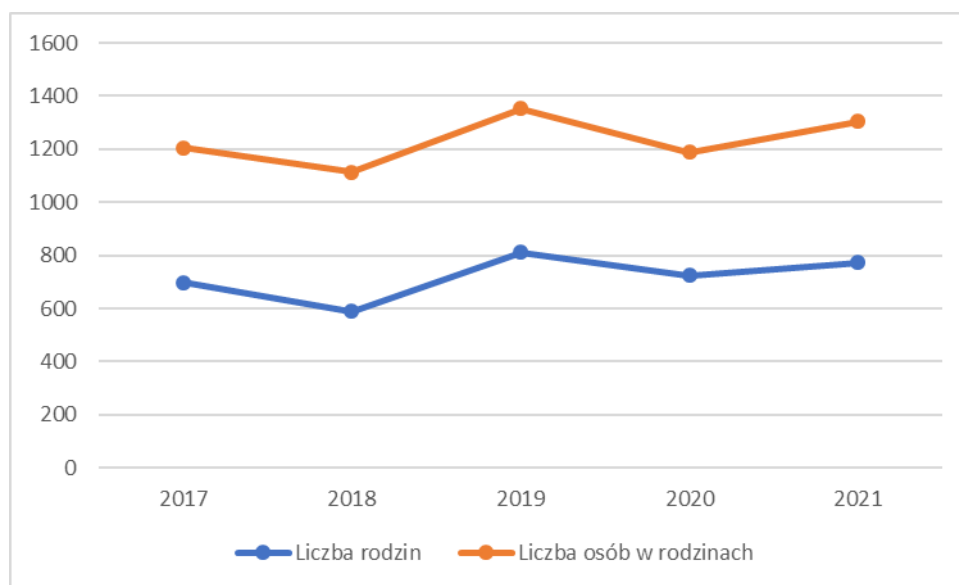
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczenia „Za życiem”, stypendiów

---

²⁵ Ustawa z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r., poz. 2268, tekst jednolity ze zm.

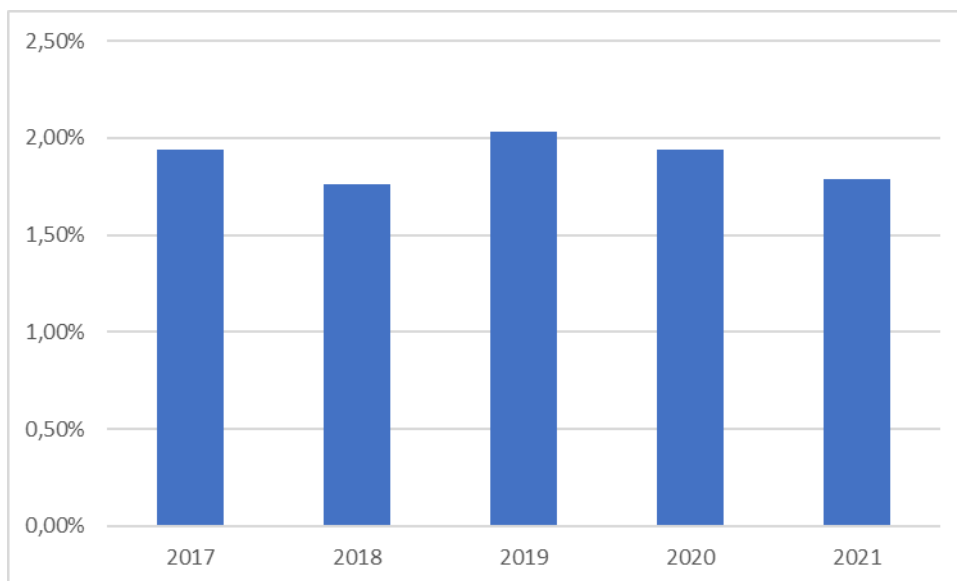
i zasiłków szkolnych, zadania z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zadania w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w zakresie wypłaty dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz inne na rzecz wsparcia osób i rodzin. Pomoc społeczna to tylko jeden z obszarów działalności MOPS, stąd liczba mieszkańców korzystających z usług tej instytucji znacząco przewyższa liczbę klientów korzystających z pomocy społecznej.

Z pomocy społecznej w 2021 roku korzystały 772 rodziny, w których żyły 1303 osoby. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej była największa w 2019 roku, po spadku w roku 2020, w roku 2021 znów wzrosła. Wahania te nie są jednak bardzo duże (ryc. 20.).

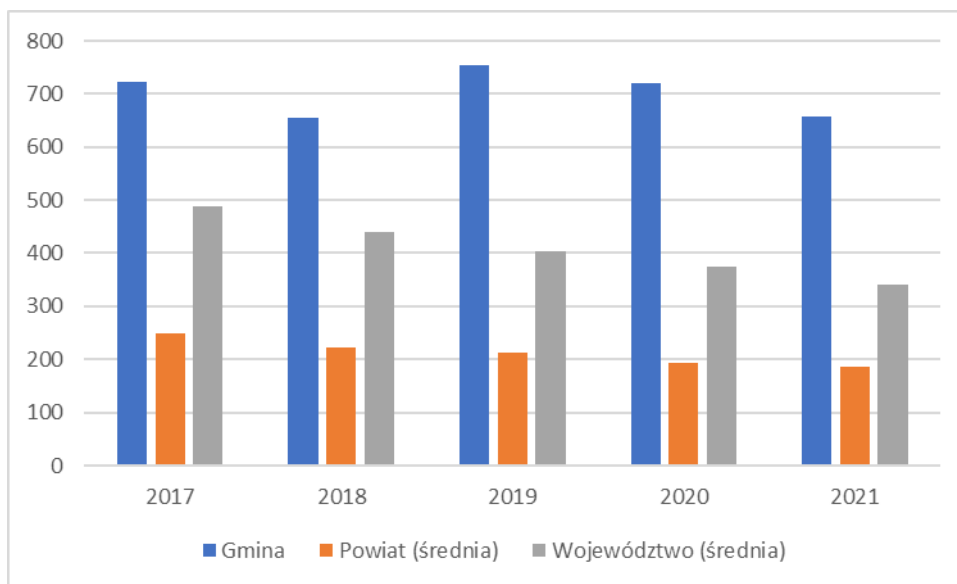
Ryc. 20. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Wskaźnik deprivacji lokalnej, wskazujący na liczbę pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców od 2019 roku maleje i w 2021 roku wyniósł 1,79% (ryc. 21.).

Ryc. 21. Wskaźnik deprivacji lokalnej
 Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

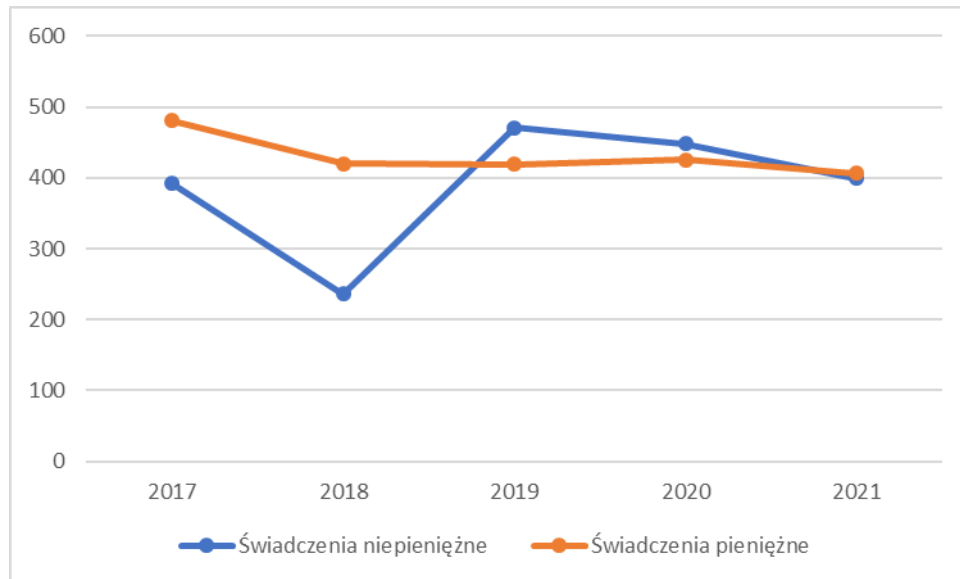
W Mieście Oleśnicy znacząco więcej osób korzysta z pomocy społecznej niż średnio w Powiecie Oleśnickim i Województwie Dolnośląskim. Wprawdzie liczba osób korzystających maleje, jednak nadal jest znacząco wyższa niż średnia dla Powiatu i Województwa (ryc. 22.).

Ryc. 22. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji
 Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Pomoc społeczna oferuje świadczenia pieniężne i niepieniężne. W 2021 roku liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych była praktycznie taka sama

(ryc. 23.). Dodać jednocześnie należy, że rodziny mogą korzystać z jednego rodzaju świadczeń, jak też zarówno ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

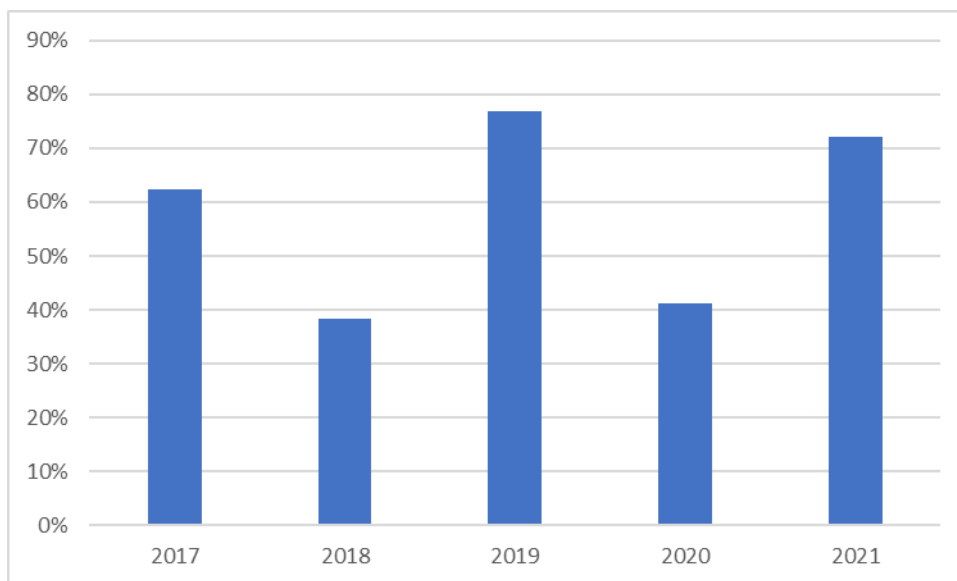
Ryc. 23. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Praca socjalna, a więc profesjonalna praca pracownika socjalnego wspierająca rozwiązywanie problemów społecznych oraz upodmiotowienie jednostek (*empowerment*) jest kluczowym świadczeniem umożliwiającym jednostkom i rodzinom podejmowanie działań na rzecz rozwiązania swoich trudnych sytuacji życiowych. Wskaźnik pracy socjalnej, obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie, w 2021 roku wyniósł 72,2%. W 2020 roku wskaźnik był znacząco niższy, co wiązało się z ograniczeniami wywołanymi pandemią Covid-19 (ryc. 24.).

Ważnymi wskaźnikami dostępności pomocy społecznej są wskaźniki dotyczące odmów udzielenia pomocy. W okresie 2017-2021 nie występowały przypadki odmowy wypłaty świadczeń z powodu braku środków. Miały miejsce pojedyncze przypadki odmów wypłaty świadczeń z powodu niespełniania kryterium dochodowego (tabela 22.). Można więc wskazać, że osoby potrzebujące uzyskują pomoc w przewidzianych prawem wielkościach i zakresie.

Ryc. 24. Wskaźnik pracy socjalnej
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Tabela 22. Wskaźniki odmów udzielenia pomocy i wsparcia

Wskaźnik:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba odmów wypłaty świadczeń z pomocy społecznej z powodu niespełniania kryterium dochodowego	0	1	3	2	1
Liczba odmów wypłaty świadczeń z pomocy społecznej z powodu braku środków	0	0	0	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

MOPS realizując pracę socjalną posługuje się metodą kontraktów socjalnych, motywując klientów do wdrażania zmian. Ośrodek realizuje również projekty, w tym finansowane z budżetu państwa i środków europejskich (tabela 23.). MOPS nie realizuje sformalizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, ale pracownicy socjalni realizują pracę socjalną również z osobami bezdomnymi. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności są realizowane przez pracowników socjalnych w schroniskach (noclegowniach) poza Oleśnicą, z którymi MOPS ma zawarte umowy w tym zakresie.

Tabela 23. Realizowane kontrakty socjalne i projekty

Wskaźnik:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba kontraktów socjalnych	56	32	45	21	31
Liczba projektów realizowanych przez MOPS	2	6	6	4	2
w tym finansowanych z budżetu państwa	0	1	1	1	1
w tym finansowanych ze środków europejskich	2	5	5	3	1

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

W zakresie wsparcia rodziny niezwykle istotną kwestią jest wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowane przez asystentów rodziny. W 2021 roku w MOPS pracowało 6 asystentów rodziny, którzy mieli pod opieką 76 rodzin. Około połowa rodzin trafia do asystentów na wniosek sądu. Rodziny kończą współpracę z asystentem ze względu na realizację planu, ale też w związku ze zmianą miejsca zamieszkania lub brakiem współpracy (tabela 24.). Podkreślić należy, że kilka rodzin, które rocznie realizują założenia planu i kończą współpracę uznać należy za sukces pomocowy ze względu na fakt, że rodziny trafiające do asystenta to rodziny wieloproblemowe, mające poważne trudności i deficyty w zakresie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 24. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

Wskaźnik:	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	72	73	76
w tym na wniosek sądu	32	34	34
Liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem rodziny	12	11	10
w tym w skutek wykonania założeń planu	2	4	4
w tym w związku ze zmianą miejsca zamieszkania rodziny	5	3	2
w tym ze względu brak współpracy	1	3	4
w tym z innych powodów	4	1	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

W ramach pomocy społecznej istotne są świadczenia usługowe oraz instytucje zapewniające społeczne wsparcie osobom i rodzinom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu lub kryzysowych sytuacjach. W tabeli 25. zestawiono korzystanie z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz – w miarę możliwości – zapewnienie kontaktów z otoczeniem, a także usługi specjalistyczne. Dodatkowo wskazano korzystanie z poradnictwa, interwencji kryzysowej oraz usług asystenta rodziny.

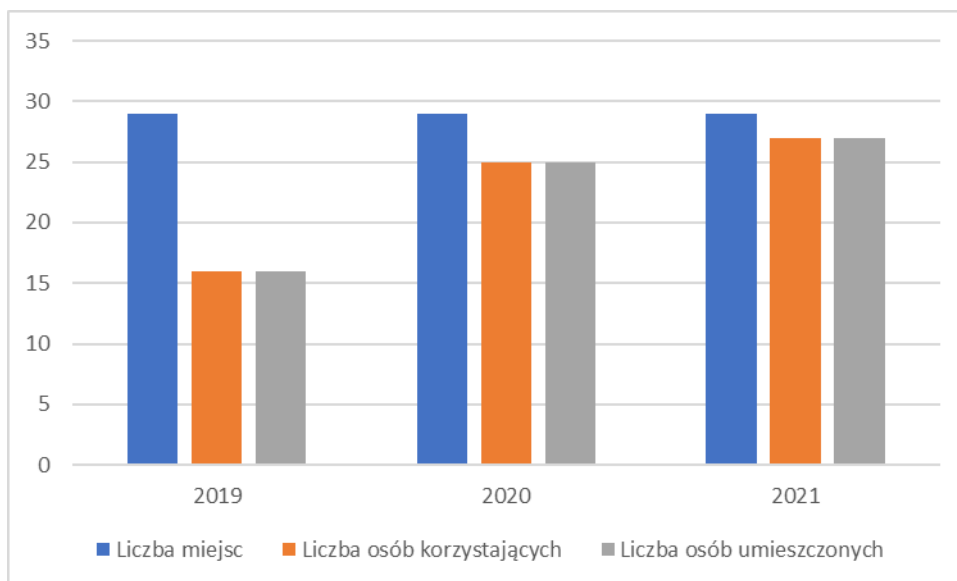
Tabela 25. Liczba osób i rodzin korzystająca z wybranych usług pomocy społecznej

Wyszczególnienie:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych	117	111	163	112	102
Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych	8	0	27	0	0
Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10	13	7	10	14
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego	79	23	61	7	23
Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej	3	5	2	11	16
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	75	73	72	73	76

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

W pomocy społecznej ważna jest możliwość korzystania z instytucji wspierających osoby i rodziny w codziennym funkcjonowaniu. MOPS prowadzi Mieszkania Chronione, Dzienny Dom Senior+, Klub Integracji Społecznej oraz Kuchnię ze stołówką, które ułatwiają potrzebującym wsparcia mieszkańcom codzienne funkcjonowanie.

Mieszkania chronione, znajdujące się w budynku Centrum Usług Społecznych, są formą pomocy społecznej przygotowującą, pod opieką specjalistów, osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu chronionym przebywają osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobom z zaburzeniami psychicznymi. Mieszkańcy przebywający w mieszkaniach chronionych otrzymują wsparcie w formie opieki nad osobami niesamodzielnymi, pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej, fizjoterapii, terapii zajęciowej, treningu samodzielności, pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, możliwości transportu np. do lekarza. Mieszkania funkcjonują od 2019 roku. Miasto Oleśnica dysponuje 10 mieszkaniami chronionymi wspieranymi dla osób starszych i niepełnosprawnych przeznaczonymi dla 29 osób z terenu Miasta Oleśnicy. W 2020 i 2021 roku mieszkało w nich 27 osób (ryc. 25.). Mieszkania pokrywają zapotrzebowanie, nie było kolejki oczekujących na przyznanie mieszkania chronionego.

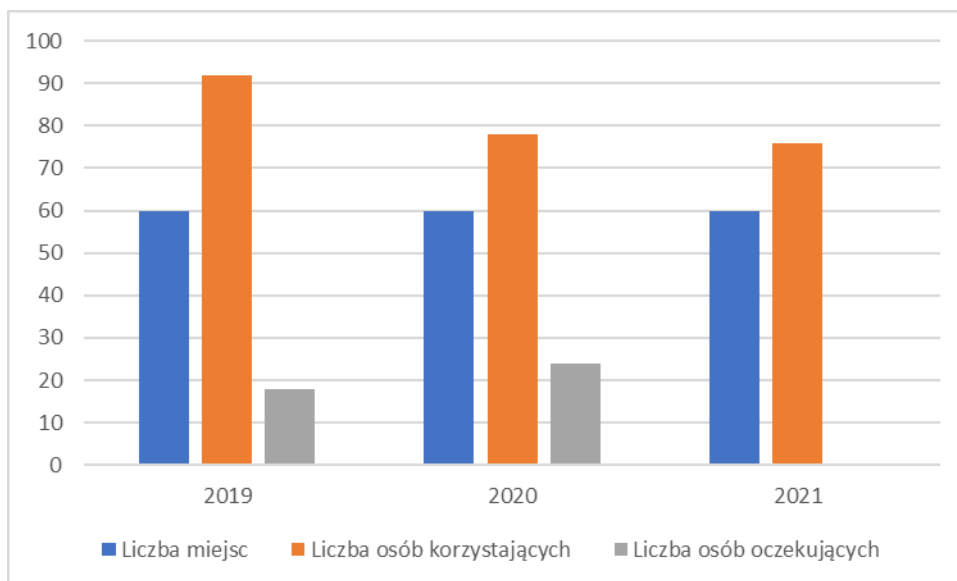

Ryc. 25. Mieszkania Chronione w Mieście Oleśnicy

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

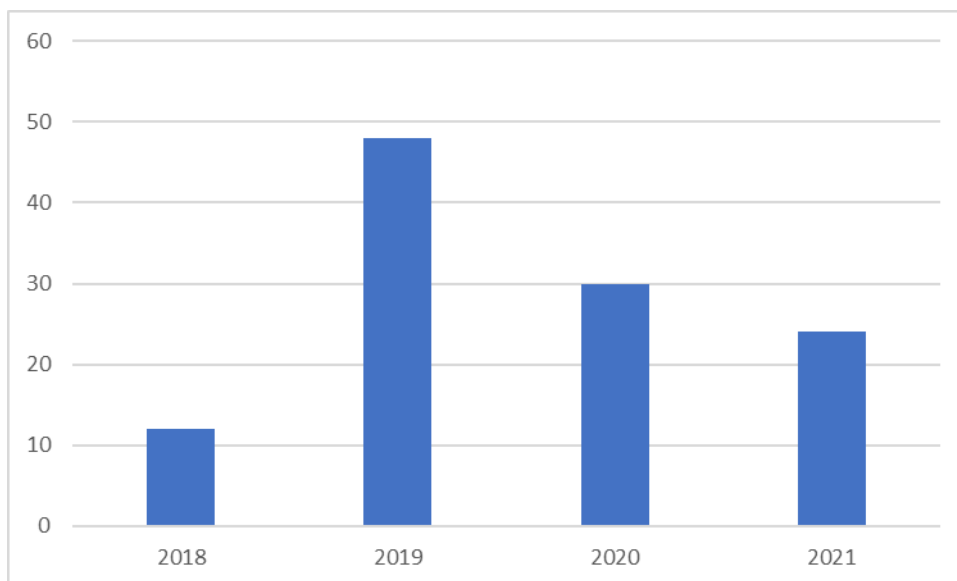
Dzienny Dom Senior+ w Oleśnicy, również mieści się w budynku Centrum Usług Społecznych i funkcjonuje od 2019 roku. Jest to ośrodek wsparcia typu dziennego. Oferta Dziennego Domu Senior+ jest skierowana do osób w wieku powyżej 60 roku życia z terenu Miasta Oleśnicy, nieaktywnych zawodowo, którym zapewnia się pomoc i wsparcie w czynnościach dnia codziennego, gorący posiłek oraz udział w zajęciach aktywizujących, ruchowych, sportowo-rekreacyjnych jak również kulturalno-oświatowych i edukacyjnych. Dzienny Dom Senior+ posiada 60 miejsc dziennego pobytu, a uczestnicy mogą korzystać z jego usług w dni robocze, od poniedziałku do piątku. W 2021 roku z usług Domu korzystało 76 seniorów. W latach 2019-2020 była kolejka oczekujących na miejsce, w 2021 roku nie było oczekujących (ryc. 26.).

Z Kuchni ze stołówką korzystają podopieczni MOPS, w tym także korzystające z usług opiekuńczych, mieszkańcy Mieszkań Chronionych oraz osoby uczęszczające do Dziennego Domu Senior+. Dodatkowo, na mocy zawartej umowy na rewitalizację obiektu, w którym znajduje się Kuchnia ze stołówką, z obiadów korzystają dzieci przedszkola „Zielone ogrody” (znajdującego się w tym samym budynku), zgodnie ze składanym zapotrzebowaniem.

Ryc. 26. Dzienny Dom Senior+ w Oleśnicy
 Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Klub Integracji Społecznej (KIS) uruchomiony został w związku z realizacją projektu „Integracja, aktywność, praca” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. KIS ma do dyspozycji pomieszczenia, w których można organizować grupowe warsztaty, pracownię informatyczną na 16 stanowisk oraz pokój poradnictwa indywidualnego. Głównym celem KIS jest reintegracja społeczno-zawodowa. Osoby biorące udział w zajęciach w KIS mają możliwość korzystania z wielu form wsparcia zgodnie z wyznaczoną indywidualną ścieżką przy współpracy pracownika socjalnego, psychologa i doradcy zawodowego. Najwięcej osób skorzystało z wsparcia KIS w 2019 roku, w związku z pandemią Covid-19 liczba korzystających się zmniejszyła (ryc. 27.). W 2022 roku, do 30 września, z usług KIS skorzystało 30 osób, w tym 8 osób podjęło zatrudnienie.

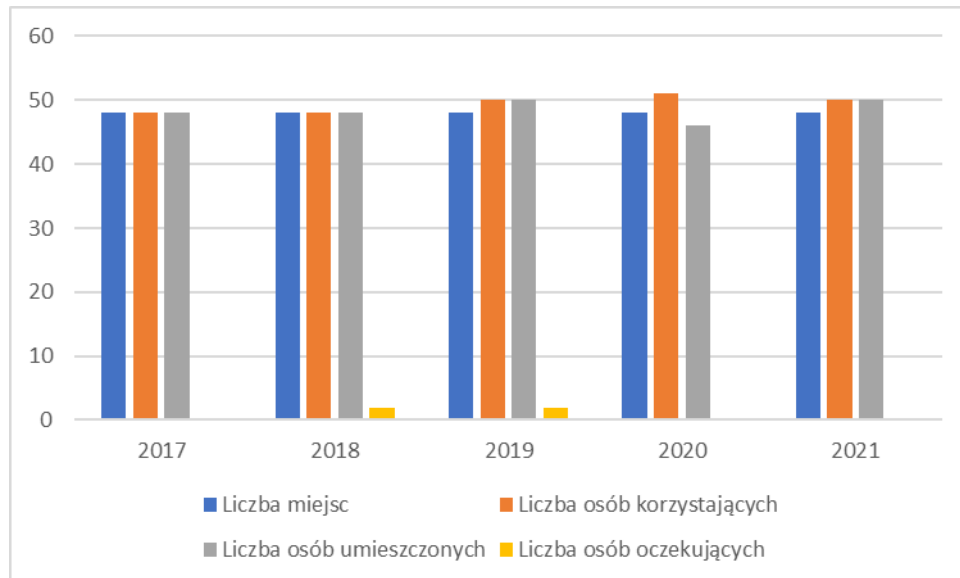
Ryc. 27. Liczba uczestników zajęć Klubu Integracji Społecznej w Oleśnicy

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi dwie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Są to: Świetlica Środowiskowa „Bratnia Dłoń” dla dzieci od 6 do 13 roku życia oraz Klub Młodzieżowy „Mikser” dla młodzieży od 14 do 18 roku życia. Każda placówka posiada 36 miejsc, co daje razem 72 miejsca. Placówki otwarte są w dni robocze w godzinach popołudniowych. Poprzez działania skierowane do uczestników, ale także ich rodziców (opiekunów prawnych) wspierane są rodziny doświadczające wykluczenia społecznego z powodu trudności w wychowaniu dzieci, wielodzietności, niepełnosprawności, samotnego wychowania dzieci, bezrobocia, ubóstwa. W placówkach wsparcia dziennego prowadzone są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, zajęcia z psychologiem (indywidualne i grupowe), zajęcia reedukacyjne (z języka polskiego, niemieckiego, matematyki), zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia muzyczne, komputerowe, plastyczne, sportowe, kulinarne, teatralne i inne. Organizowane są wycieczki i inne formy integracji. W 2021 roku z obu ośrodków wsparcia dla dzieci i młodzieży skorzystało 75 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Oleśnicy jest ośrodkiem wsparcia, pobytu dziennego, przeznaczonym dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, z zaburzeniami psychicznymi oraz wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki, niezbędnych do funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym. Celem Środowiskowego Domu Samopomocy jest zapewnienie wsparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich

stosunków z otoczeniem. Polega to przede wszystkim na rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Przeznaczony jest dla 48 osób dorosłych. W 2021 roku korzystało z niego 50 osób. W latach 2020-2021 nie było osób oczekujących na miejsce (ryc. 28.).

Ryc. 28. Środowiskowy Dom Samopomocy w Oleśnicy
 Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Pomoc społeczna to tylko jeden z obszarów działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Istotne są również działania wspierające rodzinę, w tym wypłata świadczeń. Do 31 maja 2022 roku MOPS zajmował się wypłatą świadczenia wychowawczego w ramach programu Rodzina 500+. Od nowego okresu świadczeniowego, który rozpoczął się 1 czerwca 2022 r. wypłatę świadczeń przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Świadczenie „Dobry Start” było wypłacane do roku szkolnego 2020/2021, od roku 2021/2022 wypłatę świadczenia również przejął ZUS. MOPS zajmuje się wypłatą świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń na mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, dodatków mieszkaniowych, energetycznych czy stypendiów i zasiłków szkolnych. Informacje o liczbie osób lub rodzin uzyskujących wsparcie zestawiono w tabeli 26., zaś wydatkach na świadczenia w tabeli 27. W 2022 roku MOPS obsługuje również wypłatę dodatków osłonowego i węglowego oraz z tytułu używania innych źródeł ciepła.

Z zaprezentowanych danych wynika, że najwięcej rodzin – ponad 4,5 tys. w 2021 roku – korzystało ze świadczenia wychowawczego, co wiąże się z faktem, że jest ono dostępne niezależnie od dochodu. Wzrost liczby osób korzystających w 2019 roku wiąże się z faktem

wprowadzenia świadczenia na pierwsze dziecko niezależnie od dochodu. Znacząca liczba rodzin korzystała również ze świadczeń opiekuńczych, które są świadczeniami dla osób z niepełnosprawnościami, rodziców bądź opiekunów osób z niepełnosprawnościami, którzy rezygnują z pracy zarobkowej by opiekować się osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, a także dla osób powyżej 75. roku życia. W 2021 roku 450 rodzin korzystało z zasiłków rodzinnych z dodatkami. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych maleje, co wiąże się z faktem, że od 2015 roku kryterium dochodowe (wynoszące 674 zł i 764 zł w przypadku rodziny z niepełnosprawnym dzieckiem) nie uległo zmianie. Ponad 400 gospodarstw domowych korzystało z dodatków mieszkaniowych, a ponad 100 dzieci ze stypendiów szkolnych. Największe wydatki dotyczyły wydatków na świadczenie wychowawcze, świadczenia opiekuńcze i zasiłki rodzinne, czyli na te świadczenia, z których korzysta największa liczba mieszkańców.

Tabela 26. Liczba osób lub rodzin korzystających z wybranych form wsparcia

Wyszczególnienie:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	2675	2533	4322	4316	4591
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	767	781	692	524	450
Liczba osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych	1120	1160	1160	1180	1230
Liczba osób korzystających ze świadczenia rodzicielskiego	147	137	113	110	109
Liczba osób korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	319	242	181	156	151
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	330	291	273	248	226
Liczba osób korzystających z jednorazowego świadczenia na mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	5	5	2	4	6
Liczba gospodarstw korzystających z dodatków mieszkaniowych	546	516	462	439	410
Liczba gospodarstw korzystających z dodatków energetycznych	242	180	140	131	136
Liczba osób uzyskujących stypendium szkolne	162	149	140	144	121
Liczba osób uzyskujących zasiłek szkolny	2	4	8	4	5

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Tabela 27. Wydatki na wsparcie osób i rodzin w Mieście Oleśnicy

Wyszczególnienie:	2017	2018	2019	2020	2021
Świadczenie wychowawcze	18983462	17979893	27262084	37527989	37430039
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	3045330	2990670	2594024	2123070	1941295
Świadczenie rodzicielskie ogółem	849934	787841	610251	569236	649017
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	319000	242000	181000	156000	151000
Świadczenia opiekuńcze ogółem	3592593	3900211	4524439	5281876	6229028
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1633768	1449688	1393319	1289383	1180733
Jednorazowe świadczenie na mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	20.000	20.000	8.000	16.000	24.000
Dodatki mieszkaniowe	862000	831348	803833	760488	758615
Dodatki energetyczne	27380	19650	17782	14649	13247
Stypendia i zasiłki szkolne	144251,74	135792,11	134493,23	126583,38	130565,01

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Wsparcie udzielane jest również w formie kart zniżkowych. MOPS wydaje ogólnopolskie Karty Dużej Rodziny, dodatkowo prowadzi własny Program Miasta Oleśnicy „Oleśnicka Karta Dużej Rodziny”, który jest adresowany do rodzin wielodzietnych, w tym zastępczych, zamieszkujących na terenie Miasta Oleśnicy. Informacje o liczbie wydanych kart dla rodzin zestawiono w tabeli 28.

Tabela 28. Liczba wydanych kart dla rodzin

Wyszczególnienie:	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	295	299	992	393	352
Liczba wydanych Oleśnickich Kart Dużej Rodziny	295	299	543	489	556

Miasto prowadzi również Program „Oleśnicka Karta Weterana” adresowany do osób biorących udział w misjach wojskowych poza granicami kraju, posiadających status weterana lub weterana poszkodowanego, mieszkających w Oleśnicy.

W 2022 roku Rada Miasta Oleśnicy zdecydowała o przystąpieniu do Programu Gmina Przyjazna Seniorom i Ogólnopolskiej Karty Seniora. To autorski program Stowarzyszenia MANKO, które od 20 lat podejmuje wiele inicjatyw, mających na celu poprawę jakości życia, zdrowia i bezpieczeństwa seniorów. Głównym jego celem jest aktywizacja seniorów w życiu społecznym. Ogólnopolska Karta Seniora jest systemem zniżek i promocji dostępnym dla osób po 60. roku życia w różnych lokalizacjach na terenie Polski. W Oleśnicy karta wydawana jest od 1 września 2022 r. Projekt cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród oleśnickich

seniorów – według danych na 26 września 2022 r. złożono 604 wnioski o wydanie takiej karty, wydano 400 kart.

W związku z realizacją zadania w ramach budżetu obywatelskiego w Mieście Oleśnicy „Zakup sprzętu rehabilitacyjnego, który każdy potrzebujący mieszkaniec Oleśnicy będzie mógł bezpłatnie wypożyczyć” dokonano zakupu sprzętu rehabilitacyjnego o wartości 80 000 zł. Zakupiony sprzęt to 20 łóżek rehabilitacyjnych LUNA UL2 z materacem, sterowanych pilotem, 10 materacy przeciwoleżynowych oraz 5 elektrycznych podnośników kąpielowo – transportowych, sterowanych za również za pomocą pilota. Bezpłatna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego rozpoczęła swoją działalność 7 czerwca 2021 roku. W roku 2021 zawarto 23 umowy na wypożyczenie łóżek, 15 umów na materace i 2 umowy na podnośniki. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wypożyczonych było 9 łóżek, 2 podnośniki i 6 materacy. Od początku roku 2022 do 30 września tego roku zawarto 38 umów i aneksów dotyczących wypożyczenia sprzętu.

MOPS zajmuje się również działaniami doraźnymi, podejmowanymi w związku z występowaniem różnych trudnych i kryzysowych sytuacji. Służy wsparciem osobom, które przybyły do Oleśnicy w związku z wojną w Ukrainie. Od początku wojny do końca sierpnia 2022 roku w ramach pomocy osobom z Ukrainy zrealizowano następujące działania:

- wypłaty świadczeń jednorazowych w wysokości 300 zł,
- bezpłatne obiadów w oleśnickich szkołach i przedszkolach, gdzie ze wsparcia skorzystało 154 uczniów i przedszkolaków,
- wypłaty zasiłków celowych – wypłacono 3 zasiłki celowe m.in na odzież, żywność i środki czystości,
- wypłaty zasiłków stałych – przyznano jeden zasiłek stały na okres od 11.05.2022 r. do 23.08.2023 r.,
- nieodpłatnie udostępniono pomieszczenia świetlicy środowiskowej, w której zamieszkiwało jednocześnie 14 osób,
- nieodpłatnie udostępniono zaadoptowane pomieszczenia przynależne do mieszkań chronionych; maksymalnie mieszkało tam 13 osób,
- w marcu 2022 r. zatrudniono psychologa z Ukrainy, który udziela wsparcia uchodźcom przebywającym na terenie Miasta,

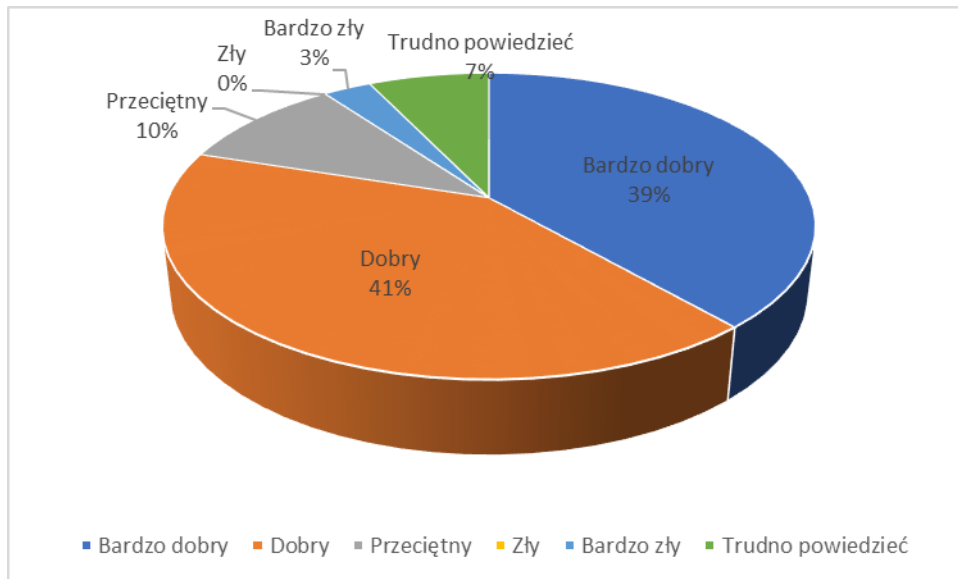
- zatrudniono obywatelkę Ukrainy, która – oprócz bieżących zadań realizowanych w ośrodku – pomaga w kontaktach obywateli Ukrainy z pracownikami MOPS,
- Pracownicy MOPS wraz z grupą wolontariuszy (z którymi zawarto umowy o wolontariat) aktywnie włączyli się w pomoc w funkcjonowaniu Punktów Pomocy Uchodźcom, działających na terenie Miasta,
- Pracownicy MOPS wraz z grupą wolontariuszy (z którymi zawarto umowy o wolontariat) zorganizowali śniadanie wielkanocne dla ponad 100 uchodźców z Ukrainy, przebywających na terenie Miasta,
- Pracownicy MOPS aktywnie włączyli się w akcję przewozu uchodźców z granicy polsko-ukraińskiej, przeprowadzoną przez jedno z oleśnickich stowarzyszeń.

Podsumowując zwrócić należy uwagę na różnorodność realizowanych działań pomocowych świadczonych przez MOPS. Mieszkańcy mogą liczyć na pomoc zarówno w standardowych sytuacjach, jak również w szczególnych, nieprzewidywalnych wcześniej przypadkach.

1.3.2. Analiza na podstawie ocen ekspertów

Analizy stanu i skuteczności pomocy społecznej dokonano również w oparciu o wyniki badania empirycznego ilościowego, przeprowadzonego techniką ankiety, na grupie 70 ekspertów. W badaniu udział wzięły osoby zaangażowane w podejmowanie decyzji i zarządzanie Miastem oraz przedstawiciele instytucji realizujących zadania społeczne i odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych, a także organizacji pozarządowych. Reprezentowali oni Radę Miasta Oleśnicy, Urząd Miasta Oleśnicy, instytucje pomocy społecznej, instytucje sportu i kultury, instytucje edukacyjne, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości i organizacje pozarządowe. Badanie zrealizowano w okresie lipiec – wrzesień 2022 roku.

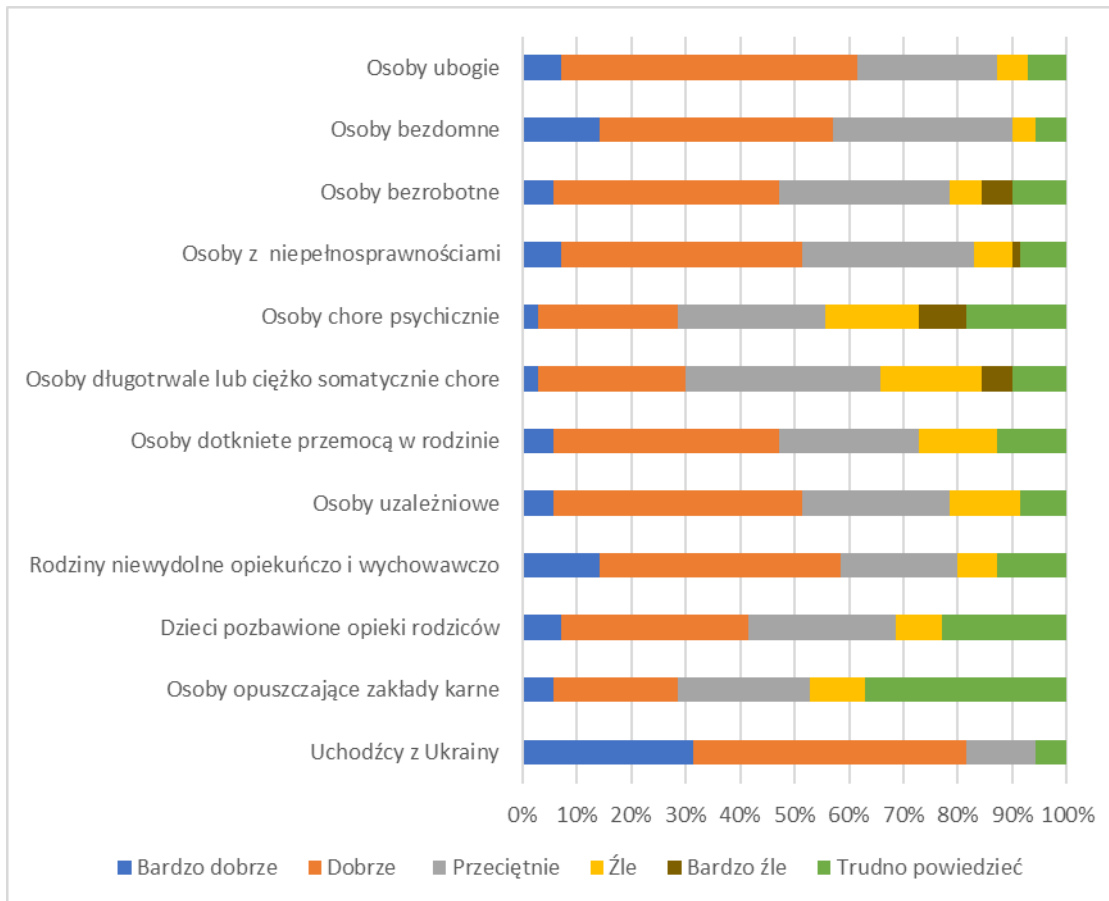
Eksperti oceniając dostęp do pomocy społecznej w Mieście Oleśnicy ocenili go jako dobry i bardzo dobry (ryc. 29.).

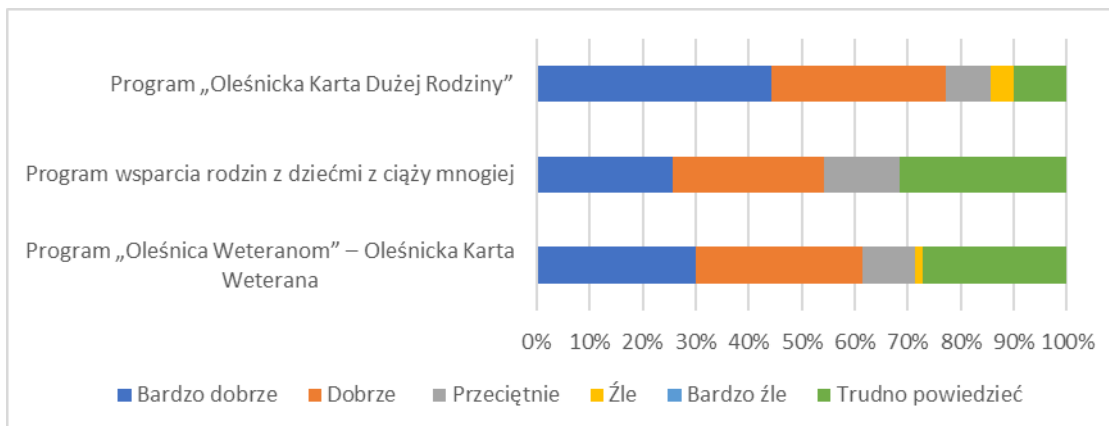
Ryc. 29. Dostęp mieszkańców do pomocy społecznej w ocenie ekspertów
Źródło: Badania własne.

Oceniając ofertę pomocy społecznej skierowaną do różnych grup odbiorców eksperci najczęściej ocen bardzo dobrych i dobrych przyznali ofercie pomocy dla uchodźców z Ukrainy, osób ubogich, bezdomnych oraz rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo. Z kolei najczęściej ocen złych i bardzo złych uzyskała oferta dla osób chorych psychicznie, długotrwale lub ciężko somatycznie chorych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie (ryc. 30).

Z programów wdrażanych przez MOPS najwyższe oceny uzyskał Program „Oleśnicka Karta Dużej Rodziny”, jednak wszystkie programy zostały przez większość ekspertów ocenione dobrze lub bardzo dobrze (ryc. 31.).

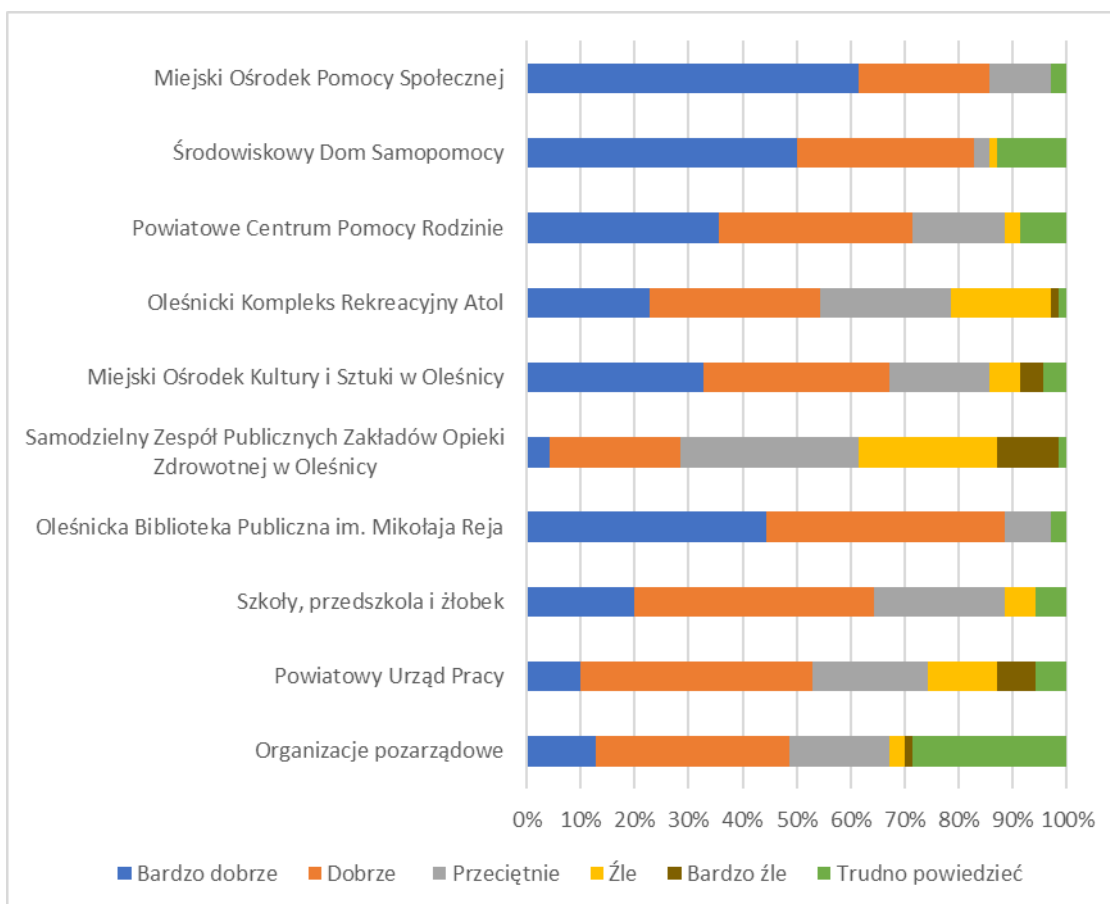
Ryc. 30. Oferta pomocy społecznej dla określonych grup odbiorców w ocenie ekspertów
Źródło: Badania własne.

Ryc. 31. Oferta programów realizowanych przez MOPS w ocenie ekspertów
Źródło: Badania własne.

Eksperci poproszeni zostali o ocenę działania instytucji i podmiotów realizujących działania społeczne w Mieście Oleśnicy. Najwięcej ocen bardzo dobrych uzyskały Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Oleśnicka Biblioteka Publiczna. Sumując oceny bardzo dobre i dobre do najlepiej ocenianych instytucji należą:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Oleśnicka Biblioteka Publiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w Oleśnicy oraz instytucje edukacyjne. Najwięcej ocen negatywnych uzyskał Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Oleśnicy. Najprawdopodobniej jest to związane z ograniczoną dostępnością do lekarzy, w tym specjalistów oraz czasem oczekiwania na poradę, co zależy jest od kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia i nie podlega samodzielnej decyzji ZOZ.

Ryc. 32. Ocena działalności instytucji realizujących działania społeczne w Mieście Oleśnicy
Źródło: Badania własne.

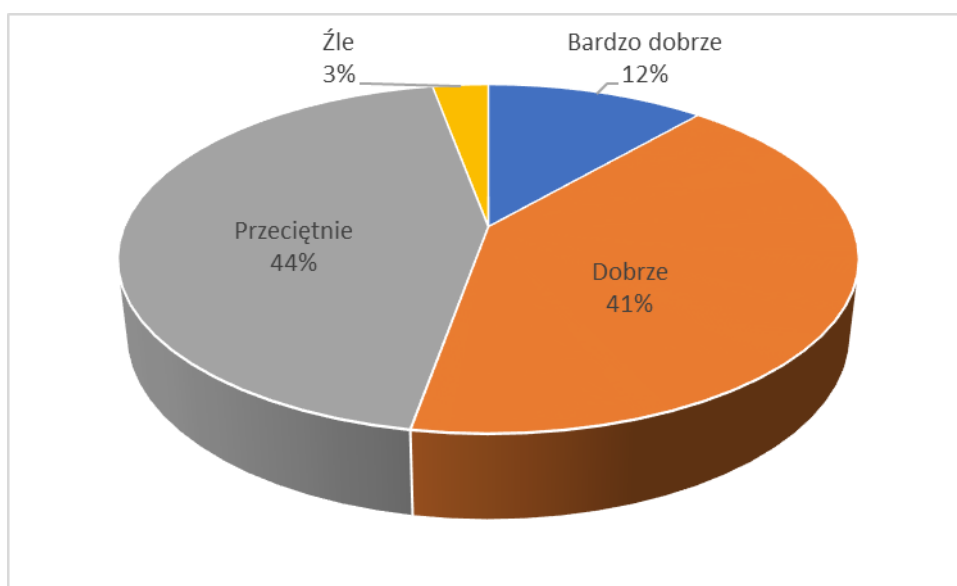
20% ekspertów wskazało, że w Mieście Oleśnicy brakuje instytucji pomocowych. Eksperci wskazali na niedostatek w zakresie instytucji wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, brak zakładu opiekuńczo-leczniczego, hospicjum, domu pomocy społecznej, domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, brak placówek wsparcia dziennego dla osób zależnych, a także instytucji zapewniających wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.

1.4. Analiza problemów społecznych

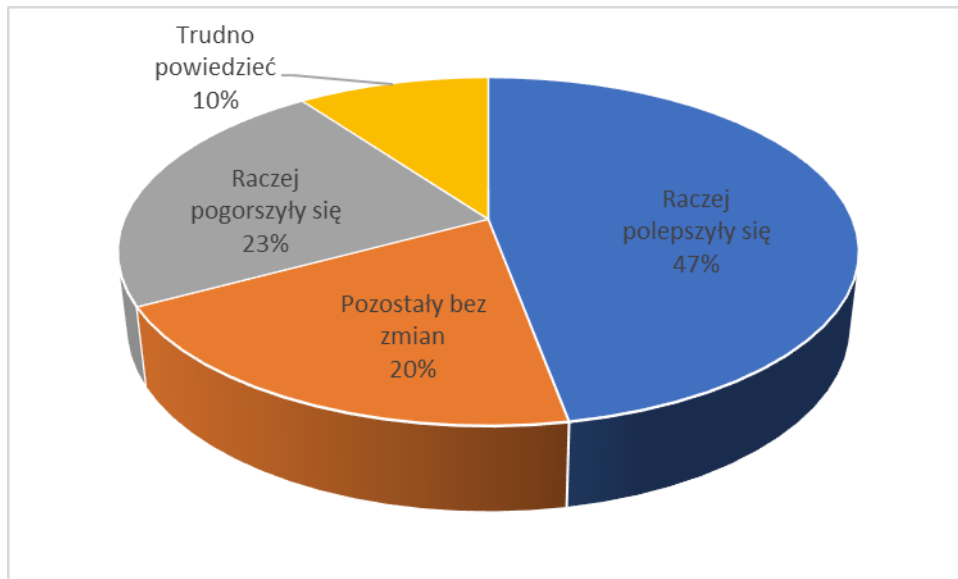
1.4.1. Identyfikacja problemów społecznych

Identyfikacja i analiza problemów społecznych przeprowadzona została w oparciu o wiedzę ekspertów, doświadczenie zawodowe pracowników pomocy społecznej oraz wyniki przeprowadzonych badań: analizy desk research i badanie ankietowe ekspertów (omówionego w rozdz. 1.3.2.).

Oceniając ogólne warunki życia w Mieście Oleśnicy nieco ponad połowa ekspertów oceniła je dobrze (41%) i bardzo dobrze (5%), a 44% przeciętnie. Tylko 3% oceniło źle warunki życia w Mieście (ryc. 33.). Eksperci pytani o zmianę warunków życia w okresie 2016-2022, a więc w okresie obowiązywania dotychczasowej *Strategii*, w większości wskazali na polepszenie się warunków życia (ryc. 34.).

Ryc. 33. Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w Oleśnicy
Źródło: Badania własne.

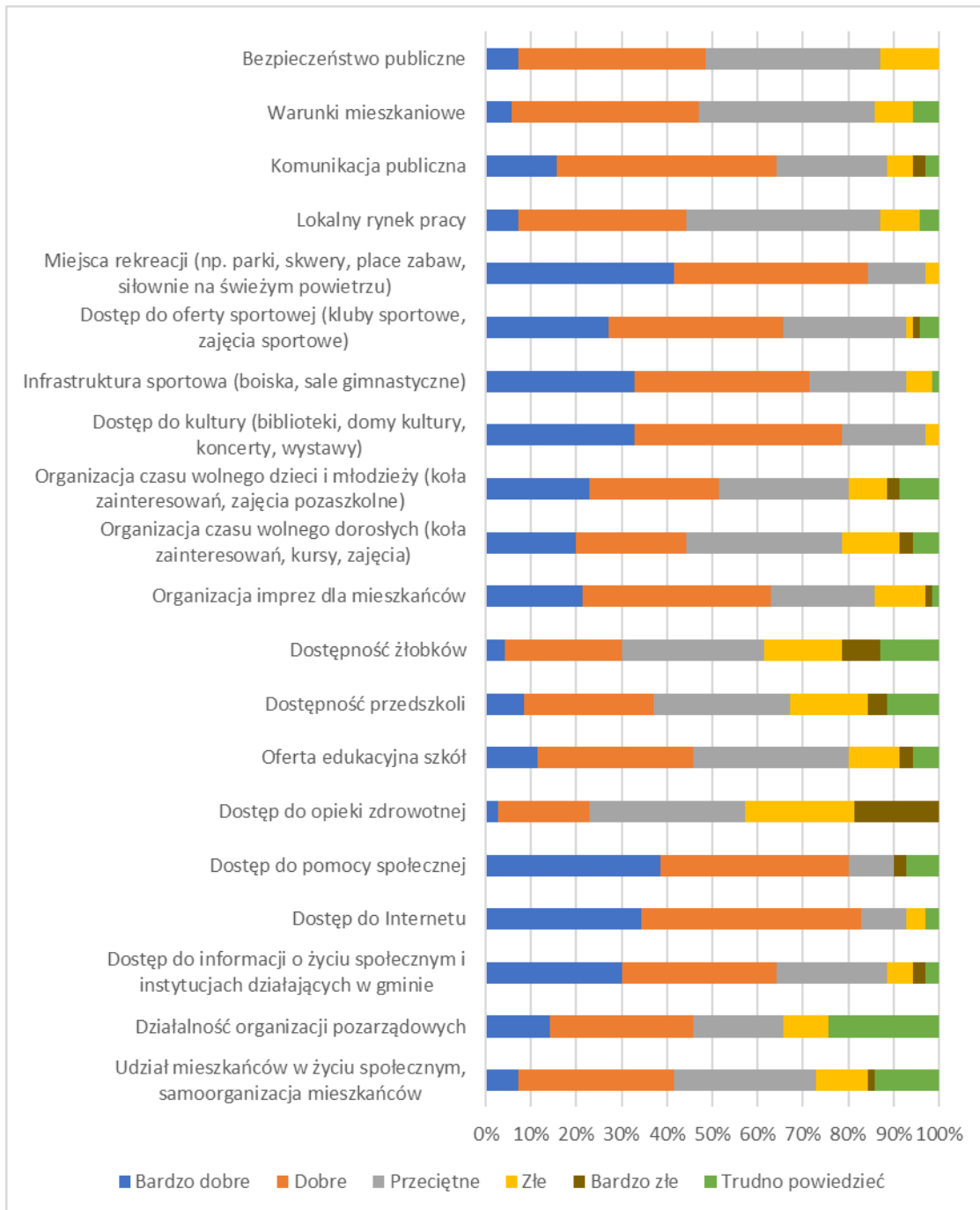

Ryc. 34. Ocena zmiany warunków życia mieszkańców w Oleśnicy w latach 2016-2022

Źródło: Badania własne.

Proszeni o ocenę aktualnych warunków życia w Mieście w różnych wymiarach eksperci najwyżej (uwzględniając oceny bardzo dobre i dobre) ocenili dostęp do Internetu, miejsca rekreacji, dostęp do pomocy społecznej, dostęp do kultury oraz infrastrukturę sportową. Najwięcej ocen negatywnych (złych i bardzo złych) uzyskał dostęp do opieki zdrowotnej. Sporo negatywnych ocen zyskały również dostępność żłobków, dostępność przedszkoli, oferta edukacyjna szkół oraz organizacja czasu wolnego osób dorosłych (ryc. 35.).

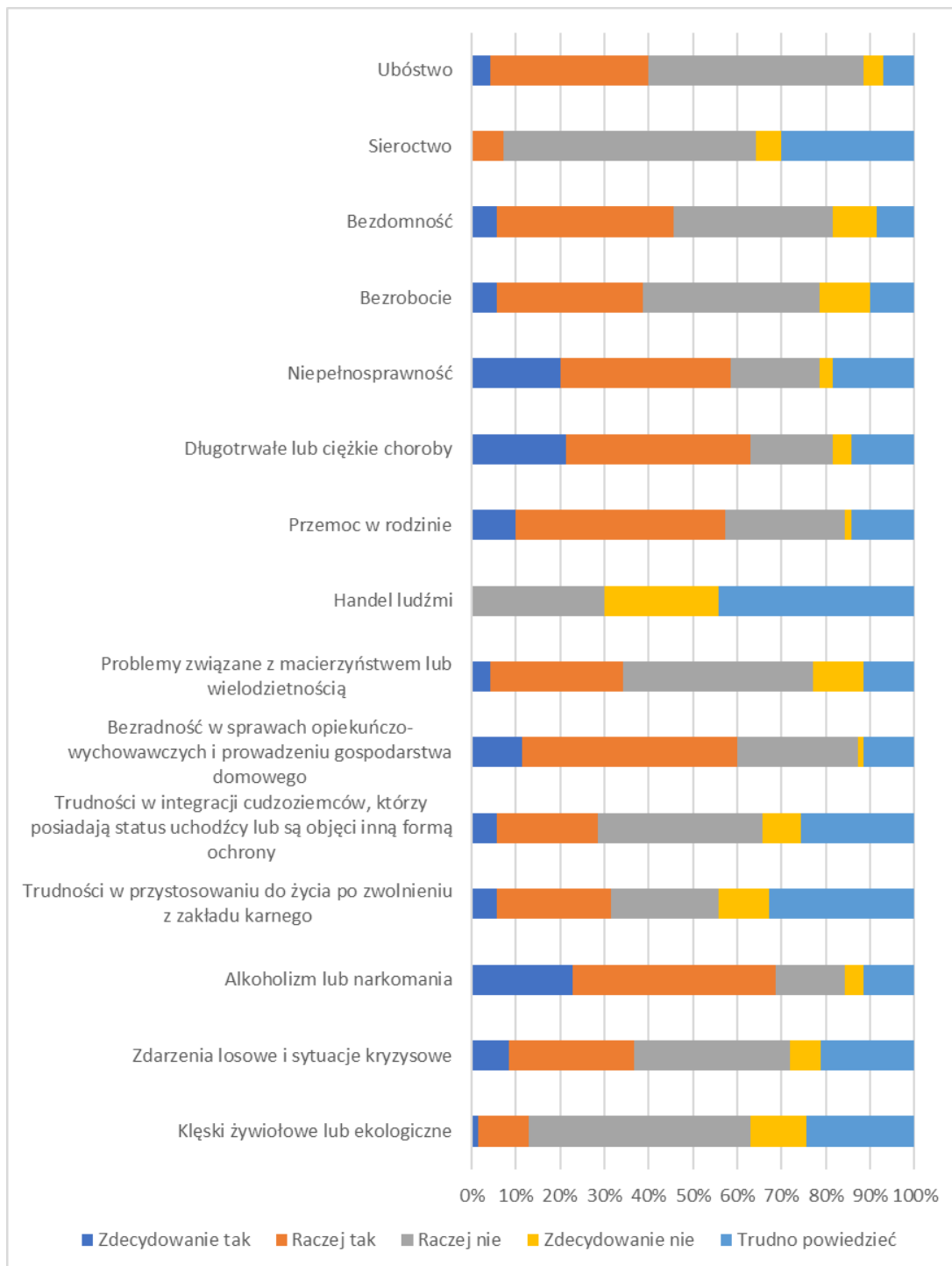

Ryc. 35. Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w Oleśnicy w określonych wymiarach

Źródło: Badania własne.

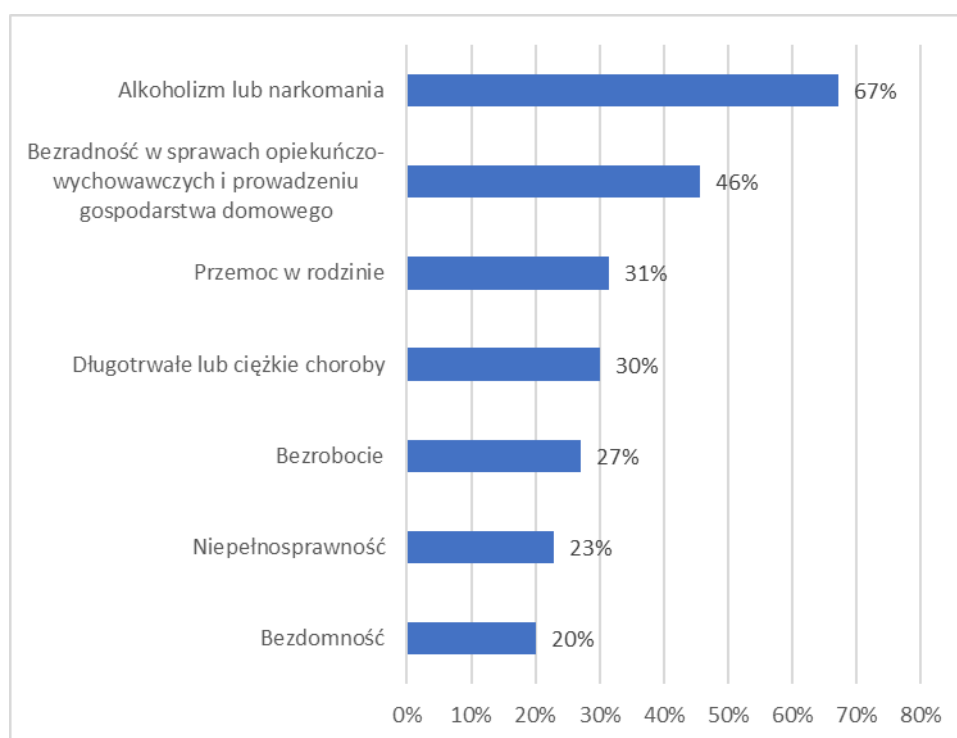
Identyfikując problemy społeczne posłużono się listą problemów społecznych, które stanowią podstawę udzielania problemów społecznych. Ekspertów w badaniu ankietowym poproszono o ocenę, czy dane problemy dotyczą mieszkańców Miasta Oleśnicy. Najwięcej ekspertów wskazało na obecność takich problemów jak uzależnienia (alkoholizm lub narkomania), długotrwałe lub ciężkie choroby, bezradność w sprawach opiekuńczo

-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność i przemoc w rodzinie. Ponad 40% ekspertów wskazało, że problemy takie, jak: sieroctwo, klęski żywiołowe lub ekologiczne, handel ludźmi, problemy związane z macierzyństwem lub wielodzietnością, ubóstwo i bezrobocie nie dotyczą lub raczej nie dotyczą mieszkańców (ryc. 36.).

Ryc. 36. Problemy społeczne dotykające mieszkańców Oleśnicy
Źródło: Badania własne

Eksperti poproszeni zostali o wyodrębnienie trzech najważniejszych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Miasta. Najwięcej wskazań otrzymały uzależnienia, a więc alkoholizm lub narkomania, wskazało na nie aż dwie trzecie ekspertów. Prawie połowa wskazała na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. 20% i więcej wskazań uzyskały też przemoc w rodzinie, długotrwałe lub ciężkie choroby, bezrobocie, niepełnosprawność i bezdomność (ryc. 37.).

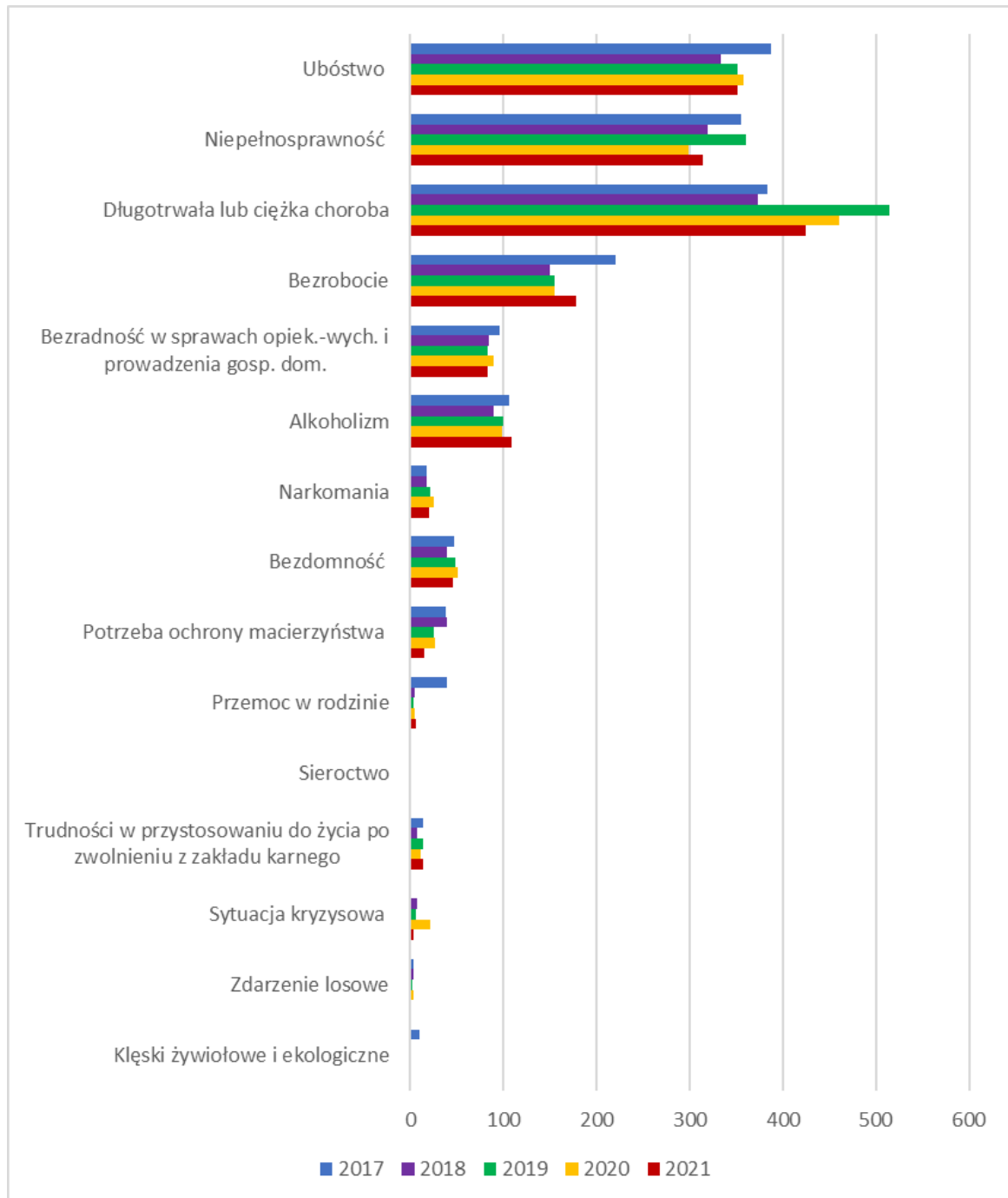

Ryc. 37. Trzy najważniejsze problemy społeczne dotyczące mieszkańców Oleśnicy

Źródło: Badania własne

Analizując powody udzielania pomocy społecznej w latach 2017-2021 wyraźnie wskazać można główne na problemy społeczne, będące podstawą do interwencji pomocy społecznej. Trzy kluczowe problemy to ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Kolejne problemy to bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (szczególnie mocno dotykająca rodziny niepełne), alkoholizm i bezdomność. Rodziny dotykane są również przez takie problemy jak zagrożenia dla macierzyństwa, przemoc w rodzinie, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. W życiu osób i rodzin pojawiać

się również mogą sytuacje kryzysowe i zdarzenia losowe, które powodują konieczność skorzystania z pomocy społecznej (ryc. 38.).

Ryc. 38. Powody udzielania pomocy społecznej – liczba rodzin

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Odnośząc się do powodów udzielania pomocy społecznej podkreślić należy, że w analizowanym okresie nie występowały problemy związane z handlem ludźmi i ofiarami handlu ludźmi oraz trudności w integracji cudzoziemców posiadających w Polsce status

uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy jako członkowie rodziny uchodźcy lub osoby objętej ochroną uzupełniającą. Tylko raz w 2019 roku udzielano pomocy w związku z sieroctwem, a w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną udzielono wsparcia tylko w roku 2017 dla 10 rodzin.

Odnosząc się do problemów społecznych wskazać należy na problem starzenia się społeczności Miasta Oleśnicy – rośnie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, wzrasta także liczba seniorów powyżej 80. roku życia. Miasto musi więc przygotować się na zwiększone zapotrzebowanie na działania skierowane do tej grupy wiekowej, szczególnie w zakresie zapewniania opieki i wsparcia.

Dodatkowo zwrócić należy uwagę na problem integracji cudzoziemców, szczególnie dotyczący migrantów z Ukrainy. W związku z wojną w Ukrainie napływ uchodźców znacząco zwiększył liczbę cudzoziemców zamieszkujących na terenie Miasta Oleśnicy, jak i cudzoziemców potrzebujących pomocy i wsparcia w funkcjonowaniu w nowym środowisku.

1.4.2. Uszczegółowienie i hierarchizacja problemów społecznych

Zidentyfikowane problemy społeczne wskazują na obszary problemowe, które wymagają interwencji dla przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin. Właściwe zaplanowanie działań wymaga jednak uszczegółowienia i hierarchizacji problemów społecznych.

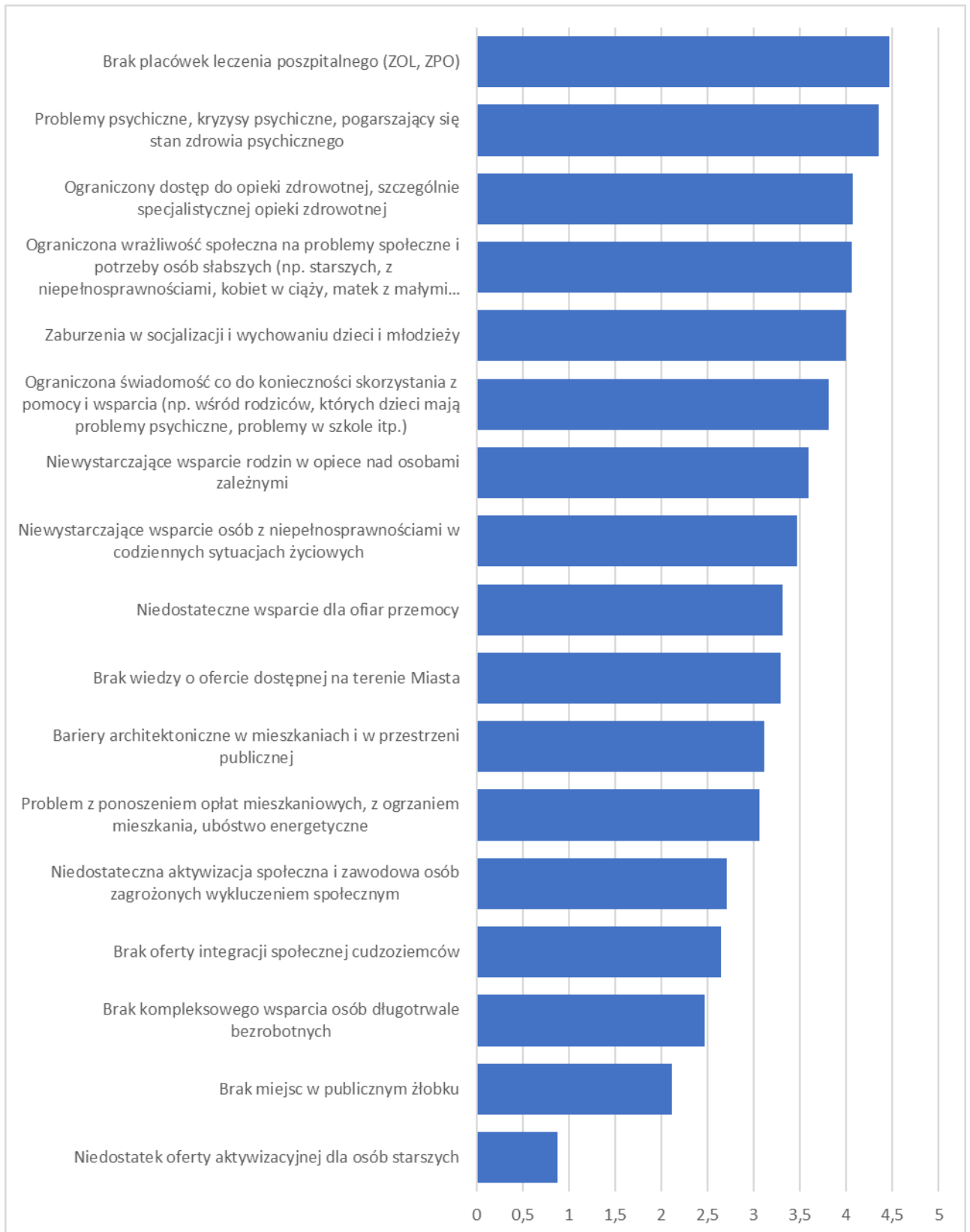
Wstępne uszczegółowienie problemów społecznych dokonano na podstawie diagnozy oraz wyników badania ankietowego. Identyfikacja szczegółowych problemów społecznych i ich hierarchizacja była przedmiotem warsztatu diagnostycznego. Wyodrębniono następujące szczegółowe problemy społeczne:

- problemy psychiczne, kryzysy psychiczne, pogarszający się stan zdrowia psychicznego,
- niewystarczające wsparcie osób z niepełnosprawnościami w codziennych sytuacjach życiowych,
- bariery architektoniczne w mieszkaniach i w przestrzeni publicznej,
- niewystarczające wsparcie rodzin w opiece nad osobami zależnymi,
- brak placówek leczenia poszpitalnego (ZOL, ZPO),
- ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej, szczególnie specjalistycznej opieki zdrowotnej,

- niedostateczna aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- brak kompleksowego wsparcia osób długotrwale bezrobotnych,
- brak miejsc w publicznym żłobku,
- zaburzenia w socjalizacji i wychowaniu dzieci i młodzieży,
- brak oferty integracji społecznej cudzoziemców,
- niedostatek oferty aktywizacyjnej dla osób starszych,
- brak wiedzy o ofercie dostępnej na terenie Miasta,
- niedostateczne wsparcie dla ofiar przemocy,
- problem z ponoszeniem opłat mieszkaniowych, z ogrzaniem mieszkania, ubóstwo energetyczne,
- ograniczona wrażliwość społeczna na problemy społeczne i potrzeby osób słabszych (np. starszych, z niepełnosprawnościami, kobiet w ciąży, matek z małymi dziećmi),
- ograniczona świadomość co do konieczności skorzystania z pomocy i wsparcia (np. wśród rodziców, których dzieci mają problemy psychiczne, problemy w szkole itp.).

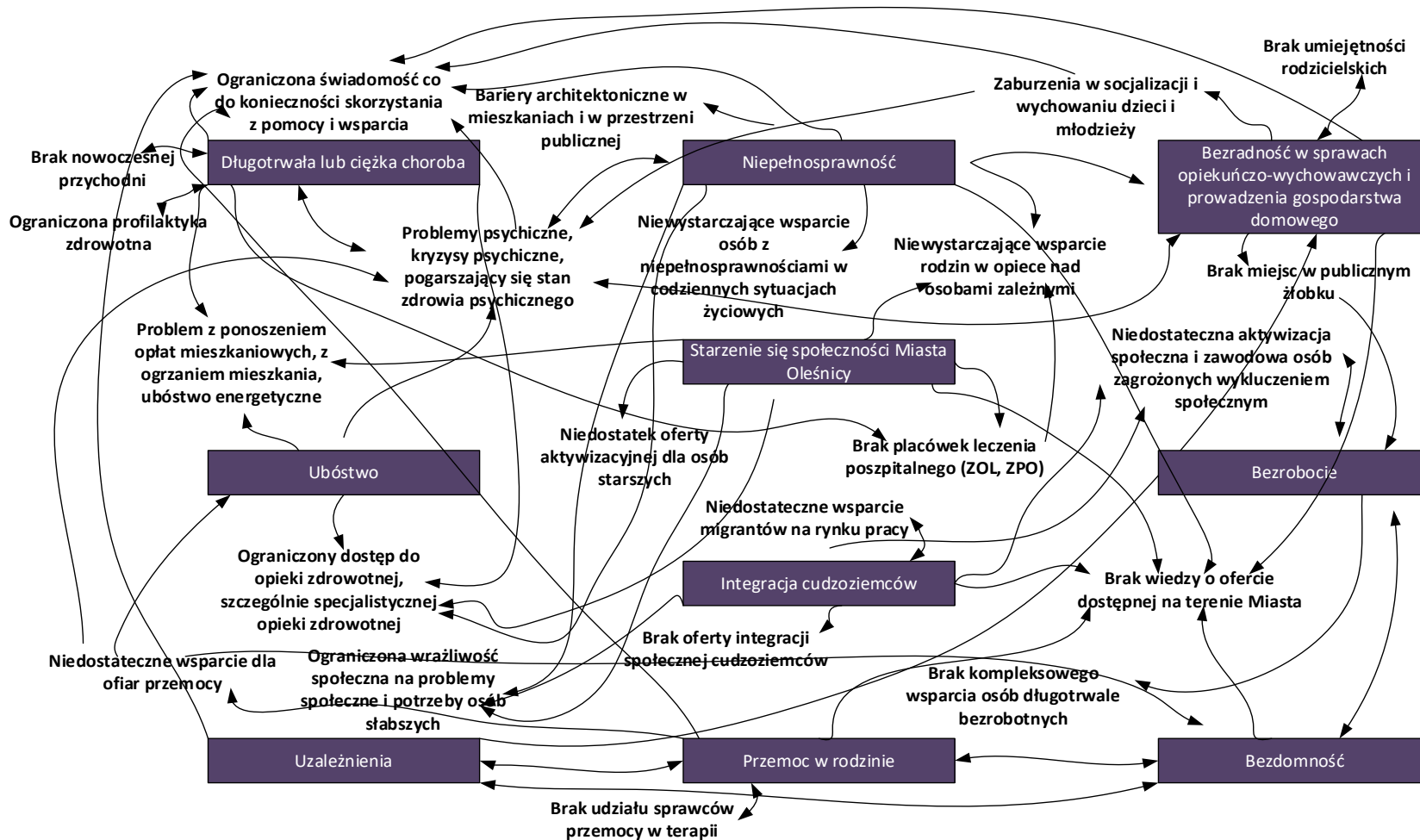
Hierarchizacji problemów społecznych dokonano biorąc pod uwagę dotkliwość i pilność problemów społecznych. Wskaźnik zbudowano w oparciu o opinie ekspertów, którzy oceniali dotkliwość i pilność problemów społecznych w skali 0-5, gdzie 0 to problem nieistotny, a 5 to problem o największej doniosłości. Hierarchizację problemów zaprezentowano na ryc. 39.

Podkreślić należy, że wskazane problemy społeczne są ze sobą powiązane, a osób i rodzin często dotyczą sytuacje wieloproblemowe – gdy jednocześnie osoby i rodziny dotyka wiele problemów społecznych, możliwości ich przezwyciężenia stają się bardziej ograniczone. Problemy społeczne nie są bowiem oddzielone od siebie, ale wzajemnie się wiążą i często jeden problem pociąga za sobą kolejny. Powiązania wyszczególnionych problemów społecznych w formie pajęczyny problemów dokonano na ryc. 40.

Ryc. 39. Wskaźnik ważności problemu społecznego

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Ryc. 40. Pajęczyna problemów społecznych

Źródło: Opracowanie własne.

1.4.3. Grupy dotknięte problemami społecznymi

W analizie problemów społecznych konieczne jest również zwrócenie uwagi na grupy dotknięte problemami społecznymi. Na podstawie przeprowadzonych analiz wskazać należy, że główne grupy dotknięte problemami społecznymi to:

- osoby utrzymujące się ze źródeł niezarobkowych, osoby o niskich dochodach,
- osoby samotne,
- osoby starsze,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby długotrwale lub ciężko chore,
- osoby z problemami psychicznymi i zaburzeniami psychicznymi,
- osoby wykluczone społecznie i bezrobotne,
- migranci,
- rodzice niedostatecznie przygotowani do pełnienia ról rodzicielskich.

Zwrócić należy uwagę, że bardzo często osoby dotknięte problemami społecznymi należą jednocześnie do więcej niż jednej wyodrębnionej grupy, np. samotny senior dotknięty ciężką chorobą czy matka, samotnie wychowująca dziecko z niepełnosprawnością. Takie osoby znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji, a jej rozwiązanie jest bardzo trudne.

1.4.4. Przyczyny i skutki problemów społecznych

Wzajemne powiązanie problemów społecznych powoduje, że wiele problemów ma wspólne przyczyny i niesie za sobą podobne skutki dla osób i rodzin. Przyczyny problemów leżą zarówno po stronie rozwiązań ustrojowych, kulturalnych, instytucjonalnych i prawnych, jak też wiążą się z samodzielnym działaniem jednostek i rodzin. Do kluczowych przyczyn problemów społecznych dotyczących mieszkańców Miasta Oleśnicy należą:

- niskie dochody, szczególnie w przypadku osób utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych,
- ograniczenia w możliwości podejmowania pracy zarobkowej w związku z opieką nad osobami zależnymi,
- niechęć do podejmowania pracy zarobkowej przez osoby długotrwale bezrobotne,
- brak dbałości o zdrowie, niedostateczny zakres opieki zdrowotnej,
- brak dobrych wzorców rodzinnych,

- trudności z odnalezieniem się w aktualnej rzeczywistości społecznej,
- problemy prawne,
- konflikty rodzinne,
- brak odpowiedniej infrastruktury socjalnej,
- niedostateczny zakres wsparcia ze strony Państwa,
- sytuacja gospodarcza w kraju,
- pandemia Covid-19,
- wojna w Ukrainie.

Problemy społeczne niosą za sobą skutki zarówno dla osób i rodzin dotkniętych problemami, dla społeczności lokalnej, ale również dla całego społeczeństwa, gospodarki i Państwa. Problemy społeczne powodują:

- pogłębianie się wykluczenia społecznego jednostek i rodzin,
- dziedziczenie trudnych sytuacji życiowych,
- brak zapewnienia odpowiedniej opieki i wsparcia dzieci,
- obniżenie zdolności do świadczenia pracy,
- dezorganizację życia rodzinnego i społecznego,
- konflikty społeczne,
- konieczność większego zaangażowania służb społecznych,
- konieczność poszukiwania nowych rozwiązań wspierających osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych.

1.5. Analiza interesariuszy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029 tworzona jest z myślą o mieszkańcach Miasta Oleśnicy. Warto w tym kontekście przeanalizować interesariuszy *Strategii*, a więc osoby i organizacje bezpośrednio zaangażowane, mające wpływ pośredni lub bezpośredni na *Strategię*, odbiorców działań, osoby zainteresowane realizacją działań wytyczonych w *Strategii*.

Interesariuszami są osoby czy organizacje aktywnie włączone w opracowanie i realizację dokumentu, osoby do których kierowane są działania określone w *Strategii*, a także podmioty, których działania dotyczą jedynie w sposób pośredni. Można również podzielić interesariuszy na: interesariuszy głównych, czyli osoby bądź instytucje, które odgrywają kluczową rolę w procesie opracowania i wdrażania dokumentu oraz interesariuszy drugorzędnych, czyli osoby i instytucje, które spełniają mniej znaczącą rolę w realizacji *Strategii*. Analizy interesariuszy dokonano w tabeli 29.

Kluczowym interesariuszem mającym wpływ na opracowanie i realizację *Strategii* jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, który posiada potencjał społeczny i organizacyjny do przygotowania, wdrażania i realizowania *Strategii*. Ważnym aspektem jest jednak współpraca MOPS z innymi interesariuszami odpowiedzialnymi za realizację *Strategii*, w celu właściwego wykonywania zadań. Relacje między interesariuszami wytyczone są przez system wzajemnych powiązań w ramach samorządu gminnego, co umożliwia właściwą koordynację zadań. Potencjał, wiedza i doświadczenie interesariuszy są wystarczające by w sposób profesjonalny realizować zadania, największym wyzwaniem są zasoby finansowe niezbędne do realizacji zadań.

Kluczowi interesariusze, do których kierowane są działania określone w *Strategii* to mieszkańcy Miasta Oleśnicy dotknięci problemami społecznymi, których samodzielnie nie są w stanie rozwiązać. Ich potencjał nie jest wystarczający, by samodzielnie przezwyciężyć trudności, stąd konieczność wsparcia ze strony realizatorów *Strategii*. Napotykają wiele barier i trudności, które muszą przezwyciężyć by rozwiązać problemy społeczne. Interesariusze będący odbiorcami działań funkcjonują w gospodarstwach jednoosobowych, jak też w rodzinach, w różnych środowiskach. Mogą liczyć na wsparcie rodziny czy środowiska sąsiedzkiego, ale często pozbawieni są takiej możliwości.

Tabela 29. Interesariusze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029*

Kategorie interesariuszy	Interesariusze główni	Interesariusze drugorzędni
Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację SRPS	<ul style="list-style-type: none"> – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy i prowadzone przez niego jednostki – Burmistrz Oleśnicy – Rada Miasta Oleśnicy – Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego – Zespół Interdyscyplinarny – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii – Organizacje pozarządowe zajmujące się problemami społecznymi 	<ul style="list-style-type: none"> – Urząd Miasta Oleśnicy – Jednostki oświaty, kultury i inne jednostki organizacyjne prowadzone przez Miasto Oleśnicę – Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Oleśnicy – Powiat Oleśnicki
Interesariusze, do których kierowane są działania w ramach SRPS	<ul style="list-style-type: none"> – Osoby/rodziny ubogie – Osoby długotrwale i ciężko chore – Osoby z niepełnosprawnościami – Osoby z problemami psychicznymi – Osoby bezrobotne – Osoby uzależnione – Rodziny dotknięte przemocą – Rodziny osób dotkniętych problemami niepełnosprawności, choroby, bezrobocia, uzależnienia – Osoby wykluczone społecznie i bezrobotne – Rodzice niedostatecznie przygotowani do pełnienia ról rodzicielskich 	<ul style="list-style-type: none"> – Dalsza rodzina i inni bliscy, znajomi i sąsiedzi osób i rodzin będących głównymi interesariuszami – Pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, innych instytucji publicznych
Interesariusze, których działania w ramach SRPS dotyczą jedynie w sposób pośredni	<ul style="list-style-type: none"> – Mieszkańcy Miasta Oleśnicy 	<ul style="list-style-type: none"> – Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Oleśnicy – Inne organizacje pozarządowe

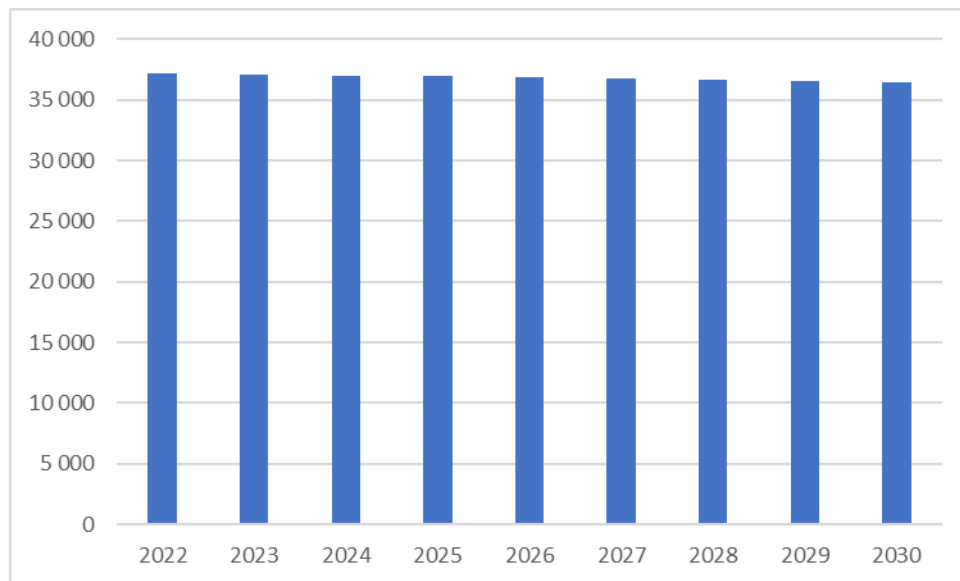
Źródło: Opracowanie własne.

Głównymi interesariuszami, na których *Strategia* oddziałuje pośrednio są mieszkańcy Miasta Oleśnicy. Dzięki rozwiązywaniu problemów społecznych i wsparciu osób z problemami interesariusze pośredni nie stykają się z problemem osób, które potrzebują pomocy, a są zdane wyłącznie na siebie. Dodać jednocześnie należy, że mieszkańcy, którzy nie korzystają ze wsparcia zaplanowanego w *Strategii* mogą – w związku z wystąpieniem trudnej

sytuacji życiowej – wymagać pomocy. Realizatorzy *Strategii* są przygotowani na udzielanie pomocy wszystkim, którzy znajdują się w potrzebie.

1.6. Prognoza zmian

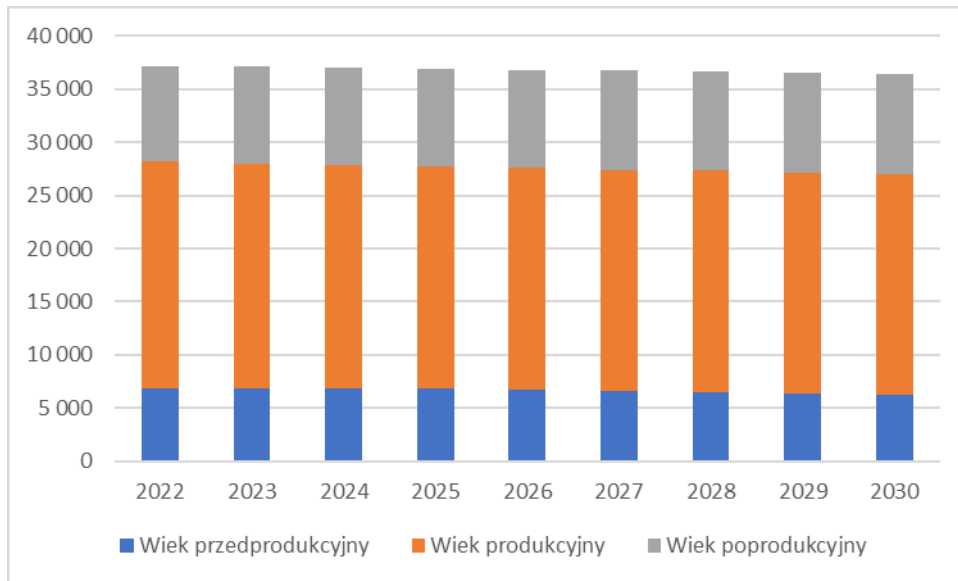
Prognozę zmian w okresie objętym *Strategią* rozpocząć należy od analizy demograficznej. Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 przygotowana przez Główny Urząd Statystyczny wskazuje, że liczba mieszkańców Miasta Oleśnicy będzie się utrzymywała w perspektywie roku 2030 na względnie stałym poziomie, z nieznacznym spadkiem postępującym w całym analizowanym okresie (ryc. 41.).

Ryc. 41. Prognoza ludności dla Miasta Oleśnicy na lata 2022-2030

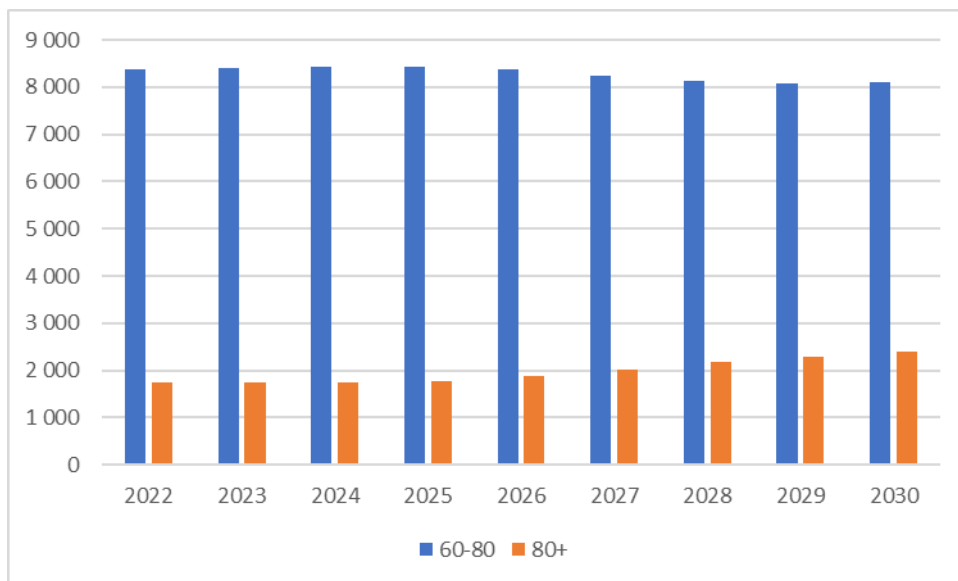
Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne), Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>.

Analiza ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że ludność w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym będzie malała, zaś liczba ludności w wieku poprodukcyjnym będzie rosła (ryc. 42). Zwrócić należy jednak uwagę, że wzrost będzie dotyczył kategorii najstarszych seniorów, w wieku powyżej 80 lat, co stanowić będzie wyzwanie w zakresie zapewnienia opieki i wsparcia (ryc. 43).

Ryc. 42. Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku dla Miasta Oleśnicy na lata 2022-2030

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne), Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>.

Ryc. 43. Prognoza ludności w wieku 60+ dla Miasta Oleśnicy na lata 2022-2030

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne), Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>.

Prognozy zmian w zakresie obecności problemów społecznych, które są podstawą udzielania wsparcia z pomocy społecznej można dokonać uwzględniając informacje dotyczące liczby rodzin uzyskujących wsparcie w związku z występowaniem określonego problemu

społecznego oraz ogólne trendy społeczno-gospodarcze w kraju i sytuację na terenie Miasta Oleśnicy. Prognozę zestawiono w tabeli 30.

Tabela 30. Prognoza zmian liczby rodzin dotkniętych problemami społecznymi w okresie objętym *Strategią*

Problem społeczny	Prognoza zmiany liczby rodzin dotkniętych problemem społecznym
Ubóstwo	Znaczny wzrost
Niepełnosprawność	Wzrost
Długotrwała lub ciężka choroba	Znaczny wzrost
Bezrobocie	Znaczny wzrost
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Stały poziom
Alkoholizm	Stały poziom
Narkomania	Stały poziom
Bezdomność	Wzrost
Potrzeba ochrony macierzyństwa	Stały poziom
Przemoc w rodzinie	Stały poziom
Sieroctwo	Stały poziom
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	Stały poziom
Sytuacja kryzysowa	Stały poziom
Zdarzenie losowe	Stały poziom
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	Stały poziom
Problemy związane z handlem ludźmi i ofiarami handlu ludźmi	Stały poziom
Trudności w integracji cudzoziemców posiadających w Polsce status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy jako członkowie rodziny uchodźcy lub osoby objętej ochroną uzupełniającą	Stały poziom

Źródło: Opracowanie własne.

Cele i zadania określone w niniejszej *Strategii* muszą uwzględniać starzenie się społeczności Miasta Oleśnicy oraz rosnącą inflację i możliwość pogarszania się sytuacji gospodarczej, a w jej wyniku wzrost ubóstwa i bezrobocia, a także wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych długotrwałymi lub ciężkimi chorobami, co wiąże się ze starzeniem się społeczności Miasta.

2. Analiza strategiczna

Analiza strategiczna jest zbiorem działań służących diagnozie Miasta Oleśnicy – posiadanych i dostępnych zasobów oraz jego bliższego i dalszego otoczenia, zarówno obecnego, jak i przyszłego. Analiza strategiczna służy określeniu, ocenie i przewidywaniu funkcjonowania sfery społecznej Miasta Oleśnicy. Pozwala na zbadanie, ocenę i przewidywanie przyszłego stanu sfery społecznej Miasta Oleśnicy z punktu widzenia możliwości rozwoju. Daje możliwość sprawdzenia potencjału, zdolności do wykorzystania szans i przeciwdziałania zagrożeniom. W ramach analizy strategicznej oceniono aktualnie realizowaną strategię działania oraz możliwe kierunki dalszych przedsięwzięć. Skoncentrowano się na sferze społecznej oraz kluczowych aspektach wpływających na sferę społeczną.

Analizę strategiczną przeprowadzono opierając się na metodzie SWOT, która należy do metod zintegrowanych, badających daną jednostkę samorządu terytorialnego i jej otoczenie. Analiza SWOT klasyfikuje czynniki ze względu na miejsce występowania – mające charakter wewnętrzny oraz zewnętrzny, a także ze względu na charakter oddziaływania – wpływające pozytywnie lub negatywnie. Pozwala to na wyróżnienie czterech kategorii czynników – należą do nich:

S	<i>strengths</i>	mocne strony
W	<i>weaknesses</i>	słabe strony
O	<i>opportunities</i>	szanse
T	<i>threats</i>	zagrożenia

Analizę strategiczną SWOT opracowano metodą warsztatową podczas warsztatu z osobami odpowiedzialnymi za rozwiązywanie problemów społecznych. Zaprezentowano ją w tabeli 31.

Tabela 31. Analiza SWOT w zakresie sytuacji społecznej w Mieście Oleśnicy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Lokalne zasoby instytucjonalne służące wsparciu społecznemu: mieszkania chronione, ośrodek wsparcia dziennego, środowiskowy dom samopomocy; – Aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach Klubu Integracji Społecznej; – Placówki wsparcia dziennego wspierające dzieci i młodzież; – Dobrze rozwinięta lokalna gospodarka zapewniająca miejsca pracy; – Szerokie wsparcie seniorów; – Lokalne programy wsparcia rodzin, seniorów i weteranów; – Aktywność i doświadczenie MOPS w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych; – Realizacja projektów społecznych finansowanych ze środków zewnętrznych; – Rozwinięta współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi; – Szeroka oferta edukacyjna, kulturalna i sportowa na terenie Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> – Starzenie się społeczności Miasta; – Słabo rozwinięty sektor ekonomii społecznej na terenie Miasta; – Ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej; – Brak placówek leczenia poszpitalnego; – Niedostateczna liczba miejsc w publicznym żłobku, wysokie koszty prywatnych żłobków; – Obniżanie się poziomu życia ludności w związku ze wzrostem cen, postępujące ubożenie ludności; – Obecność barier architektonicznych w przestrzeni publicznej; – Brak odpowiedniego wsparcia dla osób z problemami psychicznymi; – Ograniczona wrażliwość społeczna na problemy społeczne i potrzeby osób słabszych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój sektora pozarządowego oraz współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym; – Powstawanie podmiotów ekonomii społecznej na terenie Miasta; – Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych; – Wdrażanie działań zaplanowanych w <i>Strategii</i> i programach działań z zakresu pomocy społecznej; – Rozwój nowych usług publicznych dostosowanych do potrzeb mieszkańców; – Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, w tym wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rosnące wydatki miasta związane m.in. ze wzrostem cen energii i ogrzewania; – Dalsze pogarszanie się sytuacji gospodarczej w związku z wojną w Ukrainie i kryzysem gospodarczym; – Zwiększanie się obciążenia demograficznego; – Negatywny wpływ sytuacji społeczno-gospodarczej na kondycję psychiczną mieszkańców; – Zwiększanie się liczby gospodarstw jednoosobowych, szczególnie wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami; – Niewystarczające środki finansowe na realizację działań aktywizacyjnych i pomocowych.

Źródło: Opracowanie własne.

3. Część programowa

3.1. Kluczowe założenia, wizja i misja *Strategii*

Konstruując *Strategię* przyjęto następujące kluczowe założenia przygotowania dokumentu:

- spójność z dokumentami wyższej rangi – założenia *Strategii* uwzględniają spójność działań Miasta Oleśnicy z celami krajowych, regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych,
- spójność z programami działań w sferze społecznej – założenia *Strategii* będą realizowane również poprzez programy działań w sferze społecznej,
- horyzont czasowy *Strategii* określono na lata 2023-2029,
- cele strategiczne, kierunki działań i zadania zostały opracowane na podstawie diagnozy sytuacji społecznej na terenie Miasta Oleśnicy i prognozy zmian,
- uwzględniono kompetencje Miasta Oleśnicy jako gminy i możliwości budżetowe,
- uwzględniono współpracę Miasta Oleśnicy z instytucjami publicznymi, szczególnie powiatowymi,
- szczególny nacisk położono na współpracę z organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej; w *Strategii* założono włączenie organizacji pozarządowych w realizację działań przy wsparciu Miasta Oleśnicy,
- sformułowano wizję i misję Miasta Oleśnicy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, określono cele strategiczne, kierunki działań (cele operacyjne) oraz zadania przewidziane do realizacji.

Wizja w strategii rozwiązywania problemów społecznych wskazuje na pożądany obraz przyszłości, który dzięki realizacji dokumentu ma zostać wykreowany, przedstawia docelowy wizerunek Miasta. Wizja Miasta Oleśnicy w obszarze rozwiązywania problemów społecznych została sformułowana następująco:

WIZJA MIASTA OLEŚNICY

Miasto Oleśnica oferuje mieszkańcom wysoką jakość życia, stabilność i bezpieczeństwo socjalne oraz zapewnia wsparcie poprzez działania lokalne i system pomocy społecznej

Misja w strategii rozwiązywania problemów społecznych wskazuje z kolei na zamierzenia i aspiracje gminy. Pokazuje dążenia, zamiary i wartości, na których opiera się gmina. Misja Miasta Oleśnicy w obszarze rozwiązywania problemów społecznych została określona w następujący sposób:

MISJA MIASTA OLEŚNICY

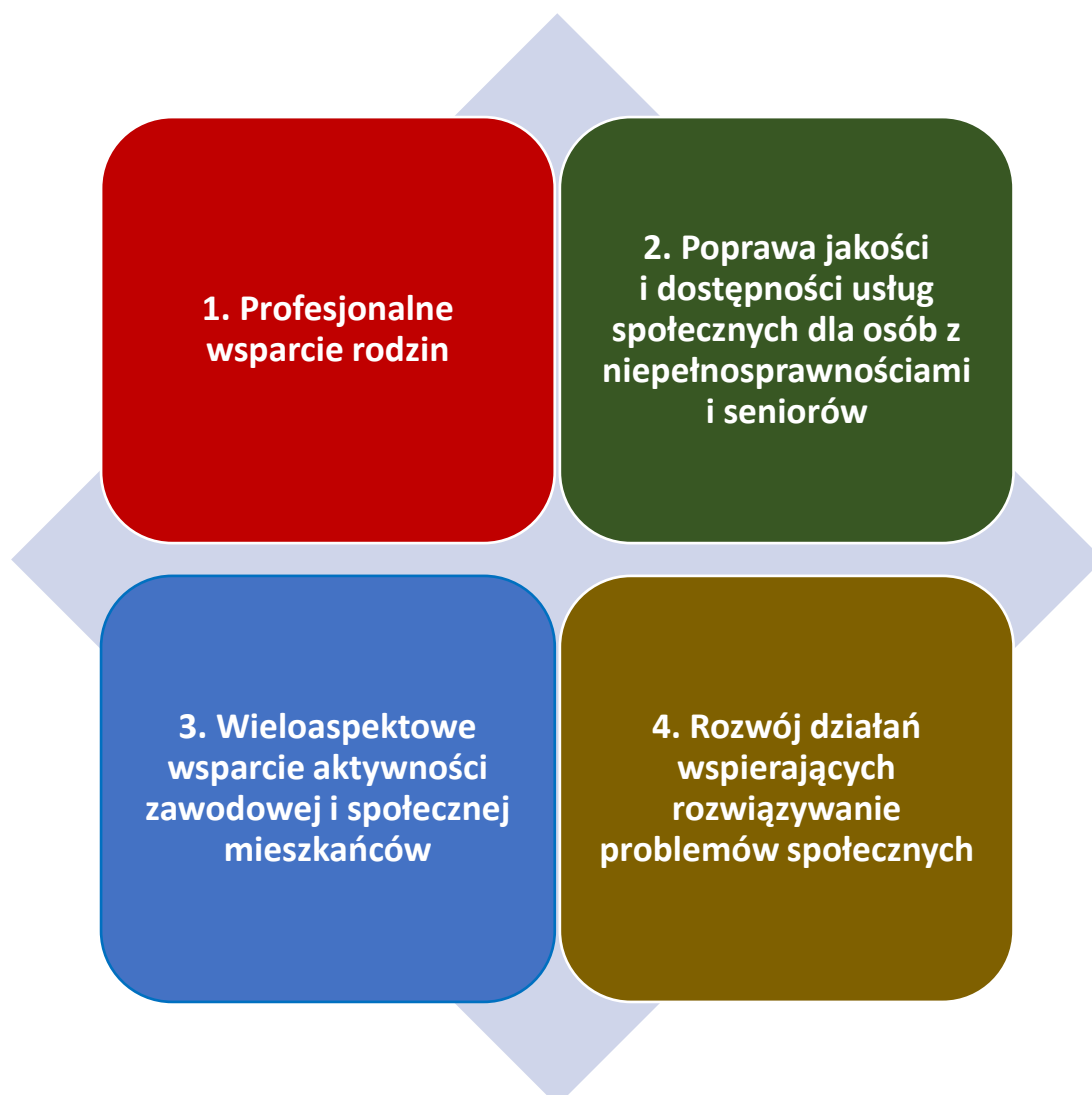
Inicjowanie, wspieranie i rozwijanie działań zapewniających wysoką jakość życia i dostęp do usług społecznych dla mieszkańców Miasta Oleśnicy

Realizacji wizji i misji podporządkowane będą cele, kierunki działań i zadania wytyczone w niniejszym dokumencie, a ich realizacja sprawi, że Miasto Oleśnica stanie się gminą zapewniającą wysoką jakość życia wszystkim mieszkańcom.

3.2. Cele strategiczne

Cele strategiczne strategii rozwiązywania problemów społecznych wskazują konkretnie co gmina chce osiągnąć w tym obszarze. Stanowią odpowiedź na diagnozę strategiczną – wyznaczają strategiczne kierunki, na które należy położyć nacisk, aby rozwiązać zdiagnozowane problemy społeczne.

W oparciu o diagnozę sfery społecznej w Mieście Oleśnicy, analizę problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania wytyczono cztery cele strategiczne przewidziane do realizacji na lata 2023-2029:

Realizacja założonych celów pozwoli na rozwiązanie najistotniejszych kwestii i problemów społecznych dotyczących mieszkańców Miasta Oleśnicy, dzięki czemu poprawi się ich jakość życia, wzrośnie zadowolenie i poczucie więzi ze wspólnotą lokalną.

Cel 1. Profesjonalne wsparcie rodzin nakierowany jest na wspieranie rodzin we właściwej realizacji ich funkcji materialno-zabezpieczającej, opiekuńczo-wychowawczej oraz emocjonalnej. Szczególną pomocą objęte zostaną rodziny dotknięte kryzysami psychologicznymi i problemami społecznymi, rodziny o niskich kompetencjach rodzicielskich i społecznych, a także rodziny w których występuje przemoc. Działania nakierowane będą na wsparcie udzielane przez specjalistów, rozwój oferty usług społecznych wspierających właściwe realizacje funkcji rodziny i umożliwiających łączenie życia zawodowego i rodzinnego, a także rozwój oferty edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Cel 2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów ukierunkowany będzie na działania wspierające i opiekuńcze oraz aktywizujące osoby z niepełnosprawnościami i seniorów w celu zapewnienia im możliwości funkcjonowania w środowisku, aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej. Działania skoncentrowane będą także na wsparciu rodzin opiekujących się osobami z niepełnosprawnościami i seniorami.

Cel 3. Wieloaspektowe wsparcie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców zakłada aktywną pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym migrantom we włączeniu się w życie społeczne i podjęciu zatrudnienia.

Cel 4. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych jest odpowiedzią na zdiagnozowaną potrzebę tworzenia odpowiednich warunków realizacji zadań pomocowych, upowszechnianie informacji o problemach społecznych, możliwościach ich rozwiązywania oraz dostępnych formach wsparcia, a także podejmowania wspólnych, partnerskich działań na rzecz wspierania wysokiej jakości życia w Mieście Oleśnicy. Skomplikowanie współczesnych problemów powoduje, że ich rozwiązywanie wymaga z jednej strony, coraz większej wiedzy, umiejętności i kompetencji, z drugiej zaś, działań wspólnych, które umożliwiają wykorzystanie silnych stron różnych instytucji i organizacji, a co za tym idzie przekładają się na większą efektywność w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Wskazane cele strategiczne wytyczają działania Miasta Oleśnicy, a ich realizacja gwarantuje, że podejmowane rozwiązania będą spójne i w największym stopniu przyczynią się do rozwiązania problemów społecznych.

3.3. Usługi społeczne realizowane w ramach *Strategii*

Cele strategiczne ukierunkowują działania realizowane w ramach strategii i realizowane zadania na określone usługi społeczne z katalogu usług określonych w art. 2 ust 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych²⁶. W ramach *Strategii* realizowane będą usługi z zakresu:

- polityki prorodzinnej,
- wspierania rodziny,
- pomocy społecznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- edukacji publicznej,
- przeciwdziałania bezrobociu,
- kultury,
- pobudzania aktywności obywatelskiej,
- reintegracji zawodowej i społecznej.

Głównym realizatorem usług jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przy wsparciu instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych.

W ramach prac nad dokumentem przeanalizowano koncepcję przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych. Uznano, że aktualny model współpracy między instytucjami publicznymi bardzo dobrze się sprawdza i nie ma potrzeby jego zmiany, co nie oznacza braku możliwości wdrożenia Centrum Usług Społecznych w przyszłości.

---

²⁶ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. z 2019 r., poz. 1818.

3.4. Kierunki działań i zadania

Przyjęte cele strategiczne są priorytetowymi obszarami interwencji, w ramach których będą podejmowane działania, służące rozwojowi Miasta Oleśnicy w długofalowej perspektywie. Cele strategiczne są konkretyzowane poprzez określenie kierunków działań (celów operacyjnych), a następnie wskazanie zadań, czyli planowanych do realizacji przedsięwzięć. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania tworzą hierarchiczny układ działań, które przyczynią się do realizacji przyjętych w dokumencie wizji i misji. Cele strategiczne, operacyjne i zadania zestawione zostały w tabeli 32.

Tabela 32. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029*

Cele strategiczne	Kierunki działań (cele operacyjne)	Zadania
1. Profesjonalne wsparcie rodzin	1.1. Wsparcie osób i rodzin w kryzysach psychicznych	1.1.1. Wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży 1.1.2. Pomoc psychologiczna dla osób dorosłych 1.1.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w tworzeniu punktów pomocy osobom w kryzysie psychicznym
	1.2. Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	1.2.1. Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy 1.2.2. Pogłębiona praca socjalna z ofiarami przemocy i koordynowanie działań podmiotów udzielających wsparcia 1.2.3. Poradnictwo prawne dla ofiar przemocy w rodzinie 1.2.4. Terapia dla sprawców przemocy 1.2.5. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
	1.3. Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	1.3.1. Organizowanie treningów kompetencji społecznych i umiejętności rodzicielskich

	i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	<p>1.3.2. Świadczenie usług przez asystentów rodzin</p> <p>1.3.3. Działalność świetlic środowiskowych</p> <p>1.3.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego</p>
	1.4. Wsparcie rodzin we właściwej realizacji ich funkcji	<p>1.4.1. Organizowanie czasu wolnego zgodnie z potrzebami mieszkańców</p> <p>1.4.2. Zapewnienie opieki nad dziećmi w godzinach pracy rodziców (opiekunów)</p> <p>1.4.3. Nowoczesna oferta edukacyjna</p> <p>1.4.4. Profilaktyka zdrowotna</p> <p>1.4.5. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie realizacji działań na rzecz rodziny</p>
2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów	2.1. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów oraz ich rodzin	<p>2.1.1. Rozwój opieki wytchnieniowej</p> <p>2.1.2. Zapewnienie miejsc w Mieszkaniach Chronionych</p> <p>2.1.3. Zapewnienie miejsc w placówkach opieki poszpitalnej</p> <p>2.1.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w obszarze działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, seniorów i ich rodzin</p>
	2.2. Aktywizacja społeczna seniorów	<p>2.2.1. Prowadzenie Dziennego Domu Senior+</p> <p>2.2.2. Wspieranie działań z zakresu integracji międzypokoleniowej</p> <p>2.2.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w obszarze działań na rzecz aktywizacji społecznej seniorów</p>
3. Wieloaspektowe wsparcie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców	3.1. Aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	<p>3.1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach Klubu Integracji Społecznej</p> <p>3.1.2. Współpraca z instytucjami rynku pracy oraz pracodawcami</p>

		3.1.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w prowadzeniu działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
	3.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa migrantów	3.2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa migrantów w ramach Klubu Integracji Społecznej 3.2.2. Organizacja wsparcia dla migrantów 3.2.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w prowadzeniu działań na rzecz migrantów
4. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	4.1. Poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych i warunków ich realizacji	4.1.1. Budowa wielofunkcyjnej przychodni
	4.2. Upowszechnianie informacji o problemach społecznych i ich rozwiązywaniu	4.2.1. Kampanie informacyjne dotyczące problemów społecznych 4.2.2. Edukacja w zakresie uświadamiania i przeciwdziałania nierównościom społecznym
	4.3. Upowszechnianie informacji o ofercie wsparcia społecznego	4.3.1. Upowszechnianie informacji za pośrednictwem stron internetowych, broszur, plakatów i kampanii społecznych
	4.4. Rozwój współpracy wielosektorowej w sferze rozwiązywania problemów społecznych	4.4.1. Cykliczne spotkania przedstawicieli instytucji i organizacji działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych 4.4.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych 4.4.2. Rozwój wolontariatu wspierającego rozwiązywanie problemów społecznych 4.4.3. Wspieranie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

3.5. Sposób realizacji *Strategii*, ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań

Dla realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* przyjęto system wdrażania składający się z trzech etapów:

- Etap 1. Prace nad dokumentem i przyjęcie *Strategii* – rok 2022;
- Etap 2. Wdrażanie *Strategii* i bieżący monitoring – lata 2023-2029;
- Ewaluacja *Strategii* i prace nad nowym dokumentem – 2029.

Pamiętać należy, że *Strategia* będzie wdrażana również poprzez programy działań w sferze społecznej.

Przyjęcie *Strategii* jest pierwszym krokiem do rozwiązania zdiagnozowanych kwestii i problemów społecznych, przy wykorzystaniu pomysłów i rozwiązań zawartych w dokumencie. Aby strategia spełniła swoje zadanie konieczne jest bieżące monitorowanie realizacji celów i zadań oraz ich efektów, jak również stałe diagnozowanie potrzeb w sferze społecznej, a w razie potrzeby korekta celów i zadań strategicznych tak, aby jak najlepiej odpowiadały one na bieżące potrzeby społeczne.

Nadzór nad realizacją całości *Strategii* należy do zadań dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W realizacji zadań brać będzie udział przede wszystkim Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ale także inne podmioty – instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, ściśle współpracujące z MOPS. Dla właściwej realizacji zadań do każdego zadania przypisani zostali główni realizatorzy.

Zadania mają również swoich beneficjentów – a więc odbiorców, których bezpośrednio dotyczą korzyści wynikające z realizacji zadania. Podkreślić należy, że pośrednio zadania wpływają na całą społeczność lokalną i przyczyniają się do poprawy jakości życia.

Większość zadań *Strategii* realizowana będzie w trybie ciągłym, w całym okresie wdrażania dokumentu, a więc w latach 2023-2029.

Na określenie ram finansowych *Strategii* znaczący wpływ mają dwa czynniki. Po pierwsze, to horyzont czasowy realizacji dokumentu, po drugie zaś, wielość podmiotów realizujących zadania. Uniemożliwia to precyzyjne określenie wysokości funduszy przeznaczonych na realizację zadań w poszczególnych latach. Środki przewidziane na wdrażanie działań uwzględnione zostaną w budżetach poszczególnych jednostek, a pochodzić będą z budżetu Gminy, Powiatu, budżetu Państwa, w tym dotacji na realizację zadań własnych oraz zleconych, środków przekazywanych w ramach programów resortowych,

PFRON czy NFZ. Dla realizacji zadań wykorzystywane będą również środki krajowe i zagraniczne (przede wszystkim pochodzące z funduszy europejskich) pozyskiwane w ramach realizacji projektów, a także środki organizacji pozarządowych i beneficjentów.

Rezultaty *Strategii*, tak jak cele, muszą być weryfikowalne i mierzalne. Pokazują one produkty czy usługi, które powstaną w wyniku realizacji działań i będą dostarczone beneficjentom. Dla analizy rezultatów realizacji zadań określono wskaźniki, czyli fakty i zjawiska, które pokazują, że zadanie zostało wdrożone, a zaplanowane działania zostały zrealizowane.

Dla każdego zadania zaplanowanego w ramach *Strategii* sporządzono matrycę zadania, w której określono jego zakres, beneficjentów, harmonogram realizacji, główne źródła finansowania, realizatorów, niezbędne zasoby oraz wskaźniki realizacji.

MATRYCE ZADAŃ

Cel strategiczny 1. Profesjonalne wsparcie rodzin

Nazwa zadania	1.1.1. Wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży
Zakres zadania	Celem działania będzie zapewnienie wsparcia i opieki psychologicznej dzieciom i młodzieży potrzebującej pomocy w związku z problemami psychicznymi, kryzysami psychicznymi i innymi problemami wymagającymi konsultacji ze specjalistą
Beneficjenci	Dzieci i młodzież
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Specjaliści, pomieszczenia
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba psychologów udzielających wsparcia (w przeliczeniu na pełne etaty) Liczba osób korzystających z pomocy Liczba udzielonych porad

Nazwa zadania	1.1.2. Pomoc psychologiczna dla osób dorosłych
Zakres zadania	Celem działania będzie zapewnienie wsparcia i opieki psychologicznej osobom dorosłym potrzebującym pomocy w związku z problemami psychicznymi, kryzysami psychicznymi i innymi problemami wymagającymi konsultacji ze specjalistą
Beneficjenci	Dorośli mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Specjaliści, pomieszczenia
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba psychologów udzielających wsparcia (w przeliczeniu na pełne etaty) Liczba osób korzystających z pomocy Liczba udzielonych porad

Nazwa zadania	1.1.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w tworzeniu punktów pomocy osobom w kryzysie psychicznym
Zakres zadania	Celem zadania będzie zapewnienie wsparcia organizacjom pozarządowym, które podejmą działania na rzecz utworzenia i prowadzenia punktów pomocy dla osób w kryzysie psychicznym
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do prowadzenia punktów pomocy
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba punktów pomocy prowadzonych przez organizacje pozarządowe Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Nazwa zadania	1.2.1. Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy
Zakres zadania	Celem działania będzie realizacja kampanii edukacyjnych uświadamiających mieszkańców Miasta Oleśnicy w zakresie występowania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy, systemu pomocowego dla ofiar przemocy i zakresu możliwego wsparcia
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, zespoły projektujące i realizujące kampanie
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych

Nazwa zadania	1.2.2. Pogłębiona praca socjalna z ofiarami przemocy i koordynowanie działań podmiotów udzielających wsparcia
Zakres zadania	Celem zadania będzie wsparcie ofiar przemocy w rodzinie poprzez pracę socjalną i działania koordynujące pomoc. Pozwoli to na właściwą organizację pomocy osobom doświadczającym przemocy, przepływ informacji między służbami pomocowymi i odpowiednie wsparcie w sytuacji kryzysowej
Beneficjenci	Osoby doświadczające przemocy w rodzinie, członkowie rodzin w których występuje przemoc
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
Niezbędne zasoby	Specjaliści, koordynatorzy działań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem Liczba rodzin objętych wsparciem

Nazwa zadania	1.2.3. Poradnictwo prawne dla ofiar przemocy w rodzinie
Zakres zadania	Celem działania będzie udzielanie ofiarom przemocy w rodzinie pomocy prawnej umożliwiającej im zapoznanie się z przysługującymi prawami, znalezienie właściwych rozwiązań prawnych czy wsparcie w napisaniu odpowiedniego pisma do sądu, instytucji czy urzędu
Beneficjenci	Osoby doznające przemocy w rodzinie, członkowie rodzin w których występuje przemoc
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Specjaliści, lokale
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem Liczba rodzin objętych wsparciem Liczba udzielonych porad

Nazwa zadania	1.2.4. Terapia dla sprawców przemocy
Zakres zadania	Celem zadania będzie realizacja terapii w odniesieniu do sprawców przemocy, udzielanie profesjonalnej pomocy psychologicznej w związku ze stosowaniem przemocy, jak również w związku innymi problemami, z którymi borykają się sprawcy przemocy
Beneficjenci	Sprawcy przemocy, rodziny w których ma miejsce przemoc
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Specjaliści, lokale
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	1.2.5. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
Zakres zadania	Celem zadania będzie zapewnienie wsparcia organizacjom pozarządowym, które podejmą działania w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do prowadzenia punktów pomocy
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Nazwa zadania	1.3.1. Organizowanie treningów kompetencji społecznych i umiejętności rodzicielskich
Zakres zadania	Celem działania będzie wsparcie rodziców mających trudności z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz z prowadzeniem gospodarstwa domowego poprzez treningi kompetencji społecznych i umiejętności rodzicielskich umożliwiające nabycie i poprawę kompetencji we wskazanych obszarach
Beneficjenci	Rodzice z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i w prowadzeniu gospodarstwa domowego
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Specjaliści, lokale
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem Liczba rodzin objętych wsparciem

Nazwa zadania	1.3.2. Świadczenie usług przez asystentów rodzin
Zakres zadania	Celem działania będzie wsparcie rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i w prowadzeniu gospodarstwa domowego poprzez usługi asystenta rodziny – osoby towarzyszącej rodzinie, pomagającej i wspierającej w pokonywaniu trudności i motywującej do wdrażania zmian
Beneficjenci	Rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i w prowadzeniu gospodarstwa domowego
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Asystenci rodziny, inne zasoby niezbędne do realizacji wsparcia
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem w związku z wykonaniem założeń planu

Nazwa zadania	1.3.3. Działalność świetlic środowiskowych
Zakres zadania	Celem zadania będzie wsparcie dzieci i młodzieży, w szczególności zagrożonej wykluczeniem społecznym i pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych poprzez opiekę, zajęcia terapeutyczne, zajęcia wspierające i poszerzające zainteresowania realizowane w ramach świetlic środowiskowych
Beneficjenci	Dzieci i młodzież, szczególnie z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Specjaliści, wolontariusze, lokale, wyposażenie niezbędne do realizacji zajęć
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych wsparciem

Nazwa zadania	1.3.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego
Zakres zadania	Celem zadania będzie zapewnienie wsparcia organizacjom pozarządowym, które podejmą działania w zakresie wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Nazwa zadania	1.4.1. Organizowanie czasu wolnego zgodnie z potrzebami mieszkańców
Zakres zadania	Celem działania będzie realizacja inicjatyw organizujących czas wolny mieszkańców Miasta Oleśnicy – zarówno dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Zadanie realizowane będzie poprzez organizację festynów, pikników, kolonii, półkolonii, wydarzeń kulturalnych, sportowych i innych
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych, opłaty wnoszone przez beneficjentów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury, Oleśnicki Kompleks Rekreacyjny Atol sp. z o.o., placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, wyposażenie, specjaliści realizujący działania, koordynatorzy, pracownicy wspierający, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zorganizowanych wydarzeń Szacunkowa liczba uczestników wydarzeń

Nazwa zadania	1.4.2. Zapewnienie opieki nad dziećmi w godzinach pracy rodziców (opiekunów)
Zakres zadania	Celem zadania będzie zapewnienie opieki dzieciom w godzinach pracy ich rodziców (opiekunów) poprzez zapewnienie miejsc w żłobkach, przedszkolach oraz świetlicach szkolnych oraz dostosowanie godzin otwarcia placówek do potrzeb rodziców (opiekunów)
Beneficjenci	Rodzice (opiekunowie) dzieci w wieku żłobkowym, przedszkolnym i wczesnoszkolnym, dzieci w wieku żłobkowym, przedszkolnym i wczesnoszkolnym
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, budżet Państwa, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych, opłaty wnoszone przez beneficjentów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Zespół Oświaty Samorządowej, żłobek, placówki oświatowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, placówki żłobkowe i przedszkolne, lokale w szkołach, kadra nauczycielska i opiekuńcza
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba dzieci w żłobkach Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach Liczba dzieci w przedszkolach Liczba dzieci korzystających ze świetlic szkolnych

Nazwa zadania	1.4.3. Nowoczesna oferta edukacyjna
Zakres zadania	Celem działania będzie poszerzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych poprzez wdrażanie nowoczesnych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań edukacyjnych. W ramach zadania rozwijane będą zajęcia warsztatowe, kursy, szkolenia i inne formy edukacyjne
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych, opłaty wnoszone przez beneficjentów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury, Oleśnicki Kompleks Rekreacyjny Atol sp. z o.o., placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, prowadzący zajęcia, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji działań edukacyjnych
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych Liczba osób, które wzięły udział w działaniach edukacyjnych

Nazwa zadania	1.4.4. Profilaktyka zdrowotna
Zakres zadania	Celem zadania będzie realizacja inicjatyw z zakresu profilaktyki zdrowotnej, profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym. Ważnym elementem zadania będzie profilaktyka zachorowań na raka szyjki macicy (HPV) poprzez szczepienia ochronne dla 13-latków z oleśnickich szkół
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, budżet Państwa, NFZ, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, Urząd Miasta Oleśnicy, placówki edukacyjne
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, personel
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba przeprowadzonych działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej Liczba osób zaszczepionych bezpłatnymi szczepionkami

Nazwa zadania	1.4.5. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie realizacji działań na rzecz rodziny
Zakres zadania	Celem działania będzie wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzących różnorodne działania na rzecz oleśnickich rodzin – w zakresie zapewniania opieki dzieciom, organizacji czasu wolnego, realizacji działań edukacyjnych czy prowadzenia profilaktyki
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów

Nazwa zadania	2.1.1. Rozwój opieki wytchnieniowej
Zakres zadania	Celem zadania będzie organizacja opieki wytchnieniowej, a więc odciążenia członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa
Beneficjenci	Opiekunowie osób z niepełnosprawnościami i ich rodziny, osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Państwa, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, opiekunowie osób z niepełnosprawnościami
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych opieką wytchnieniową

Nazwa zadania	2.1.2. Zapewnienie miejsc w Mieszkaniach Chronionych
Zakres zadania	Celem działania będzie zapewnienie funkcjonowania Mieszkań Chronionych, w których z miejsc będą mogły skorzystać osoby, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki
Beneficjenci	Osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, budżet Państwa, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Budynek z mieszkaniami i infrastrukturą towarzyszącą, personel wspierający
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych

Nazwa zadania	2.1.3. Zapewnienie miejsc w placówkach opieki poszpitalnej
Zakres zadania	Celem zadania jest zapewnienie osobom, które opuszczają szpitale, nie wymagają hospitalizacji, ale nie są samodzielne ze względu na stan zdrowia miejsc w placówkach opieki poszpitalnej – zakładach opiekuńczo-leczniczych lub zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych. Głównie dotyczy to pacjentów przewlekle chorych, z niepełnosprawnością lub po ciężkiej chorobie albo zabiegu operacyjnym
Beneficjenci	Osoby opuszczające szpitale, które ze względu na stan zdrowia nie są w stanie funkcjonować samodzielnie
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	NFZ, opłaty wnoszone przez beneficjentów, budżet Miasta, budżet Państwa, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze
Niezbędne zasoby	Miejsca w specjalistycznych placówkach opieki poszpitalnej
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób, którym MOPS udzielił pomocy w skierowaniu i umieszczeniu w placówkach opieki poszpitalnej

Nazwa zadania	2.1.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w obszarze działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, seniorów i ich rodzin
Zakres zadania	Celem działania będzie wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, seniorów i ich rodzin – w różnych wymiarach działalności opiekuńczej i wspierającej
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Nazwa zadania	2.2.1. Prowadzenie Dziennego Domu Senior+
Zakres zadania	Celem zadania jest prowadzenie i rozwój działalności ośrodka wsparcia typu dziennego – Dziennego Domu Senior+. Dzienny Dom Senior+ realizował będzie działania mające na celu zaspokojenie potrzeb oleśnickich seniorów w kilku kluczowych obszarach: aktywizacja, kompensacja, integracja, profilaktyka
Beneficjenci	Seniorzy zamieszkujący w Mieście Oleśnicy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Budynek z infrastrukturą umożliwiającą realizację działań, personel wspierający
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba miejsc w Dziennym Domu Senior+ Liczba osób korzystających z wsparcia Dziennego Domu Senior+ Liczba osób oczekujących na miejsce w Dziennym Domu Senior+

Nazwa zadania	2.2.2. Wspieranie działań z zakresu integracji międzypokoleniowej
Zakres zadania	Celem działania jest realizacja inicjatyw na rzecz integracji międzypokoleniowej, w ramach której dzieci i młodzież biorą udział we wspólnych działaniach z osobami starszymi. Działania takie promują pozytywny wizerunek osób starszych, kształtują klimat akceptacji dla seniorów, ograniczają izolację społeczną seniorom i dostarczają wszystkim uczestnikom działań atrakcyjnych i nieznanych dotąd form spędzania wolnego czasu
Beneficjenci	Mieszkańcy, szczególnie dzieci, młodzież i seniorzy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Lokale, personel organizujący i realizujący działania, inne zasoby niezbędne do prowadzenia konkretnych działań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba działań z zakresu międzypokoleniowej integracji Liczba osób biorących udział w działaniach międzypokoleniowych

Nazwa zadania	2.2.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w obszarze działań na rzecz aktywizacji społecznej seniorów
Zakres zadania	Celem działania będzie wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz aktywizacji społecznej seniorów
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Cel strategiczny 3. Wieloaspektowe wsparcie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców

Nazwa zadania	3.1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach Klubu Integracji Społecznej
Zakres zadania	Celem działania będzie prowadzenie aktywizacji społecznej i zawodowej w ramach Klubu Integracji Społecznej jako podmiotu ekonomii społecznej, a więc miejsca, gdzie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mogą otrzymać pomoc w odbudowaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społecznym, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych i podjęciu zatrudnienia
Beneficjenci	Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem społecznym
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Lokale, personel organizujący i realizujący działania, inne zasoby niezbędne do prowadzenia konkretnych działań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba miejsc w KIS Liczba uczestników KIS

Nazwa zadania	3.1.2. Współpraca z instytucjami rynku pracy oraz pracodawcami
Zakres zadania	Celem zadania będzie zacieśnianie współpracy Miasta Oleśnicy oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z instytucjami rynku pracy, szczególnie Powiatowym Urzędem Pracy w Oleśnicy oraz pracodawcami w celu wdrażania bardziej skutecznej i efektywnej aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia
Beneficjenci	Bezrobotni i poszukujący zatrudnienia mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnicy, instytucje rynku pracy działające na obszarze Miasta Oleśnicy i okolic, pracodawcy z terenu Miasta Oleśnicy i okolic
Niezbędne zasoby	Lokal, personel
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba wspólnych działań

Nazwa zadania	3.1.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w prowadzeniu działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Zakres zadania	Celem działania będzie wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

Nazwa zadania	3.2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa migrantów w ramach Klubu Integracji Społecznej
Zakres zadania	Celem działania będzie prowadzenie aktywizacji społecznej i zawodowej migrantów, szczególnie osób z Ukrainy, które przybyły do Polski po 24 lutego 2022 roku, w ramach Klubu Integracji Społecznej. Migranci zagrożeni wykluczeniem społecznym będą mogli otrzymać pomoc w odbudowaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społecznym, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych i podjęciu zatrudnienia
Beneficjenci	Migranci zagrożeni wykluczeniem społecznym zamieszkujący w Mieście Oleśnicy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Lokale, personel organizujący i realizujący działania, inne zasoby niezbędne do prowadzenia konkretnych działań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba migrantów uczestniczących w KIS

Nazwa zadania	3.2.2. Organizacja wsparcia dla migrantów
Zakres zadania	Celem zadania będzie grupowe i indywidualne wsparcie migrantów, szczególnie osób z Ukrainy, które przybyły do Polski po 24 lutego 2022 roku, w integracji społecznej i uzyskiwaniu wsparcia i pomocy ze strony innych migrantów oraz obywateli polskich reprezentujących podobne środowiska (np. rodzice małych dzieci, seniorzy). Grupy wsparcia umożliwią wzajemne zapewnienie pomocy i oparcia, radzenie sobie z problemami, doskonalenie psychologicznego funkcjonowania i pomogą w zwiększaniu skuteczności działań migrantów
Beneficjenci	Migranci zamieszkujący w Mieście Oleśnicy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029 (zależnie od potrzeb)
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Lokale, personel organizujący i wspierający, inne zasoby niezbędne do prowadzenia konkretnych działań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba utworzonych grup wsparcia Liczba uczestników grup wsparcia Liczba osób otrzymujących wsparcie indywidualne

Nazwa zadania	3.2.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w prowadzeniu działań na rzecz migrantów
Zakres zadania	Celem działania będzie wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzących różnorodne działania wspierające na rzecz migrantów, szczególnie osób z Ukrainy, które przybyły do Polski po 24 lutego 2022 roku
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, migranci
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029 (zależnie od potrzeb)
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, inne zasoby niezbędne do realizacji zadań
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających ze wsparcia

Cel strategiczny 4. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

Nazwa zadania	4.1.1. Budowa wielofunkcyjnej przychodni
Zakres zadania	Celem działania będzie wybudowanie i oddanie do użytkowania nowej miejskiej przychodni zdrowia. Planowana przychodnia będzie obiektem nowoczesnym, o wysokim standardzie, dobrze zorganizowanym i wyposażonym nie tylko pod względem medycznym, ale także funkcjonalnym. Będzie zapewniała podstawową i specjalistyczną opiekę zdrowotną, świadczyła usługi na wysokim poziomie, a infrastruktura uczyni ją łatwo dostępną dla pacjentów
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2026
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskane w ramach projektu
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Oleśnicy
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, dokumentacja techniczna, projektowa i finansowa
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba oddanych do użytkowania obiektów

Nazwa zadania	4.2.1. Kampanie informacyjne dotyczące problemów społecznych
Zakres zadania	Celem zadania będzie realizacja kampanii informacyjnych dotyczących występowania problemów społecznych i radzenia sobie z problemami społecznymi, m.in. w zakresie chorób cywilizacyjnych, problemów dzieci i młodzieży, uzależnień, przemocy w rodzinie
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, materiały informacyjnej, personel, dostęp do mediów
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zrealizowanych kampanii społecznych

Nazwa zadania	4.2.2. Edukacja w zakresie uświadamiania i przeciwdziałania nierównościami społecznymi
Zakres zadania	Celem zadania będzie realizacja działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących pojęcia nierówności społecznych, występowania nierówności społecznych, przyczyn nierówności oraz sposobów przeciwdziałania nierównościami społecznymi
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, działania edukacyjne, specjaliści edukatorzy, lokale
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych

Nazwa zadania	4.3.1. Upowszechnianie informacji za pośrednictwem stron internetowych, broszur, plakatów i kampanii społecznych
Zakres zadania	Celem działania będzie upowszechnianie wśród mieszkańców informacji dotyczących sposobów rozwiązywania problemów społecznych, instytucji funkcjonujących w Mieście Oleśnicy zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych i dostępnych form wsparcia. Rozpowszechnianie informacji zakłada dywersyfikację sposobów docierania do mieszkańców poprzez wykorzystanie zarówno źródeł internetowych (stron internetowych, mediów społecznościowych), jak i mediów tradycyjnych oraz materiałów drukowanych (broszur, ulotek, plakatów)
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, materiały informacyjne, personel, dostęp do mediów
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zakładek dedykowanych konkretnym grupom mieszkańców na stronach internetowych Liczba opracowanych materiałów do druku Liczba zrealizowanych kampanii społecznych

Nazwa zadania	4.4.1. Cykliczne spotkania przedstawicieli instytucji i organizacji działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych
Zakres zadania	Celem działania będzie zacieśnienie współpracy instytucji publicznych (gminnych i powiatowych) oraz organizacji pozarządowych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych poprzez organizację cyklicznych spotkań dotyczących analizy występowania problemów społecznych, planowanych i podejmowanych działań, realizacji wspólnych inicjatyw i projektów oraz wymiany doświadczeń
Beneficjenci	Instytucje publiczne i organizacje pozarządowe działające w sferze rozwiązywania problemów społecznych
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy, Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnicy, Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Niezbędne zasoby	Lokal, pracownicy instytucji i organizacji
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba spotkań

Nazwa zadania	4.4.2. Rozwój wolontariatu wspierającego rozwiązywanie problemów społecznych
Zakres zadania	Celem działania będzie aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz rozwiązywania problemów społecznych poprzez rozwój wolontariatu wspierającego działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Dobrowolna i nieodpłatna praca wolontariuszy będzie wspierała pracowników profesjonalnych przyczyniając się do bardziej skutecznej i efektywnej realizacji działań oraz zapewniania wsparcia społecznego
Beneficjenci	Mieszkańcy
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne
Niezbędne zasoby	Personel wspierający wolontariuszy, środki rzeczowe i inne umożliwiające realizację zadań przez wolontariuszy
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba wolontariuszy

Nazwa zadania	4.4.3. Wspieranie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
Zakres zadania	Celem zadania będzie wspieranie działalności organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych w zakresie niewyszczególnionym we wcześniejszych zadaniach niniejszej <i>Strategii</i> , a określonym w corocznym programie współpracy Miasta Oleśnicy z organizacjami pozarządowymi oraz tworzenie warunków do powstawania nowych organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej. Wsparcie będzie miało charakter finansowy oraz niefinansowy, zgodnie z programem współpracy. Zadanie zakłada również udzielanie wsparcia utworzonym podmiotom ekonomii społecznej poprzez zlecenie wykonywania zadań publicznych lub inną możliwą pomoc
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, osoby korzystające z działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
Harmonogram realizacji zadania	2023-2029
Źródła finansowania	Budżet Miasta, środki europejskie i krajowe pozyskiwane w ramach projektów, środki organizacji pozarządowych, środki podmiotów ekonomii społecznej
Realizatorzy	Urząd Miasta Oleśnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, samorządowe instytucje kultury placówki oświatowe, instytucje publiczne
Niezbędne zasoby	Środki finansowe, lokale, zasoby informacyjne, rzeczowe i inne
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba organizacji pozarządowych uzyskujących wsparcie Liczba podmiotów ekonomii społecznej uzyskujących wsparcie Kwota udzielonego wsparcia finansowego Liczba osób korzystających z działań organizacji pozarządowych

3.6. Zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

W ramach *Strategii* przyjęto zasadę szerokiego włączenia organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²⁷ w realizację określonych celów i zadań. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zadaniach określonych w *Strategii*, które nakładają na Miasto Oleśnicę obowiązek współpracy z trzecim sektorem.

Do zadań publicznych zleczanych w trybach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²⁸ należały będą zadania należące do następujących obszarów sfery zadań publicznych określonej w art. 4 ust 1. ww. ustawy:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- działalności na rzecz integracji cudzoziemców,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

---

²⁷ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

²⁸ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. z 2022 r. poz. 1327, tekst jednolity ze zm.

Podkreślić należy, że *Strategia* zakłada wspieranie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, stąd zakłada również możliwość zlecania zadań publicznych przez Miasto Oleśnicę w innych obszarach sfery zadań publicznych.

3.7. Zgodność *Strategii* z dokumentami wyższej rangi

Problematyka działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych podejmowana jest na poziomie Unii Europejskiej, wytyczne w tym zakresie przyjmowane są również na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* wpisuje się w tą politykę, projektując w skali lokalnej – Miasta Oleśnicy – cele i zadania wspierające rozwiązywanie problemów społecznych. Tym samym *Strategia* przyczynia się do realizacji – na poziomie lokalnym – celów dokumentów strategicznych wyższej rangi.

Analizę zgodności celów strategicznych *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* przeprowadzono uwzględniając następujące dokumenty strategiczne krajowe, regionalne i lokalne:

- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);*
- *Strategia Demograficzna 2040;*
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;*
- *Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;*
- *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;*
- *Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;*
- *Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.);*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (współdziałanie, kultura, kreatywność);*
- *Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność;*
- *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030;*
- *projekt Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030;*
- *Powiatowa strategia zintegrowanych działań rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Oleśnickiego w latach 2018-2025;*

– *Strategia rozwoju Miasta Oleśnicy.*

W analizie nie uwzględniono *Strategii rozwoju Powiatu Oleśnickiego na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2022*, ze względu na ramy czasowe tego dokumentu.

Analizę zgodności z dokumentami wyższego rzędu zrealizowano odrębnie dla każdego celu strategicznego, a wyniki zaprezentowano w tabelach 33.-36. Analiza wskazuje, że *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* realizuje – w mniejszym lub większym zakresie – założenia każdego z dokumentów wyższej rangi. Podkreślić więc należy, że dokument jest spójny z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi wytycznymi w sferze rozwoju, polityki społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.

Tabela 33. Zgodność celu strategicznego 1. Profesjonalne wsparcie rodzin *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* z celami dokumentów strategicznych wyższej rangi

Dokument	Cel strategiczny
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
<i>Strategia Demograficzna 2040</i>	Cel szczegółowy 1. Wzmocnienie rodziny Cel szczegółowy 2. Znoszenie barier dla rodziców chcących mieć dzieci
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i>	---
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030</i>	Priorytet I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
<i>Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej</i>	---
<i>Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	---

<i>Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i>	---
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (współdziałanie, kultura, kreatywność)</i>	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne
<i>Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność</i>	Obszar V dotyczący ogółu osób starszych: Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego i zaniedbaniom wobec osób starszych.
<i>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030</i>	Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
<i>projekt Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030</i>	Cel strategiczny 1. Budowa potencjału rodziny dolnośląskiej Cel strategiczny 2. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie pauperyzacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Dolnego Śląska Cel strategiczny 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe Cel strategiczny 10. Integracja na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień Cel strategiczny 11. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
<i>Powiatowa strategia zintegrowanych działań rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Oleśnickiego w latach 2018-2025</i>	Obszar Przemoc w rodzinie Obszar Dziecko i rodzina
<i>Strategia rozwoju Miasta Oleśnicy</i>	Cel strategiczny nr I. Dynamiczna wspólnota lokalna
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029</i>	Cel strategiczny 1. Profesjonalne wsparcie rodzin

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 34. Zgodność celu strategicznego 2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* z celami dokumentów strategicznych wyższej rangi

Dokument	Cel strategiczny
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
<i>Strategia Demograficzna 2040</i>	---
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i>	Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030</i>	Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
<i>Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej</i>	Obszar II. Solidarny rynek pracy. Priorytet 1. Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w jednostkach reintegracyjnych
<i>Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	Priorytet I. Niezależne życie
<i>Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i>	Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (współdziałanie, kultura, kreatywność)</i>	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne
<i>Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność</i>	Obszar I dotyczący ogółu osób starszych: Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie Obszar II dotyczący ogółu osób starszych: Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej Obszar VI dotyczący ogółu osób starszych: Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej

	Obszar I uwzględniający działania wobec niesamodzielnych osób starszych: Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych
<i>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030</i>	Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
<i>projekt Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030</i>	Cel strategiczny 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe Cel strategiczny 6. Upowszechnianie i rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i o ograniczonej sprawności w życiu codziennym i społeczności lokalnej Cel strategiczny 7. Pobudzanie i wspieranie aktywności seniorów w perspektywie indywidualnej i społecznej Cel strategiczny 8. Wzmocnienie autonomii i prawa do samostanowienia osób z niepełnosprawnościami
<i>Powiatowa strategia zintegrowanych działań rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Oleśnickiego w latach 2018-2025</i>	Obszar Niepełnosprawność
<i>Strategia rozwoju Miasta Oleśnicy</i>	---
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029</i>	2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 35. Zgodność celu strategicznego 3. Wieloaspektowe wsparcie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* z celami dokumentów strategicznych wyższej rangi

Dokument	Cel strategiczny
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
<i>Strategia Demograficzna 2040</i>	---
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i>	Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	---
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030</i>	Priorytet IV. Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin Priorytet V. Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, oraz wsparcie integracji na rynku pracy
<i>Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej</i>	---
<i>Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	---
<i>Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i>	---
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (współdziałanie, kultura, kreatywność)</i>	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne
<i>Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność</i>	---
<i>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030</i>	Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
<i>projekt Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030</i>	Cel strategiczny 2. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie pauperyzacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Dolnego Śląska Cel strategiczny 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym

	poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe
<i>Powiatowa strategia zintegrowanych działań rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Oleśnickiego w latach 2018-2025</i>	Obszar Niepełnosprawność
<i>Strategia rozwoju Miasta Oleśnicy</i>	---
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029</i>	3. Wieloaspektowe wsparcie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców

Tabela 36. Zgodność celu strategicznego 4. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* z celami dokumentów strategicznych wyższej rangi

Dokument	Cel strategiczny
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
<i>Strategia Demograficzna 2040</i>	Cel szczegółowy 2. Znoszenie barier dla rodziców chcących mieć dzieci Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i>	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030</i>	Priorytet IV. Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin
<i>Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej</i>	---
<i>Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	---
<i>Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i>	Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi

	społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (współdziałanie, kultura, kreatywność)</i>	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne
<i>Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność</i>	Obszar IV dotyczący ogółu osób starszych: Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji
<i>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030</i>	Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
<i>projekt Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030</i>	Cel strategiczny 2. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy Cel strategiczny 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe Cel strategiczny 10. Integracja na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień Cel strategiczny 12. Wspieranie i rozwój potencjału instytucji pomocy i integracji społecznej
<i>Powiatowa strategia zintegrowanych działań rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Oleśnickiego w latach 2018-2025</i>	Obszar Niepełnosprawność Obszar Przemoc w rodzinie Obszar Dziecko i rodzina
<i>Strategia rozwoju Miasta Oleśnicy</i>	Cel strategiczny nr IV. Nowoczesny, zintegrowany system zarządzania miastem
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029</i>	4. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

3.8. Monitoring i ewaluacja

Integralną częścią każdej strategii jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu zadań oraz osiągnięciu założonych celów, a w konsekwencji wdrażania misji i realizacji wizji Miasta Oleśnicy w sferze społecznej. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* podlega systemowi monitoringu i ewaluacji powiązanego z systemem wdrażania, który obejmuje monitoring, czyli system zbierania i selekcjonowania informacji oraz ewaluację, czyli system oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Istotą monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie informacji. Proces ten polegał będzie na systematycznym obserwowaniu prowadzonych działań, ich efektów oraz zmian sytuacji społecznej zachodzącej w procesie realizacji poszczególnych zadań. Do analizy używane będą zdefiniowane w *Strategii* wskaźniki realizacji zadań (przedstawione w matrycach zadań). Jako rok bazowy dla porównań przyjęty będzie rok 2022. Monitoring prowadzony będzie w trybie ciągłym i obejmował będzie: zbieranie danych i informacji, analizę zebranych danych i informacji, coroczną ocenę wyników, a także ewentualną korektę realizowanych działań.

Ewaluacja koncentruje się natomiast na ocenie rezultatów realizacji poszczególnych elementów strategii, przy czym kryteriami oceny są wskaźniki realizacji zadań strategii, rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w strategii) oraz realizacja misji i wizji społecznej. Ewaluacja dostarcza nam więc wiarygodnych i przydatnych informacji pozwalających na ocenę zrealizowanych działań i zaplanowanie zmian. Całościowa ewaluacja dokumentu przeprowadzona zostanie w roku 2029 i związana będzie z rozpoczęciem prac nad kolejnym dokumentem strategicznym.

Prawidłowe wdrażanie niniejszej *Strategii*, prowadzenie monitoringu i ewaluacji wymaga współpracy wszystkich podmiotów wskazanych jako realizatorzy zadań. Nad prawidłową współpracą, prowadzeniem monitoringu i ewaluacji czuwać będzie dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Wnioski i rekomendacje

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029 jest podstawowym dokumentem określającym społeczną wizję Miasta Oleśnicy oraz cele i zadania w sferze społecznej. Stanowi fundament planowania działań w sferze polityki społecznej, w tym pomocy społecznej. Ma się przyczynić do rozwiązania najdotkliwszych dla mieszkańców Miasta problemów społecznych, zaspokojenia najważniejszych potrzeb, a co za tym idzie - poprawy jakości życia.

Prace nad *Strategią* obejmowały diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej w Oleśnicy, analizę stanu i skuteczności problemów społecznych oraz analizę problemów społecznych w Mieście, analizę interesariuszy, prognozę zmian w zakresie występowania problemów społecznych oraz analizę zasobów i możliwości w zakresie działań społecznych. Przeprowadzone badania empiryczne pozwoliły również poznać opinię osób wdrażających zadania z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza strategiczna umożliwiła określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w sferze społecznej, co łącznie z diagnozą umożliwiło wypracowanie wizji Miasta Oleśnicy w sferze rozwiązywania problemów społecznych, jego misji, celów, kierunków działań oraz zadań w sferze społecznej. Będą one realizowane w latach 2023-2029.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029 dotyczy przede wszystkim działań podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ale integruje także działania innych miejskich instytucji, a także organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej oraz instytucji powiatowych. Wpisując się w cele wytyczane przez krajowe, regionalne i lokalne dokumenty w sferze społecznej przyczyni się w skali lokalnej – Miasta Oleśnicy – do realizacji tych postulatów – a co za tym idzie rozwiązania problemów społecznych i zapewnienia wysokiej jakości życia.

Rekomenduje się, by *Strategia* pełniła funkcję integrującą działania w sferze społecznej i zgodnie z wytycznymi zawartymi w zadaniach przyczyniała się do intensyfikacji współpracy instytucji publicznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, organizacji pozarządowych oraz rozwoju ekonomii społecznej.

Rekomenduje się, by przygotowywane i wdrażane programy działań w sferze społecznej były spójne z celami, kierunkami działań i zadaniami *Strategii* i przyczyniały się do realizacji jej założeń.

Rekomenduje się realizację systematycznego monitoringu działań prowadzonych w ramach *Strategii* i w przypadku, gdy wyniki ewaluacji lub czynniki zewnętrzne wskazują na konieczność zmiany celów bądź zadań realizować tryb aktualizacji *Strategii* ad hoc – w miarę potrzeb.

Oddając w ręce mieszkańców *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029* mamy nadzieję, że przyczyni się ona do realizacji społecznej misji Miasta Oleśnicy i dzięki realizacji zaplanowanych celów i działań, przyczyni się do poprawy jakości życia, zapewnienia mieszkańcom stabilności i bezpieczeństwa socjalnego.